రెండవ అధ్యాయం

తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) భావార్థం, దాని రకాలు

తౌహీద్ నిర్వచనం :

విశ్వసృష్టిలో, దాని నిర్వహణలో అల్లాహ్‌ను విలక్షణమైనవానిగా ఖరారు చేయటం, అన్ని రకాల ఆరాధనలను ఉపాసనలను ఆయన కొరకు ప్రత్యేకించటం, ఆయన తప్ప ఇతరత్రా ఆరాధనలను పరిత్యజించటం, అల్లాహ్‌కు గల అత్యుత్తమమైన పేర్లను, అత్యున్నతమైన గుణాలను ఆయన సొంతమని రుజువు చేయటం, అన్ని రకాల లోపాల నుండి, దోషాల నుండి ఆయన్ని పవిత్రునిగా ఖరారు చేయటం తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) అనబడుతుంది. ఈ నిర్వచనంలో దేవుని ఏకత్వం యొక్క మూడు రకాలు అంతర్లీనమై ఉన్నాయి.

1. తౌహీదె రుబూబియత్

ఇందులో క్రింద పేర్కొనబడిన అయిదు ప్రకరణాలున్నాయి –

మొదటి ప్రకరణం : తౌహీదె రుబూబియత్ భావం : ఇదొక సహజ విషయమని, బహుదైవోపాసకులు సయితం దీనిని అంగీకరిస్తారని చెప్పటం.

రెండవ ప్రకరణం : ఖుర్ఆన్ హదీసులలో ‘రబ్’ అనే వచనానికి భావార్థం. రుబూబియత్ విషయంలో మార్గవిహీన జాతుల అభిమతం. దాని ఖండన.

మూడవ ప్రకరణం : సమస్త జగతి అల్లాహ్‌కు లోబడి ఉందని చెప్పటం.

నాల్గవ ప్రకరణం : సృష్టించటంలో, జీవనోపాధిని సమకూర్చటంలో దేవుని ఏకత్వాన్ని నిరూపించటం. ఈ విషయంలో ఖుర్ఆన్ విధానాన్ని వివరిం చటం.

ఐదవ ప్రకరణం : తౌహీదె రుబూబియత్ – తౌహీదె ఉలూహియత్‌లు రెండూ పరస్పరం విడదీయరాని అనివార్య అంశాలని విడమరచి చెప్పటం.

మొదటి ప్రకరణం

తౌహీదె రుబూబియత్ భావం. బహుదైవారాధకులు సహితం దీనిని అంగీకరించారు

తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) :

తౌహీద్ అంటే భావం అల్లాహ్‌ను ప్రభువుగా, పోషకునిగా, సూత్రధారిగా అంగీకరించాలి. ఈ వ్యవహారంలో ఆయన్ని అద్వితీయునిగా నమ్మాలి. ఆరాధనలను, ఉపాసనలను ఆయనకే ప్రత్యేకించుకోవాలి. ఆయన నామాలను, గుణగణాలను (లక్షణాలను) ఆయన కొరకు నిరూపించాలి. ఈ విధంగా తౌహీద్ మూడు రకాలుగా ఉంటుంది.

ఎ) తౌహీద్ రుబూబియత్

బి) తౌహీదె ఉలూహియత్

సి) తౌహీదె అస్మా వ సిఫాత్

వీటిలో ప్రతి ఒక్క దానికీ ఓ ప్రత్యేక భావార్థం ఉంది. వీటిని విడమరచి చెప్పటం చాలా అవసరం. అప్పుడే వీటి మధ్య గల స్పష్టమైన వ్యత్యాసం అవగతమవుతుంది.

తౌహీదె రుబూబియత్ నిర్వచనం

విశ్వ సృష్టి, దాని నిర్వహణలో అల్లాహ్‌ను ఒకే ఒక్కడుగా, సాటిలేనివానిగా విశ్వసించటం. సమస్త సృష్టిరాశులను సృష్టించినవాడు ఆయన ఒక్కడేనని నిర్ద్వంద్వంగా నమ్మటం తౌహీదె రుబూబియత్ అనబడుతుంది.

ఉదాహరణకు : విశ్వప్రభువు ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾ (الزمر:٦٢)

"అన్ని వస్తువులనూ సృష్టించినవాడు అల్లాహ్‌యే."(అజ్‌జుమర్: 62)

మనుషులకూ, జంతుజాలానికి ఆహారాన్ని ప్రసాదించేవాడు అల్లాహ్‌యే.

﴿وَمَا مِن دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا﴾ (هود:٦)

"భూమిపై సంచరించే ప్రాణులన్నింటికీ ఆహారాన్ని (జీవనోపాధిని) సమకూర్చే బాధ్యత అల్లాహ్‌దే." (హూద్ : 6)

దీంతోపాటు సమస్త లోకాలకు అధిపతి అల్లాహ్‌యేనని, యావత్ జగతిలోని వ్యవహారాలన్నింటికీ ఆయనే నిర్వహణకర్త అనీ, రాజ్యాధికారాన్ని ప్రసాదించేవాడు, అధికారాన్ని లాక్కొనేవాడు కూడా ఆయనేనని గౌరవాన్ని ప్రసాదించేవాడు, పరాభవం పాల్జేసేవాడు కూడా ఆయనేనని, ఆయన సర్వ సమర్థుడని, ఆయనే జీవన్మరణాల ప్రదాత అని కూడా మనం విశ్వసించాలి.

﴿قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكَ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَن تَشَاءُ وَتَنزِعُ الْمُلْكَ مِمَّن تَشَاءُ وَتُعِزُّ مَن
تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ☆ تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ
وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَن
تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ﴾ (آل عمران:٢٦،٢٧)

(ఓ ముహమ్మద్!) ఈ విధంగా పలుకు: "ఓ అల్లాహ్! విశ్వ రాజ్యాధిపతీ! నీవు కోరిన వారికి రాజ్యాధికారం ఇస్తావు. నీవు కోరినవారి నుండి రాజ్యాన్ని లాక్కుంటావు. నీవు కోరిన వారికి గౌరవమొసగుతావు. నీవు కోరినవారిని పరాభవానికి గురిచేస్తావు. సమస్త మేళ్లూ నీ చేతిలోనే ఉన్నాయి. నిశ్చయంగా నీవు ప్రతి వస్తువుపైన అధికారం కలవాడవు. నువ్వే రాత్రిని పగటిలోనికి ప్రవేశింపజేస్తావు. నువ్వే పగటిని రాత్రిలోనికి జొప్పిస్తావు. నువ్వే నిర్జీవమైన వాటి నుండి జీవమున్న వాటిని తీస్తున్నావు. నువ్వే జీవమున్న వాటి నుండి నిర్జీవమైన వాటిని వెలికి తీస్తున్నావు. ఇంకా నీవు కోరినవారికి లెక్కలేనంత ఉపాధిని ఇస్తావు." (ఆలి ఇమ్రాన్ : 26, 27)

విశ్వ సామ్రాజ్యాధికారంలో, ఆయన ప్రభుత్వ నిర్వహణలో వేరొకరిని భాగస్వామిగా, సహాయకునిగా కల్పించటాన్ని పరమ పవిత్రుడైన అల్లాహ్ త్రోసిపుచ్చాడు. సృష్టించటంలో, ఉపాధిని సమకూర్చటంలో తనకు సాటి కల్పించటాన్ని కూడా ఆయన ఖండించాడు. ఈ విధంగా సెలవీయబడింది :

﴿هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ﴾ (لقمان:١١)

"ఇదీ అల్లాహ్ సృష్టి! ఇప్పుడు ఆయన తప్ప వేరితరులు ఏం సృష్టించారో మీరు నాకు చూపించండి." (లుఖ్మాన్ : 11)

ఈ విధంగా కూడా సెలవీయబడింది :

﴿أَمَّنْ هَذَا الَّذِي يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ﴾ (الملك:٢١)

"ఒకవేళ ఆయన గనక తన ఉపాధిని నిలిపివేస్తే, మరి మీకు ఉపాధిని

https://teluguislam.net

ఇచ్చేవాడెవడో చెప్పండి!?" (అల్ ముల్క్ : 21)

ఈ విధంగా అల్లాహ్ పోషకత్వంలో, నిర్వహణలో, పరిపాలనలో సమస్త జీవరాశులపై తనకు గల తిరుగులేని అధికారాన్ని చాటిచెబుతున్నాడు. అందుకే ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ (الفاتحة:١)

"ప్రశంసలు, పొగడ్తలన్నీ అల్లాహ్‌కు మాత్రమే శోభిస్తాయి. ఆయన సమస్త లోకాలకు పోషకుడు." (అల్ ఫాతిహా : 1)

వేరొకచోట ఈ విధంగా ఉపదేశించబడింది :

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُغْشِي اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ (الاعراف:٥٤)

"నిస్సందేహంగా అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు. ఆయన ఆకాశాలను, భూమిని ఆరు రోజులలో సృష్టించాడు. ఆ తరువాత సింహాసనం (అర్ష్)పై ఆసీనుడయ్యాడు. ఆయన రాత్రిని పగటిపై కప్పివేస్తాడు. అది దానిని వెంబడిస్తూ వేగంగా వస్తుంది. ఇంకా – ఆయన సూర్యచంద్రులను, నక్షత్రాలను తన ఆజ్ఞకు కట్టుబడి ఉండేవిధంగా సృష్టించాడు. వినండి! సృష్టి ప్రక్రియ ఆయన స్వంతం. ఆజ్ఞాపన ఆయన సొత్తు. సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ అపారమైన శుభాలు కలవాడు." (అల్ ఆరాఫ్ : 54)

అల్లాహ్ సమస్త ప్రాణుల నైజంలో తమ ప్రభువు యొక్క పాలనను, పోషణను అంగీకరించే గుణాన్ని పొందుపరిచాడు. ఆఖరికి ఆరాధనలో అల్లాహ్‌కు భాగస్వాముల్ని కల్పించే ముష్రిక్కులు సయితం అల్లాహ్ పోషణాధికారాన్ని అంగీకరించేవారు. ఈ విషయంలో అల్లాహ్ అద్వితీయుడని ఒప్పుకునేవారు. ఉదాహరణకు : ఈ క్రింది సూక్తులలో అల్లాహ్ ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు :

﴿قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ☆ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ☆ قُلْ مَن بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ☆ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ﴾ (المؤمنون:٨٦،٨٩)

సప్తాకాశాలకు, మహోన్నతమయిన పీఠము (అర్ష్)నకు అధిపతి ఎవరు?" అని వారిని అడుగు. 'అల్లాహ్‌యే' అని వారు సమాధాన మిస్తారు. "మరలాంటప్పుడు మీరెందుకు భయపడరు?" అని వారిని

(నిలదీసి) అడుగు. సమస్త విషయాల సార్వభౌమత్వం ఎవరి చేతుల్లో ఉందో, శరణు ఇచ్చేవాడెవడో, ఎవరికి వ్యతిరేకంగా ఏ శరణూ లభించదో – ఆయనెవరో మీకు తెలిసి ఉంటే చెప్పండి? అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని అడుగు. 'అల్లాహ్‌యే కదా!?' అని వారంటారు. "మరైతే మీరు ఎటువైపు నుండి మంత్రించబడుతున్నారు?" అని వారిని ప్రశ్నించు. (అల్ మోమినూన్ : 86 – 89)

ఆదం సంతతిలోని ఏ ప్రముఖ వర్గం కూడా ఈ రకమయిన తౌహీద్‌ను (ఏకత్వాన్ని) కాదనలేదు. పైగా ఈ రకమయిన ఏకత్వాన్ని అంగీకరించే గుణం వారి అంతరాళాన్ని పెనవేసుకుని ఉంది. ఉదాహరణకు : ఈ సందర్భంగా దైవప్రవక్తలు చెప్పిన దానిని ఉదాహరిస్తూ అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِى اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ (ابراهيم:١٠)

"ఏమిటి, భూమ్యాకాశాల నిర్మాత అయిన అల్లాహ్‌పైనే మీకు అనుమానం ఉందా?" అని వారి ప్రవక్తలు వారితో అన్నారు.

(ఇబ్రాహీమ్ : 10)

ప్రపంచ చరిత్రలో విశ్వప్రభువు ఉనికిని తిరస్కరించిన సుప్రసిద్ధ వ్యక్తులలో అగ్రగణ్యుడు ఫిర్‌ఔన్. కాని వాడు సయితం తన హృదయాంతరాళాల్లో అల్లాహ్ యందు నమ్మకం కలిగి ఉండేవాడు. ఉదాహరణకు దైవప్రవక్త హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం) అతనితో చెప్పినట్లు –

﴿لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ بَصَائِرَ﴾ (الاسراء:١٠٢)

"(ఓ ఫిర్‌ఔన్!) గుణపాఠంతో కూడుకున్న ఈ సూచనలను భూమ్యాకాశాల ప్రభువు తప్ప మరొకరెవరూ అవతరింపజేయలేదన్న విషయం నీకూ తెలుసు." (బనీ ఇస్రాయీల్ : 102)

ఫిర్‌ఔన్ గురించీ, అతని జాతి వారి గురించి విశ్వ ప్రభువు ఏమన్నాడో చూడండి:

﴿وَجَحَدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا﴾ (النمل:١٤)

"నిజానికి వారి మనసులు (సత్యాన్ని) నమ్మినప్పటికీ అన్యాయం, అహంకారంతో వారు దానిని త్రోసిపుచ్చారు." (అన్ నమ్ల్ : 14)

నేటి నాస్తికులు, కమ్యూనిస్టుల వ్యవహారమూ ఇలాంటిదే. తమ అహం కోసం వారు పైకి దేవుని ఉనికిని త్రోసిపుచ్చినప్పటికీ వారి అంతరంగంలో దైవభావన పాతుకుని ఉంది. కానవచ్చే ప్రతి వస్తువు వెనుక ఓ కర్త ఉన్నాడని, ప్రతి ప్రాణినీ సృష్టించిన సృష్టికర్త ఉన్నాడని, ప్రతి ప్రభావపూరితమైన దాని వెనుక ప్రభావం వేసే వాడొకడు

ఉండటం అనివార్యం అన్న సంగతిని వారూ ఒప్పుకుంటారు. ఈ నేపథ్యంలో దేవుడేమంటున్నాడో చూడండి –

﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ☆ أَمْ خَلَقُوا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بَل لَّا يُوقِنُونَ﴾ (الطّور:٣٥،٣٦)

"ఏమిటీ, వీరు (పుట్టించేవాడు) ఎవరూ లేకుండానే వారంతట వారే పుట్టుకువచ్చారా? లేక వారే స్వయంగా సృష్టికర్తలా? ఏమిటి, భూమ్యాకాశాలను వాళ్ళే సృష్టించారా? అసలు వాళ్లు నమ్మేరకం కాదు." (అత్ తూర్ : 35, 36)

ఊర్ధ్వలోకం, పాతాళ లోకంలోని ఒక్కొక్క భాగంపై పరిశీలన చేసినపుడు బోధపడే దేమిటంటే ఈ విశ్వమండలంలోని ఒక్కొక్క రేణువు తనను సృష్టించిన స్వామి ఉనికిని గురించి సాక్ష్యమిస్తోంది. కనుక హేతువు పరంగానూ, స్వాభావికంగానూ సృష్టికర్తను నిరాకరించటమంటే విజ్ఞానాన్ని నిరాకరించటమే. ఆ రెండింటి మధ్య ఎలాంటి వ్యత్యాసం లేదు (ఎందుకంటే నిజ జ్ఞానం సృష్టికర్త ఉనికిని సత్యమని ధ్రువీకరిస్తుంది). నేడు కమ్యూనిజం ప్రభువు ఉనికిని నిరాకరిస్తుందంటే అది కేవలం అహంకారంతో చేసే నిరాకరణే. తన ఇగో కోసం నిజమైన భావాలు భావనలపై తనంతట తానుగా విధించుకున్న ఆంక్షల ఫలితమే ఇది. ఎవరయినా సత్యాన్ని కాదనటంలో ఈ స్థితికి చేరాడంటే అతను తన బుద్ధిని విస్మరించాడన్నమాట! తనను ఆటపట్టించే అవకాశం జనులకు కల్పించాడన్న మాట!!

https://teluguislam.net

రెండవ ప్రకరణం

ఖుర్‌ఆన్ హదీసులలో 'రబ్' (ప్రభువు, పోషకుడు) అనే పరిభాషకు గల భావార్థం. ఈ విషయంలో మార్గభ్రష్టతకు లోనైన జాతుల భావాలు, భావనలు.

1. ఖుర్‌ఆన్ సున్నతులలో 'రబ్' భావం

'రబ్' అనేది అసలు "رَبَّ يَرُبُّ" 'రబ్బ యరుబ్బు' అనే ధాతువు నుండి వచ్చింది. దీని అర్థం ఏదైనా దానిని పెంచి, పోషించి ఒక స్థితి నుండి పరిపక్వ స్థితికి చేర్చటం అన్నమాట! దీన్నుండే "رَبَّهُ ، وَرَبًّا ، وَ رَبَّبَهُ" రబ్బహు, వ రబ్బాహు, వ రబ్బబహు కూడా ఉన్నాయి. కాబట్టి 'రబ్' అనే పదం వాస్తవానికి మూలపదం. ఈ రకంగా 'అల్-రబ్' అనే పదం కేవలం అల్లాహ్‌కే వర్తిస్తుంది. ఎందుకంటే జగతిలో ఉన్న సమస్త వస్తువుల బాగోగులను ఆయన ఎరిగినవాడు. పరమార్థం తెలిసినవాడు. అల్లాహ్ యొక్క ఈ ఉపదేశంలో తెలుపబడినట్లు

"رَبِّ الْعَالَمِينَ"

"ఆయన సమస్త లోకాలకు ప్రభువు, పోషకుడు." (అల్ ఫాతిహా : 1)

﴿رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ﴾ (الشعراء:٢٦)

"ఆయన మీకూ ప్రభువే. మీ పూర్వీకులైన మీ తాతముత్తాతలకు కూడా ప్రభువే." (అష్ షుఅరా : 26)

అల్లాహ్ తప్ప వేరితరుల కొరకు 'రబ్' అనే పదం ప్రయోగించబడితే, అది గౌరవసూచకంగా మాత్రమే ప్రయోగించబడుతుందని గ్రహించాలి. ఉదాహరణకు : రబ్బిద్దార్ (ఇంటి యజమాని), రబ్బిల్ ఫర్స్ (గుర్రపు యజమాని). దైవప్రవక్త యూసుఫ్ (عليه السلام) సంఘటనను వివరిస్తున్నప్పుడు ప్రయోగించబడిన 'రబ్' పదం కూడా ఈ కోవకు చెందినదే. ఉదాహరణకు :

﴿اذْكُرْنِي عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَاهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرَ رَبِّهِ﴾ (يوسف:٤٢)

"నీ చక్రవర్తి (రబ్) ముందు నా గురించి కాస్త ప్రస్తావించు." కాని చక్రవర్తి (రబ్) ముందు ప్రస్తావన తీసుకురాకుండా షైతాన్ అతన్ని మరుపునకు లోను చేశాడు." (యూసుఫ్ : 42)

ఈ సూరాలోనే వేరొకచోట ఇలా అనబడింది :

﴿قَالَ ارْجِعْ اِلٰى رَبِّكَ﴾ (يوسف:٥٠)

"నువ్వు నీ రాజు (రబ్) దగ్గరకు తిరిగివెళ్ళు" అని ఆయన (యూసుఫ్) అన్నారు. (యూసుఫ్ : 50)

కారాగారంలోని తోటి ఖైదీలు కన్న కలల భావార్థాన్ని వివరిస్తూ దైవప్రవక్త యూసుఫ్ (అలైహిస్సలాం) ఇలా అంటారు :

﴿أَمَّا أَحَدُكُمَا فَيَسْقِي رَبَّهُ خَمْرًا﴾ (يوسف:٤١)

"మీరిద్దరిలో ఒకడు తన రాజుగారికి (రబ్‌కు) సారాయి త్రాగించేందుకు నియమించబడతాడు." (యూసుఫ్ : 41)

తప్పిపోయిన ఒంటె గురించి చెబుతూ అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) ఇలా అన్నారు:

"حَتّٰى يَجِدَهَا رَبُّهَا" (بخاری ومسلم)

"ఎట్టకేలకు దాని యజమాని (రబ్) దానిని కనుగొన్నప్పుడు .... "

(బుఖారీ, ముస్లిం)

దీన్నిబట్టి విదితమయ్యేదేమిటంటే అల్లాహ్ కొరకు 'రబ్' (ప్రభువు, పోషకుడు, స్వామి, అధిపతి, యజమాని, నిర్వాహకుడు) అనే పదం పర్యాయపదంగా, అదనపు పదంగా కూడా ప్రయోగించబడుతుంది. పరిజ్ఞానం కొరకు కూడా ప్రయోగించబడుతుంది. అందుకే అల్లాహ్ కొరకు "الرب" **'అల్ రబ్'** లేదా "رَبِّ الْعَالَمِيْنَ" **'రబ్బిల్ ఆలమీన్'** లేదా **'రబ్బిన్నాస్'** లాంటి పదాలన్నీ సరైనవే. కాని దైవేతరుల కొరకు **'రబ్'** అనే పదం కేవలం గౌరవార్థం మాత్రమే చెప్పబడుతుంది. ఉదాహరణకు : رب الدار **రబ్బిద్దార్** (ఇంటి యజమాని), رب المنزل **రబ్బిల్ మంజిల్** (గృహ యజమాని), رب الابل **రబ్బిల్ ఇబ్లి** (ఒంటె యజమాని).

ఇక "رَبِّ الْعَالَمِيْنَ" **'రబ్బిల్ ఆలమీన్'** (లోకేశ్వరుడు, సకల లోకాలకు ప్రభువు) అనే పదం యొక్క అర్థం బహు విస్తృతమైనది. దీని అర్థం ఇది : అల్లాహ్ తన దాసులందరి సృష్టికర్త, యజమాని. ఆయన వారిపై తన దయానుగ్రహాలను కురిపించాడు. తన ప్రవక్తలను పంపి, తన గ్రంథాలను అవతరింపజేసి వారి జీవితాలను తీర్చిదిద్దాడు. ఇంకా ఆయన వారి ఆచరణల ప్రకారం బహుమానం ఇస్తాడు, శిక్షిస్తాడు. అల్లామా ఇబ్నుల్ ఖయ్యిమ్ (رحمه الله) ఇలా అంటున్నారు : అల్లాహ్‌లోని ఈ **రుబూబియత్** (పోషించే, సంరక్షించే) గుణం వాంఛించేదేమిటంటే ఆయన ఫలానా పని చేయమని దాసులను ఆదేశించాలి. ఫలానా పని నుండి వారించాలి. సజ్జనులకు వారి సత్కర్మల బహుమానం

వొసగాలి. దుర్జనులను వారి దుష్కర్మల మూలంగా శిక్షించాలి. (మదారిజుస్సాలికీన్)

ఇదే 'రుబూబియత్' వాస్తవికత.

2. మార్గవిహీన జాతుల దృష్టిలో 'రబ్'

అల్లాహ్ ప్రాణులన్నింటినీ సహజత్వంపైనే సృష్టించాడు. అంటే వారి నైజంలో దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్) అంతర్లీనమై ఉంది. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفاً فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ﴾ (الروم:٣٠)

"కనుక నీవు ఏకాగ్రతతో నీ ముఖాన్ని (అల్లాహ్) ధర్మంపై నిలుపు. అల్లాహ్ మానవులను ఏ స్వభావంపై పుట్టించాడో దానిపైనే ఉండు. అల్లాహ్ సృష్టిలో ఎలాంటి మార్పు ఉండదు." (అర్ రూమ్ : 30)

ఇంకా ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِن بَنِي آدَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَى أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا﴾ (الأعراف:١٧٢)

"నీ ప్రభువు ఆదం సంతతి వీపుల నుండి వారి సంతానాన్ని తీసి, స్వయంగా వారినే వారికి సాక్షులుగా పెట్టి, 'నేను మీ ప్రభువును కానా?' అని అడిగినపుడు, 'ఎందుకు కావు? (నువ్వే మా ప్రభువువి). ఈ విషయానికి మేమంతా సాక్షులుగా ఉన్నాం' అని వారన్నారు. (అల్ ఆరాఫ్ : 172)

కనుక బోధపడేదేమంటే అల్లాహ్ తమ ప్రభువు అనే విషయాన్ని అంగీకరించటం, ఆయన వైపునకు మరలటం, ఆయన ధర్మం వైపు ఏకోన్ముఖులవటం సహజ విషయం. మానవ నైజం వాంఛించేది, మానవ సమాజం కాంక్షించేది ఇదే. కాగా; షిర్క్ (బహుదైవారాధన) ఓ కొత్త పోకడ. అసహజ విషయం. అది మానవ నైజంతో సమరసం చెందని వికృత చేష్ట. మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) వారేమన్నారో చూడండి :

"كُلُّ مَوْلُودٍ يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ" (بخاري:١٣٥٨، مسلم:٢٦٥٨)

"పుట్టే ప్రతి పిల్లవాడు సహజత్వం (ఇస్లాం) పైనే పుడతాడు. తరువాత అతని తల్లిదండ్రులు అతన్ని యూదునిగానో, క్రైస్తవునిగానో, మజూసీ (అగ్ని పూజారి)గానో మార్చివేస్తారు." (బుఖారీ, ముస్లిమ్ 2658)

మనిషిని అతని నైజంపైన గనక వదలిపెడితే, నిశ్చయంగా అతను ఏకదైవారాధన

వైపు మొగ్గుతాడు. దైవప్రవక్తల పిలుపుపై సకారాత్మకంగా స్పందిస్తాడు. తన మార్గదర్శనం కొరకు అవతరింపజేయబడిన గ్రంథాలను చిత్తశుద్ధితో అధ్యయనం చేస్తాడు. జగతిలో ఉన్న దైవసూచనలపై చింతన చేస్తాడు. కాని పసితనంలో అతనికి లభించిన పరిసరాలు, నాస్తిక భావాలతో కూడుకున్న శిక్షణ ఆ పిల్లవాని భావాలను పెడత్రోవ పట్టిస్తాయి. తత్ఫలితంగా మార్గభ్రష్టతకు లోనై అతను తన తల్లిదండ్రుల అడుగులకు మడుగులొత్తుతాడు.

హదీసె ఖుద్సీలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

"خَلَقْتُ عِبَادِي حُنَفَاءَ، فَاجْتَالَتْهُمُ الشَّيَاطِينُ" (مسلم، مسند احمد)

"నేను నా దాసులను ఏకేశ్వరోపాసకులుగానే పుట్టించాను. కాని పైశాచిక శక్తులు వారిని పెడత్రోవ పట్టించాయి."

(ముస్లిం, ముస్నదె అహ్మద్)

అంటే అవి వారికి విగ్రహారాధనను నూరిపోశాయి. అల్లాహ్‌ను వదలి మిథ్యా దైవాలను ఆశ్రయించమని ప్రేరేపించాయి. తత్కారణంగా ప్రజలు మార్గభ్రష్టతకు గురిఅయ్యారు. విభేదాలలో పడిపోయారు. ప్రతి ఒక్కడూ తనకంటూ ఒక 'ప్రభువు'ను చేసుకుని అతని దాస్యబంధనంలో చిక్కుకుపోయాడు. ఎందుకంటే వారు నిజప్రభువుని విడనాడటం వల్ల మిథ్యా దైవాల పెత్తనం వారిపై విధించబడింది. అది వారి పాలిట ఒక పరీక్షగా పరిణమించింది. ప్రభువైన అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿فَذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ﴾ (يونس:٣٢)

"ఆ అల్లాహ్‌యే మీ ప్రభువు. సత్యం తరువాత మార్గభ్రష్టత తప్ప మరేముంటుంది?" (యూనుస్ : 32)

మార్గభ్రష్టతకు ఒక హద్దూ పద్దూ ఉండదు. నిజ ప్రభువును విడనాడిన ప్రతి వ్యక్తినీ అది ఆక్టోపస్‌లా అల్లుకుపోతుంది. ఆ విషయాన్నే అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿أَأَرْبَابٌ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ☆مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءً سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ﴾ (يوسف:٣٩،٤٠)

"అనేకమంది విభిన్న ప్రభువులు మేలా? లేక శక్తిశాలి అయిన ఒక్క అల్లాహ్ మేలా? ఆయనను వదలి మీరు పూజిస్తున్నవి మీరూ, మీ తాతముత్తాతలూ స్వయంగా కల్పించుకున్న కొన్ని పేర్లు తప్ప మరేమీ కావు. వాటికి సంబంధించి అల్లాహ్ ఏ ప్రమాణాన్నీ అవతరింప జేయలేదు." (యూసుఫ్ : 39, 40)

జగతిలో తమ ఆరాధ్యదైవాలు కొన్ని అధికారాలు కలిగి ఉన్నాయని కొంతమంది ముష్రిక్కులు తలపోస్తున్నారు. ఆ మిథ్యా దైవాల దాస్యం చేయటంలో షైతాన్ వారితో

https://teluguislam.net

చెలగాటమాడాడు. వాస్తవానికి షైతాన్ ప్రతి వర్గం వారినీ వారి తెలివితేటలు, అభిరుచుల ప్రకారం ఆట ఆడిస్తాడు. ఒక వర్గాన్ని వాడు మృతుల పట్ల భక్తీ శ్రద్ధలతో పూజించటంలో కార్యనిమగ్నుల్ని చేశాడు. వారు తమ పూర్వీకులను పోలిన విగ్రహాలను, ప్రతిమలను చేసుకున్నారు – ఈ విషయంలో వారు నూహ్ జాతి వారిని అనుసరించారు. మరొక వర్గం వారు నక్షత్రాలను పోలిన విగ్రహాలను చేసుకున్నారు. ఈ విశ్వ వ్యవస్థను నడిపించటంలో తారాబలానికి ప్రముఖ పాత్ర ఉందనేది వారి విశ్వాసం. ఇందు నిమిత్తం వారు ప్రత్యేక ఆలయాలు నిర్మించారు. ధర్మకర్తలను నియమించారు.

నక్షత్ర పూజలో కూడా వారి మధ్య భేదాభిప్రాయాలున్నాయి. వారిలో కొందరు సూర్యుణ్ణి పూజిస్తారు. కొందరు చంద్రుణ్ణి సేవిస్తారు. మరికొందరు తారలను ఆరాధిస్తారు. వారు వాటికి కొన్ని ప్రత్యేకమైన పేర్లను కల్పించి, వాటి విగ్రహాలను నిర్మించుకున్నారు. ఇంకొందరు అగ్ని పూజారులుగా మారారు. కొందరు గోపూజ మొదలెట్టగా, కొందరేమో దేవతల పూజ చేయసాగారు. కొందరు చెట్టుపుట్టల పూజ ప్రారంభించగా, ఇంకొందరు రాళ్లు రప్పలను, సమాధులను పూజించ నారంభించారు. ఈ విధమైన పూజా పునస్కారాలు ఎందుకు ప్రబలిపోయాయంటే, ఆయా వస్తువులలో రుబూబియత్ (పాలించే, పోషించే, రక్షించే) ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయని ప్రజలు నమ్మటమే.

అందుకే ఈ విగ్రహాలు కొన్ని అగోచర విషయాలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తాయని కొందరు తలపోశారు. అల్లామా ఇబ్నుల్ ఖయ్యిమ్ ఇలా అంటున్నారు :

"నిజానికి ఈ విగ్రహాలు ఏవో అగోచర దేవతల రూపంలో నిర్మించబడ్డాయి. విగ్రహాలు ఆ దేవీదేవతల స్థానంలో ప్రతినిధులుగా, ప్రత్యామ్నాయంగా ఉంటాయన్న ఆలోచనతోనే వారు ఈ విగ్రహాలు రూపొందించారు. లేకపోతే విజ్ఞుడైన ఏ వ్యక్తి కూడా తన స్వహస్తాలతో చెక్కిన రాతి బొమ్మను, కొయ్య బొమ్మను తన ఆరాధ్య దైవంగా నమ్మి నడుచుకోడు." (ఇఘాసతుల్ లహ్ఫాన్ : 2/220)

అలాగే ప్రాచీన కాలపు, ఆధునిక కాలపు సమాధి పూజారులు ఈ మృతులు తమ కొరకు సిఫారసు చేస్తాయని, తమ అవసరాలు తీర్చటంలో దైవ సన్నిధిలో వారధిగా ఉంటారని భావించారు. వారిలా అంటారు :

﴿مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى﴾ (الزمر:٣)

"ఈ పెద్దలు మమ్మల్ని అల్లాహ్ సాన్నిధ్యానికి చేర్చటంలో తోడ్పడతారని భావించి మాత్రమే మేము వీళ్లను ఆరాధిస్తున్నాము."

(అజ్ జుమర్ : 3)

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِندَ اللَّهِ﴾ (يونس:١٨)

"వారు అల్లాహ్‌ను వదలి తమకు నష్టాన్నిగానీ, లాభాన్నిగానీ

చేకూర్చలేని వాటిని పూజిస్తున్నారు. పైగా, 'అవి అల్లాహ్ సమక్షంలో మీకు సిఫారసు చేస్తాయ'ని అంటున్నారు." (యూనుస్ : 18)

ఇదేవిధంగా కొంతమంది అరేబియా ముష్రిక్కులు, క్రైస్తవులు కూడా తమ ఆరాధ్య దైవాలను అల్లాహ్ సంతానంగా తలపోశారు. అందుకే అరబ్బు ముష్రిక్కులు దైవదూతలను దేవుని కుమార్తెలుగా భావించి ఆరాధించారు. క్రైస్తవులు హజ్రత్ మసీహ్ – ఏసుక్రీస్తు (عليه السلام)ని దేవుని కుమారునిగా నమ్మి సేవించారు.

3. ఈ మిథ్యా భావాల ఖండన

విశ్వప్రభువు అయిన అల్లాహ్ ఈ క్రింది ఆధారాల ద్వారా ఇలాంటి మిథ్యా భావాలను, మూఢ నమ్మకాలను ఖండించాడు.

(అ) విగ్రహారాధకుల చర్యలను ఖండిస్తూ అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّى ☆ وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى﴾ (النجم:١٩،٢٠)

"ఏమిటి, మీరు లాతు, ఉజ్జాలను గాని చూశారా? మూడవది, చివరిది అయిన మనాతును (కూడా చూశారా?)" (అన్ నజ్మ్ : 19, 20)

ఈ సూక్తికి భావార్థంగా ఇమామ్ ఖుర్తుబీ (رحمه الله) ఇలా అన్నారు : ఏమిటి, ఆ దేవతలు ఏదన్నా లాభంగానీ, నష్టంగానీ కలిగిస్తుండగా మీరు చూశారా? ఆ కారణంగానే వారు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములై కూర్చున్నారా? దైవప్రవక్త (صلى الله عليه وسلم), ఆయన ప్రియసహచరులు వాటిని (ఆ విగ్రహాలను) కూల్చివేస్తున్నప్పుడు అవిగాని ప్రతిఘటించగలిగాయా?

అల్లాహ్ ఇంకా ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَاتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ☆ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ☆ قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَاكِفِينَ ☆ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ☆ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ☆ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ﴾ (الشعراء:٦٩ - ٧٤)

"వారికి ఇబ్రాహీమ్ సమాచారాన్ని కూడా చదివి వినిపించు. 'మీరెవరిని పూజిస్తున్నారు?' అని అతను తన తండ్రిని, తన జాతి వారిని నిలదీసి అడిగినపుడు, 'మేము విగ్రహాలను పూజిస్తున్నాము. సదా వారి సేవకే అంకితమై ఉన్నాము' అని వారు సమాధానమిచ్చారు. ఆయన వారిని ఇలా అడిగాడు : 'మీరు వాటిని పిలిచినప్పుడు అవి మీ పిలుపును వింటాయా? పోనీ మీకు లాభంగానీ, నష్టంగానీ కలిగిస్తాయా?' దానికి వారిలా చెప్పారు : '(అదంతా మాకు అనవసరం)

మా తాతముత్తాతలు ఈ విధంగా చేస్తూ ఉండగా మేము చూశామంతే." (అష్ షుఅరా : 69 – 74)

అంటే, ఆ విగ్రహాలు తమ మొరలను ఆలకించటంగానీ, తమకు లాభనష్టాలు చేకూర్చటంగానీ చేయలేవని వారు పరోక్షంగా ఒప్పుకున్నారు. అయితే వారు తమ తాతముత్తాతల అడుగుజాడల్లో నడుస్తూ విగ్రహారాధన చేసేవారు. అంధానుసరణకు ఆధారం మిథ్య తప్ప మరొకటి కాదు.

(ఆ) సూర్యచంద్రులను, నక్షత్రాదులను పూజించే వారి చర్యను ఖండిస్తూ అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ﴾ (الأعراف:٥٤)

"ఆయన సూర్యచంద్రులను, నక్షత్రాలను తన ఆజ్ఞకు కట్టుబడి ఉండే విధంగా సృష్టించాడు." (అల్ ఆరాఫ్ : 54)

ఇంకా ఈ విధంగా సెలవీయబడింది :

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾ (فصلت:٣٧)

"రేయింబవళ్ళూ, సూర్యచంద్రులు కూడా ఆయన (శక్తి) సూచనలలోనివే. మీరు సూర్యునికి గానీ, చంద్రునికి గానీ సాష్టాంగ ప్రణామం (సజ్దా) చేయకండి. నిజంగా మీరు అల్లాహ్ దాస్యం చేసేవారే అయితే వీటన్నింటినీ సృష్టించిన అల్లాహ్ ముందు సాష్టాంగపడండి." (ఫుస్సిలత్ : 37)

(ఇ) ఎవరయితే దైవదూతలను, ఏసుక్రీస్తు (عليه السلام)ను అల్లాహ్ సంతానంగా భావించారో, ఆరాధించారో, వారి చేష్టను ఖండిస్తూ అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ﴾ (المؤمنون:٩١)

"అల్లాహ్ ఎవరినీ కొడుకు (సంతానం)గా చేసుకోలేదు."(మోమినూన్ :91)

﴿أَنَّى يَكُونُ لَهُ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ﴾ (الأنعام:١٠١)

"అల్లాహ్‌కు అసలు భార్యే లేనపుడు ఆయనకు సంతానం ఎలా కలుగుతుంది?" (అల్ అన్ ఆమ్ : 101)

﴿لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ☆وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ (الاخلاص:٣،٤)

"ఆయన ఎవరినీ కనలేదు. ఆయన కూడా ఎవరికీ పుట్టినవాడు కాదు. ఆయనకు సరిసమానుడు (పోల్చదగినవాడు) ఎవడూ లేడు." (అల్ ఇఖ్లాస్ : 3, 4)

మూడవ ప్రకరణం

లోకమంతా దైవాజ్ఞకు కట్టుబడి ఉంది

ఈ జగతి అంతా – భూమ్యాకాశాలు, నక్షత్రాలు, గ్రహాలు, వృక్షజాలం, జంతు జాలం, కొండలు, నదీనదాలు, సముద్రాలు, ఎడారి ప్రదేశాలు, దైవదూతలు, జిన్నాతులు, మనుషులు – సమస్తం అల్లాహ్ ఆజ్ఞకు లోబడి ఉన్నాయి. అల్లాహ్ ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు:

﴿وَلَهُ أَسْلَمَ مَن فِى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعاً وَكَرْهاً﴾ (آل عمران:٨٣)

"ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్నవారంతా – తమకు ఇష్టమున్నా లేకపోయినా – అల్లాహ్ విధేయతకు కట్టుబడి ఉన్నారు."

(ఆలి ఇమ్రాన్ : 83)

﴿بَل لَّهُ مَا فِى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلٌّ لَّهُ قَانِتُونَ﴾ (البقرة:١١٦)

'భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న సమస్తమూ ఆయనదే. అవన్నీ ఆయన ఆజ్ఞకు తలఒగ్గి ఉన్నాయి." (అల్ బఖర : 116)

ఇంకా ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِى السَّمَاوَاتِ وَمَا فِى الْأَرْضِ مِن دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةُ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ﴾ (النحل:٤٩)

"నిశ్చయంగా ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న సమస్త ప్రాణులు, దూతలు – అందరూ అల్లాహ్ సన్నిధిలో సాష్టాంగపడుతున్నారు – ఏమాత్రం అహంకారం చూపటం లేదు. (అన్ నహ్ల్ : 49)

ఈ విధంగా కూడా సెలవీయబడింది :

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِى السَّمَاوَاتِ وَمَن فِى الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ﴾ (الحج:١٨)

"ఆకాశాలలో ఉన్నవారు, భూలోకవాసులు, సూర్యచంద్రులూ, నక్షత్రాలు, పర్వతాలు, వృక్షాలు, జంతువులు, చాలామంది మనుషులు కూడా అల్లాహ్ ముందు మోకరిల్లడాన్ని నువ్వు గమనించటం లేదా?"

(అల్ హజ్జ్ : 18)

﴿وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَن فِى السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعاً وَكَرْهاً وَظِلَالُهُم بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ﴾ (الرعد:١٥)

“ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న సృష్టితాలన్నీ–తమకు ఇష్ట మున్నా, లేకపోయినా – అల్లాహ్‌కు సాష్టాంగపడుతున్నాయి. వాటి నీడలు సయితం ఉదయం, సాయంత్రం (ఆయనకు సజ్దా చేస్తున్నాయి).” (అర్రాద్ : 15)

ఈ విధంగా ఈ సమస్త జగతి, అందులో ఉన్నవన్నీ అల్లాహ్‌కు విధేయత కనబరుస్తు న్నాయి. అవన్నీ ఆయన సార్వభౌమత్వానికి లోబడి వ్యవహరిస్తున్నాయి. విశ్వవ్యవస్థ అంతా ఆయన తలచుకున్నట్లుగా, ఆయన ఆజ్ఞకు కట్టుబడి నడుస్తోంది. విశ్వ వ్యవస్థలోని ఏ వస్తువు కూడా దైవాజ్ఞను ఎదిరించడానికి సాహసించదు. ప్రతిదీ ఒక కట్టుదిట్టమయిన వ్యవస్థకు లోబడి తన బాధ్యతలను నిర్వర్తిస్తోంది. తన కర్తవ్యాన్ని నెరవేరుస్తోంది. వాటిలో ప్రతి ఒక్కటీ తన సృష్టికర్తను అన్ని రకాల లోపాలకు అతీతంగా – దౌర్బల్యం లేనివానిగా ఖరారు చేస్తోంది. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

تُسَبِّحُ لَهُ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ وَإِن مِّن شَيْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَـٰكِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ﴿الاسراء:٤٤﴾

“సప్తాకాశాలు, భూమి, వాటిలో ఉన్నవన్నీ ఆయన పవిత్రతనే కొనియాడుతున్నాయి. ఆయన స్తోత్రంతో పాటు ఆయన పవిత్రతను కొనియాడని వస్తువంటూ ఏదీ లేదు. అయితే మీరు వాటి స్తుతిని గ్రహించలేరు.” (అల్ ఇస్రా : 44)

కాబట్టి ఈ సృష్టితాలన్నీ – అవి మౌనంగా ఉండేవయినా, మాట్లాడేవైనా, సజీవు లైనా, నిర్జీవులైనా – అన్నీ అల్లాహ్‌కు విధేయులై ఉన్నాయి. తిరుగులేని ఆయన ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తూ ఉన్నాయి. అవి మనసా, వాచా, కర్మణా అల్లాహ్ పవిత్రతను కొనియాడుతూ, ఆయన్ని దోషరహితునిగా ప్రకటిస్తున్నాయి. విజ్ఞుడైన వ్యక్తి ఈ సృష్టితాలపై చింతన చేసినపుడు అతనికి స్పష్టంగా అవగతమవుతుంది : ఇవన్నీ సత్యబద్ధంగా పుట్టించబడ్డాయి. సత్యం కోసమే పుట్టించబడ్డాయి. ఇవన్నీ తమ సృష్టికర్తకు లోబడి ఉన్నాయి. అవి తమ నిర్వాహణకర్త ఆజ్ఞను జవదాటలేవు. ఆయనకు వ్యతిరేకంగా వ్యూహాన్ని రచించటంగానీ, తిరుగుబాటు చేయటంగానీ చేయలేవు – ఈ విధంగా సృష్టితాలన్నీ సహజంగానే తమ సృష్టికర్తను అంగీకరిస్తున్నాయి.

షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియ (رحمه الله) ఇలా అంటున్నారు : “కొన్ని కారణాల దృష్ట్యా మనుషులు అల్లాహ్ ఆజ్ఞలకు తలఒగ్గి ఉన్నారు. ఆయన ఎదుట తల ఒగ్గటం, ఆత్మ సమర్పణ చేసుకోవటం తప్ప వారికి మార్గాంతరం లేదు.”

- తాము అల్లాహ్‌పై ఆధారపడినవారమని, తమకు అల్లాహ్ అవసరం ఉందని వారికి తెలుసు.
- తమపై దేవుని ఏ ఇచ్ఛ, విధివ్రాత నెలకొని ఉన్నదో దాని ముందు ఎట్టి

పరిస్థితిలోనూ తలవంచక తప్పదని వారికి తెలుసు.

- కష్టాలు, విపత్కర పరిస్థితులలో అల్లాహ్‌ను మొరపెట్టుకోవటం తప్ప వారికి వేరే గత్యంతరం లేదు.

విశ్వాసి (మోమిన్) మనస్ఫూర్తిగా దైవాజ్ఞలకు తల ఒగ్గుతాడు. అలాగే అల్లాహ్ తన జాతకంలో ఏ కష్టాలు కడగండ్లను వ్రాసిపెట్టినా అతను దైవాజ్ఞానుసారం – సంతోషపూర్వకంగా – సహిస్తాడు. ఆత్మ పరిశీలన చేసుకుంటాడు. మొత్తానికి అతను సర్వకాల సర్వావస్థల్లో హృదయపూర్వకంగా అల్లాహ్ విధేయుడుగా రాణిస్తాడు. (మజ్మూఅ అల్ ఫతావా – 1/45). అలాగే ఒక అవిశ్వాసి (కాఫిర్) కూడా తన ప్రభువు యొక్క తిరుగులేని ఆజ్ఞ ముందు నిస్సహాయుడుగా ఉన్నాడు. ఈ జగతి అంతా సాష్టాంగ ప్రణామం చేస్తోంది అంటే భావం లోబడి ఉందనేదే. ప్రతి వస్తువు యొక్క సాష్టాంగ ప్రణామం (సజ్దా) దాని స్థితిని బట్టి ఉంటుంది. తన ప్రభువు పట్ల ఆత్మ సమర్పణా భావం అందులో అంతర్లీనమై ఉంటుంది. ఏ వస్తువు దేవుని పవిత్రతను కొనియాడినా అది వాస్తవికతతో కూడుకుని ఉంటుంది."

﴿أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْلَمَ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ﴾ (آل عمران:٨٣)

"ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ ఉన్న వారంతా – తమకు ఇష్టమున్నా లేకపోయినా అల్లాహ్ విధేయతకు కట్టుబడి ఉండగా, వీరు అల్లాహ్ ధర్మాన్ని కాకుండా మరో ధర్మాన్ని అన్వేషిస్తున్నారా? ఎట్టకేలకు వారంతా ఆయన వైపునకే మరలించబడతారు."

(ఆలి ఇమ్రాన్ : 83)

ఈ దైవసూక్తి గురించి షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియ (رحمه الله) ఇలా వ్యాఖ్యానించారు:

నిఖిల జగతి ఇష్టమున్నా లేకున్నా – రెండు పరిస్థితుల్లోనూ తన ఆజ్ఞకు కట్టుబడి ఉందని పవిత్రుడగు అల్లాహ్ చెబుతున్నాడు. అందువల్ల సృష్టితాలన్నీ సంపూర్ణంగా ఆయనకు దాసులే. ఆయన సేవకులే. ఎవరు అవునన్నా కాదన్నా – వారంతా ఆయన ప్రణాళికకు కట్టుబడినవారే. ఏ ప్రాణీ ఆయన ఇచ్ఛను ఎదిరించి ఆయన విధించిన విధివ్రాత నుండి బయటపడటం సంభవం కాదు. ఆయన అనుజ్ఞ, ఆయన సద్బుద్ధి లేకుండా ఏదైనా నష్టం నుండి తప్పించుకునే శక్తిగాని, ఏదైనా లాభాన్ని పొందే శక్తిగానీ ఎవరికీ లేదు. ఆయన సకల లోకాలకు ప్రభువు. అధిపతి, యజమాని. వాటిపై ఆయన కోరిన విధంగా అధికారం చెలాయించగలడు. ఎందుకంటే వాటన్నింటినీ సృష్టించినవాడు ఆయనే గనక. వాటన్నింటి రూపకర్త కూడా ఆయనే. ఆయన తప్ప మిగిలినవన్నీ ఆయన పోషణలో ఉన్నవే. అవన్నీ సృష్టితాలే. అవన్నీ అవసరం గలవే. ఆధారపడి ఉన్నవే. నిస్సహాయమైనవే. అల్లాహ్ ఒక్కడే అక్కరలేనివాడు. సర్వశక్తుడు, తిరుగులేనివాడు. పుట్టించేవాడు, నిర్మాత, రూపకల్పన చేసేవాడు." (మజ్మూఅ అల్ ఫతావా : 10/20).

నాల్గవ ప్రకరణం

సృష్టికర్త ఉనికి, ఆయన ఏకత్వ నిరూపణలో దివ్య ఖుర్ఆన్ విధానం

సృష్టికర్త ఉనికిని, ఆయన ఏకత్వాన్ని రుజువు చేసే విషయంలో ఖుర్ఆన్ అనుసరించిన విధానం బుద్ధీ వివేకాల కనుగుణంగా ఉంది. ఈ విషయంలో ఖుర్ఆన్ ప్రమాణబద్ధమైన ఆధారాలను, నిదర్శనాలను సమర్పిస్తోంది. వాటిని చూసినపుడు మానవ బుద్ధికి సంతృప్తి కలుగుతుంది. వ్యతిరేకి సయితం వీటిని అంగీకరించక తప్పని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. వాటిలో కొన్ని నిదర్శనాలు ఇవి :

1. ప్రతి నూతన ఆవిష్కరణ వెనుక ఒక ఆవిష్కర్త ఉంటాడనేది సుస్పష్టమే

ఇదెంతో స్వాభావికమైన విషయం. ఆఖరికి పసివాళ్లు సయితం దీనిని గ్రహిస్తారు. ఒక పసిపిల్లవాణ్ణి ఎవరయినా కొడితే, తనను కొట్టిన వారిని అతను చూడలేకపోయినప్పటికీ "నన్నెవరు కొట్టారు?" అని ప్రశ్నిస్తాడు. నిన్నెవరూ కొట్టలేదమ్మా! అని అంటే అతని బుద్ధి దాన్ని అంగీకరించదు. ఎవరూ కొట్టకుండానే దెబ్బ ఎలా తగులుతుంది? అని అతని బుద్ధి నిలదీస్తుంది. ఫలానా వ్యక్తి నిన్ను కొట్టాడని అంటే, ఆ వ్యక్తిని దండించేవరకూ అతను ఏడుపు మానడు. తనను కొట్టిన వారికి దెబ్బలు పడినపుడే అతనికి ఊరట లభిస్తుంది. ఈ విషయాన్ని నిరూపించటానికి అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ﴾ (الطور:٣٥)

"ఏమిటి, వీరు (పుట్టించేవాడు) ఎవడూ లేకుండానే వారంతట వారే పుట్టుకువచ్చారా? లేక స్వయంగా వారే సృష్టికర్తలా?"

(అత్ తూర్ : 35)

ఇదొక చిన్న ఉదాహరణ. తీవ్రంగా ఆలోచించకుండానే అర్థమయ్యే విషయమిది! దీనిని నిరాకరించటం అసాధ్యం. 'పుట్టించేవాడెవడూ లేకుండానే వీరు తమంతట తామే పుట్టుకువచ్చారా?' లేక వారే సృష్టికర్తలా?' – ఇవి రెండూ అసత్యాలే. కాబట్టి దీనిద్వారా స్పష్టమయ్యేదేమిటంటే వారికంటూ ఒక సృష్టికర్త ఉన్నాడు. ఆయనే వారిని ఉనికిలోకి తీసుకువచ్చాడు. ఆయనే అల్లాహ్. ఆయన తప్ప వేరొక సృష్టికర్త లేడు. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿هَٰذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِن دُونِهِ﴾ (لقمان:١١)

"ఇదీ అల్లాహ్ సృష్టి. ఇప్పుడు ఆయన తప్ప వేరితరులు ఏం సృష్టించారో మీరు నాకు చూపించండి." (లుఖ్మాన్ : 11)

﴿أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ﴾ (الأحقاف:٤)

"వారు భూమండలంలో ఏ భాగాన్ని సృష్టించారో కాస్త నాకు చూపుతారా?" (అల్ అహ్ఖాఫ్ : 4)

﴿أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ﴾ (الرعد:١٦)

పోనీ, వారి దృష్టిలో 'సృష్టి' అనేది సందేహాస్పదం కావటానికి, వారు అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా చేర్చినవారు గాని అల్లాహ్ మాదిరిగా దేన్నయినా సృష్టించారా? అని కూడా వారిని అడుగు. 'అల్లాహ్‌యే అన్నింటినీ సృష్టించినవాడు. ఆయన ఒక్కడే. ఆయన సర్వాధికుడు, తిరుగులేనివాడు' అని వారికి స్పష్టంగా చెప్పు. (అర్ రాద్ : 16)

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَن يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ﴾ (الحج:٧٣)

"బాగా వినండి! అల్లాహ్‌ను వదలి మీరు ఎవరెవరినయితే మొరపెట్టు కుంటున్నారో, వారంతా ఏకమైనా – ఒక్క ఈగను కూడా సృష్టించ లేరు." (అల్ హజ్జ్ : 73)

﴿وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ﴾ (النحل:٢٠)

అల్లాహ్‌ను వదలి వాళ్లు పిలుస్తున్నవారు ఏ వస్తువునూ సృష్టించలేరు. పైగా వారు స్వయంగా సృష్టించబడినవారు." (అన్ నహ్ల్ : 20)

﴿أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ﴾ (النحل:١٧)

"ఏమిటి, (సర్వాన్నీ) సృష్టించేవాడూ – ఏమీ సృష్టించలేనివాడు ఇద్దరూ ఒకటేనా? మీరు బొత్తిగా ఆలోచించరా?" (అన్ నహ్ల్ : 17)

ఇన్నిసార్లు సవాలు విసిరినప్పటికీ, 'ఇదిగో, నేను ఇది సృష్టించాన'ని ఎవరూ ముందుకు రాలేకపోయారు. కనుక దీనిని బట్టి నిర్ధారితమయిందేమిటంటే అల్లాహ్ ఒక్కడే సృష్టికర్త. ఆయనకు ఎవరూ సాటిలేరు.

2. విశ్వ వ్యవహారాల నిర్వహణ, పటిష్ఠత

ఈ విశ్వ వ్యవస్థ అంతా సాఫీగా సాగుతుందంటే, సుస్థిరంగా ఉందంటే దాని నిర్వహణకర్త, ప్రభువు, దైవం ఒక్కడవటం వల్లనే ఇది సుసాధ్యమవుతోంది. ఈ వ్యవహారంలో ఆయనకు భాగస్వాములు గానీ, ప్రత్యర్థులుగానీ ఉండివుంటే పరిస్థితి తద్భిన్నంగా ఉండేది.

విశ్వప్రభువు ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿مَا اتَّخَذَ اللَّهُ مِن وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ إِلَٰهٍ إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَٰهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾ (المؤمنون:٩١)

“అల్లాహ్ ఎవరినీ కొడుకుగా చేసుకోలేదు. ఆయనతో పాటు ఇంకొక ఆరాధ్య దేవుడు కూడా (భాగస్వామిగా) లేదు. ఒకవేళ అలాంటిదేదైనా ఉంటే ప్రతి దేవుడు తాను సృష్టించిన సృష్టితాలను తీసుకుని వేరై పోయేవాడు.” (అల్ మోమినూన్ : 91)

నిజ దైవం అయినవాడు సృష్టికర్తతో పాటు, కార్యనిర్వాహకుడై ఉండాలి. ఒకవేళ విశ్వ సార్వభౌమత్వంలో అల్లాహ్‌తో పాటు వేరొక దేవుడు కూడా భాగస్వామిగా ఉండి ఉంటే సృష్టి ప్రక్రియలో, దాని నిర్వహణలో అతని ప్రమేయం కూడా ఉండేది. అట్టి పరిస్థితిలో అతను తనతో పాటు మరో దేవుని భాగస్వామ్యాన్ని ఇష్టపడేవాడు కాడు. పైగా అతనితో ఘర్షణ పడి, అతనిని ఓడించి సమస్త సార్వభౌమత్వంపై, దైవత్వంపై తన గుత్తాధిపత్యం చెలాయించేందుకు యత్నించేవాడు. ఒకవేళ ఇదంతా చేయగలిగే శక్తి తన వద్ద లేదనుకుంటే ప్రత్యర్థితో విభేదించి సామ్రాజ్యంలోని తన భాగాన్ని తీసుకుని వేరే కూటమి పెట్టేవాడు. (ప్రపంచ రాజ్యాలలో జరిగేది కూడా ఇదే కదా!) అట్టి పరిస్థితిలో విశ్వ వ్యవస్థలో విభజన అనివార్యమయ్యేది. కాబట్టి క్రింద పేర్కొనబడిన మూడు విషయాలలో ఏదో ఒకటి సంభవించటం తప్పనిసరి.

1. వారిలో ఒకడు మరొకడిని ఓడించి తానే సమస్త రాజ్యాధికారానికి అధిపతి అయిపోతాడు.
2. లేదా వారిలో ప్రతి ఒక్కడూ తన రాజ్యభాగాన్ని, తన సృష్టితాలను తీసుకుని వేరైపోయేవాడు. అదే గనక జరిగితే రాజరికం, సృష్టితాలు విభజితం అయిపోయేవి.
3. లేదా వారిరువురూ వేరొకరి అధికారానికి లోబడి వ్యవహరించేవారు. అట్టి పరిస్థితిలో అతనే వారిపై సిసలయిన దైవం అవుతాడు. మిగిలిన వారంతా ఆ దైవానికి దాసులుగా ఉంటారు.

ఈ మూడవ పరిస్థితే నిజమయింది. ఎందుకంటే విశ్వంలో ఎలాంటి విభజనగానీ, చిందరవందర స్థితిగానీ లేదు. దాని వ్యూహ రచయిత, నిర్వాహకుడు ఒకే ఒక్కడని ఈ విషయం రుజువు చేస్తోంది. ఆయనకు ప్రతిద్వంది అంటూ ఎవడూ లేదు. దాని యజమాని ఒక్కడే. ఆయనకు భాగస్వామిగానీ, సమ ఉజ్జీగాని ఎవడూ లేదు.

3. సృష్టితాలను వారి బాధ్యతల నెరవేర్పుకై కట్టుబడి ఉండేలా చేయటం

ఈ జగతిలో తన బాధ్యతా నిర్వహణను ఎదిరించే ప్రాణులేవీ లేవు. ఫిరౌన్ వేసిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా దైవప్రవక్త మూసా (عليه السلام) ఇదే ఆధారాన్ని సమర్పించాడు :

﴿قَالَ فَمَن رَّبُّكُمَا يَا مُوسَىٰ﴾ (طه:٤٩)

“ఇంతకీ మీరిద్దరి ప్రభువు ఎవడయ్యా ఓ మూసా?” అని (ఫిరౌన్) అడిగాడు. (తాహా : 49)

హజ్రత్ మూసా (అలైహిస్సలాం) అతని ప్రశ్నకు సమాధానమిస్తూ ఇలా అన్నారు:

﴿قَالَ رَبُّنَا الَّذِىٓ أَعْطَى كُلَّ شَىْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ هَدَى﴾ (طٰه:۵۰)

"ప్రతి వస్తువుకూ దాని ప్రత్యేక రూపురేఖలను ఇచ్చి, తర్వాత దానికి మార్గం చూపినవాడే మా ప్రభువు." (తాహా : 50)

అంటే, మా ప్రభువు ప్రాణులన్నింటినీ సృష్టించాడు. ప్రతి ప్రాణినీ సముచితమైన రీతిలో పుట్టించాడు. వాటిని తగువిధంగా తీర్చిదిద్దాడు. వాటికి అనువైన రూపురేఖలను ప్రసాదించాడు. వాటి అవసరాలను బట్టి పరిమాణాన్ని ఇచ్చాడు. పిదప అవి పుట్టించబడిన లక్ష్యం కొరకు మార్గదర్శకత్వం వహించాడు. ఈ మార్గదర్శకత్వం దైవం తరఫున జరిగినది. ఈ సంపూర్ణ మార్గదర్శకత్వాన్ని వివిధ రకాల ప్రాణులలో వీక్షించవచ్చు. కనుక ప్రతి జీవి తాను దేనికోసం పుట్టించబడిందో దాని ప్రాప్తికై సాధన చేయటాన్ని మనం గమనించవచ్చు – అది లాభార్జన విషయంలోగాని, నష్టాల నుండి బయటపడటంలో గాని. ఆఖరికి అల్లాహ్ జంతువులకు సయితం ఈ చైతన్యాన్ని ప్రసాదించాడు. అవి నిత్యం తమకు లాభం చేకూర్చే పనులు చేస్తాయి. నష్టాల నుండి తమను కాపాడుకుంటూ ఉంటాయి. ఇదేవిధంగా అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿الَّذِىٓ أَحْسَنَ كُلَّ شَىْءٍ خَلَقَهُ﴾ (السجدة:۷)

"ఆయన ఏ వస్తువును చేసినా చాలా చక్కగా చేశాడు."

(అస్ సజ్దహ్ : 7)

ఆయన సృష్టి అపురూపమైనది. ఆయన జీవులకు సుందర స్వరూపాన్ని ఇచ్చాడు. అంతకంటే అందమైన ఆకృతిని గురించి మనిషి మేధ ఊహించనయినా లేదు. అంతేకాదు, వారికి వారి పరమార్థాలను తెలుసుకునే మార్గదర్శనం చేశాడు. ఆయనే నిజ ప్రభువు. కాబట్టి ఆయన్ని తిరస్కరించటమంటే విశ్వంలోని అతి పెద్ద వస్తువును త్రోసిపుచ్చటమే. ఇది హఠం, మంకుతనం తప్ప మరేమీ కాదు. ఇంకా చెప్పాలంటే, అదొక పచ్చి అబద్ధం. నిజప్రభువు మనిషికి లోకంలో అవసరమైన ప్రతిదీ ఇచ్చాడు. వాటిద్వారా లబ్ధి పొందే పద్ధతి కూడా నేర్పాడు. నిశ్చయంగా ఆ స్వామి ప్రతి కోవకు చెందిన వాటిని తగురీతిలో మలిచాడు. ప్రతి పెంటి–పోతుల కలయికకు, వాటి లైంగిక వాంఛల పరిపూర్తికి ప్రకృతిపరమైన ఏర్పాట్లు చేశాడు. వాటిమధ్య ప్రేమానురాగాలను సృజించాడు. ఆయా జీవరాసుల లైంగిక ఉద్రేకాలనుబట్టి, వాటి అవసరాలను బట్టి వాటి మధ్య సాంఘిక జీవనానికి, బాంధవ్యాలకు తగు రీతిలో ఏర్పాట్లు చేశాడు. శరీరంలోని ప్రతి అవయవాన్ని ఉపయోగకరమయిన విధంగా అమర్చాడు. ఇవన్నీ ఒక విషయానికి నిదర్శనంగా ఉన్నాయి – అదేమిటంటే వాటన్నింటి ప్రభువు అల్లాహ్‌యే. కనుక ఆయన మాత్రమే దాస్యానికి, ఆరాధనలకు అర్హుడు. వేరెవరూ దీనికి తగినవారు కారు.

وَفِي كُلِّ شَيْءٍ لَهُ آيَةٌ   تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ

వీటన్నింటి సృష్టికర్త ఒక్కడేనని కూడా ఈ వస్తువులన్నీ చాటి చెబుతున్నాయి.

అల్లాహ్ తన సృష్టితాల కొరకు – తన పోషకత్వంలోని విలక్షణమును నిరూపించటంలోని ప్రధాన ఉద్దేశం ఏమిటంటే, తద్వారా అద్వితీయుడైన అల్లాహ్ తన దాస్యం (ఆరాధన) తప్పనిసరి అని చెప్పదలిచాడు. దీన్నే తౌహీదె ఉలూహియత్ (దైవత్వంలో ఏకత్వం) అంటారు. ఒకవేళ ఎవరయినా తౌహీదె రుబూబియత్‌ను అంగీకరించి, తౌహీదె ఉలూహియత్‌ను అంగీకరించకపోతే లేదా దానిని సరైన రీతిలో పాటించకపోతే అలాంటి వ్యక్తి ముస్లింగాని, ఏకేశ్వరోపాసిగాని కాజాలడు. పైగా అతను తిరస్కారి అవుతాడు. దీని గురించి రానున్న ప్రకరణంలో చర్చించుకుందాం.

ఐదవ ప్రకరణం

తౌహీదె రుబూబియత్ - తౌహీదె ఉలూహియత్ పరస్పరం విడదీయరానివి

దీని భావం ఏమిటంటే అల్లాహ్‌ను సృష్టికర్తగా, ప్రభువుగా, పోషకునిగా, ప్రణాళికా రచయితగా, నిర్వహణకర్తగా అంగీకరించిన వ్యక్తి అన్ని రకాల ఆరాధనలకు అల్లాహ్ ఒక్కడే హక్కుదారుడన్న విషయాన్ని కూడా అంగీకరించి తీరాలి. ఇదే తౌహీదె ఉలూహియత్. ఎందుకంటే ఉలూహియతే ఆరాధనకు నామాంతరం. 'ఇలాహ్' అంటే దైవం అని అర్థం. కనుక కేవలం అల్లాహ్‌నే మొరపెట్టుకోవాలి. ఆయన్నే అభ్యర్థించుకోవాలి. ఆయనపైనే భరోసా చేయాలి. ఆయన్నే నమ్ముకోవాలి. ఆరాధనలు, ఉపాసనలు ఆయనకే ప్రత్యేకించుకోవాలి. ఆయన పేరునే మొక్కుకోవాలి. అన్ని రకాల ఆరాధనలు ఆయన కోసరమే నెరవేర్చాలి. ఆ విధంగా తౌహీదె రుబూబియత్ తౌహీదె ఉలూహియత్ అనివార్యతకు ప్రబల తార్కాణం. అందుకే అల్లాహ్ తౌహీదె ఉలూహియత్ (దైవత్వంలో ఏకత్వం) ను తిరస్కరించే వారిని, వారు తౌహీదె రుబూబియత్‌ను అంగీకరించిన సంగతి పదే పదే పునరావృతం చేస్తూ ప్రశ్నించాడు. ఉదాహరణకు : ఒకచోట అల్లాహ్ ఇలా ప్రశ్నిస్తున్నాడు–

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ☆ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَأَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ﴾ (البقرة:٢١،٢٢)

"ప్రజలారా! మిమ్మల్నీ, మీకు పూర్వం వారినీ సృష్టించిన మీ ప్రభువునే ఆరాధించండి – తద్వారానే మీరు (పాపాల నుండి) సురక్షితంగా ఉంటారు. ఆయనే మీ కోసం భూమిని పాన్పుగానూ, ఆకాశాన్ని కప్పుగానూ చేశాడు. ఆకాశం నుండి వర్షాన్ని కురిపించి, తద్వారా పండ్లు ఫలాలను పండించి మీకు ఉపాధి నొసగాడు. ఇది తెలిసికూడా మీరు ఇతరులను అల్లాహ్‌కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టకండి."

(అల్ బఖర : 21, 22)

ఈ దివ్య సూక్తిలో అల్లాహ్ తౌహీదె ఉలూహియత్ గురించి, అంటే తనను ఆరాధించమని ఆజ్ఞాపించాడు. తౌహీదె రుబూబియత్ ద్వారా (తాను చేసిన మేళ్ళను జ్ఞాపకం చేసి) మరీ చెప్పాడు. అంటే పూర్వీకులను, తరువాయి వారిని సృష్టించటం, భూమ్యాకాశాల మధ్య ఉన్న వస్తువులను సృష్టించటం, గాలులను నియంత్రించటం, వర్షాలు కురిపించటం, మొక్కలను మొలకెత్తించటం, పండ్లు ఫలాలను పండించి దాసులకు జీవనోపాధిని సమకూర్చటం వంటి వాటన్నింటినీ ప్రస్తావించి తన పోషకత్వం ఎటువంటిదో విశదీకరించాడు. వారి జీవిక కోసం ఇన్ని ఏర్పాట్లు చేసిన అల్లాహ్ దైవత్వంలో

వేరొకరికి సహవర్తుల్ని కల్పించటం దాసులకు ఎంతమాత్రం శోభించదు. ఎవరెవరి గురించి వారికి తెలుసో, వారిలో ఏ ఒక్కరూ ఈ పనులు చేయలేరన్న విషయం వారికి తెలుసు. కనుక దైవత్వంలో ఏకత్వపు విషయాన్ని రుజువు చేయటానికి నిజ దైవం యొక్క నిర్వహణా సామర్థ్యాన్ని విశదీకరించి, దానిని నిదర్శనంగా చూపాలి. ఎందుకంటే మనిషి అన్నిటికన్నా ముందు సృష్టికి మూలాధారాన్ని, లాభనష్టాల సరోవరాన్ని పరికిస్తాడు. తరువాత తనకు చేరువ అయ్యే, తనను సంతోషపరిచే, తనతో సంబంధం ఏర్పరచుకునే సాధనాలపై దృష్టిని కేంద్రీకరిస్తాడు. కాబట్టి తౌహీదె రుబూబియత్ తౌహీదె ఉలూహియత్‌కు ద్వారం వంటిది. అందుకే అల్లాహ్ ముష్రిక్కుల మేధోమధనం కోసం ఈ పద్ధతినే అవలంబించాడు. ఈ పద్ధతి ద్వారానే విషయాన్ని విడమరచి చెప్పమని తన ప్రవక్తలను ఆదేశించాడు. ఈ విధంగా సెలవిస్తున్నాడు :

﴿قُل لِّمَنِ الْأَرْضُ وَمَن فِيهَا إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ☆ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ☆ قُلْ مَن رَّبُّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ☆ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ☆ قُلْ مَن بِيَدِهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ☆ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ﴾ (المؤمنون:٨٤-٨٩)

“భూమి మరియు అందులో ఉన్న సమస్త వస్తువులు ఎవరివో మీకే గనక తెలిసి ఉంటే చెప్పండి?” అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని అడుగు. “సప్తాకాశాలకు, మహోన్నతమయిన (అర్ష్) పీఠానికి అధిపతి ఎవరు?” అని వారిని ప్రశ్నించు. ‘అల్లాహ్‌యే’ అని వారు జవాబిస్తారు. “మరలాంటప్పుడు మీరెందుకు భయపడరు?” అని వారిని అడుగు. “సమస్త విషయాల సార్వభౌమత్వం ఎవరి చేతుల్లో ఉందో, శరణు ఇచ్చేవాడెవడో, ఎవరికి వ్యతిరేకంగా ఏ శరణూ లభించదో – ఆయనెవరో మీకు తెలిసి ఉంటే చెప్పండి?” అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని అడుగు. ‘అల్లాహ్‌యే’ అని వారు చెబుతారు. “మరైతే మీరు ఎలా మోసపోతున్నారు?” అని వారిని అడుగు. (అల్ మోమినూన్ :84- 89)

అల్లాహ్ ఇంకా ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు :

﴿ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ﴾ (الأنعام:١٠٢)

“ఆయనే అల్లాహ్. మీ ప్రభువు. ఆయన తప్ప మరొకరెవరూ ఆరాధ్యులు కారు. సమస్త వస్తువులను సృష్టించినవాడు ఆయనే. కాబట్టి మీరు ఆయన్నే ఆరాధించండి.” (అల్ అన్ ఆమ్ : 102)

పై సూక్తిలో అల్లాహ్ సృష్టిప్రక్రియలో, నిర్వహణలో తన విలక్షణతను, వైయక్తికతను చాటిచెబుతూ ఆరాధనకు తనే అర్హుణ్ణి అని స్పష్టం చేశాడు. మరోవిధంగా చెప్పాలంటే

అల్లాహ్ సమస్త ప్రాణులను సృష్టించటంలోని ప్రధాన ఉద్దేశం దైవారాధనే! దైవత్వంలో ఏకత్వాన్ని నమ్మి నడుచుకోవటమే! అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾ (الذاريات:٥٦)

"నేను జిన్నాతులను, మానవులను సృష్టించినది కేవలం నా దాస్యం (ఆరాధన) కొరకు తప్ప మరి దేనికొరకూ కాదు."(అజ్జారియాత్- 56)

"నా దాస్యం కొరకు" అంటే భావం, వారు నన్నొక్కడినే ఆరాధనకు తగినవానిగా భావించాలి.

కేవలం దేవుని పోషకత్వాన్ని, నిర్వహణా సామర్థ్యాన్ని అంగీకరించినంత మాత్రాన మనిషి ఏకేశ్వరోపాసి కాజాలడు. అతను తౌహీదె ఉలూహియత్ (దైవత్వంలో ఏకత్వాన్ని) కూడా ఒప్పుకుని, తదనుగుణంగా మసలుకున్నప్పుడే అతని ఏకేశ్వరోపాసనకు సార్థకత చేకూరుతుంది. ఎందుకంటే దేవుని పాలనా దక్షతను, పనితనాన్ని బహుదైవారాధకులు కూడా అంగీకరిస్తారు. వేనోళ్ళా కొనియాడతారు. కాని ఈ ఒప్పుకోలు, ఈ ప్రశంసలు వారిని ఇస్లాం పరిధిలో చేర్చలేదు. అలాంటి వారితో అంతిమ దైవప్రవక్త (ﷺ) పోరాటం చేయవలసి వచ్చింది. మరి చూడబోతే అల్లాహ్‌యే ఉపాధి ప్రదాత అని, జీవన్మరణాల ప్రదాత అని అరబ్బు ముష్రికులు అంగీకరించేవారు. అల్లాహ్ సెలవిచ్చినట్లు–

﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ﴾ (الزخرف:٨٧)

"మిమ్మల్ని పుట్టించినదెవరు?" అని నీవు గనక వారిని అడిగితే 'అల్లాహ్' అని వారు తప్పకుండా అంటారు. (అజ్ జుఖ్‌రుఫ్ : 87)

﴿وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ﴾ (الزخرف:٩)

"భూమ్యాకాశాలను సృష్టించినదెవరు?" అని నీవు గనక వారిని ప్రశ్నిస్తే, 'సర్వశక్తుడు, సర్వజ్ఞాని అయినవాడే (అల్లాహ్‌యే)' అని వారు తప్పక సమాధానమిస్తారు. (అజ్ జుఖ్‌రుఫ్ : 9)

﴿قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَن يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَن يُدَبِّرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ﴾ (يونس:٣١)

"ఆకాశం నుండి, భూమి నుండి మీకు ఉపాధిని సమకూర్చేవాడెవడు? చెవులపై, కళ్ళపై పూర్తి అధికారం కలవాడెవరు? ప్రాణమున్న దానిని ప్రాణము లేని దాని నుండి, ప్రాణములేని దానిని ప్రాణమున్న దాని నుండీ వెలికి తీసేవాడెవడు? సమస్త కార్యాల నిర్వహణ కర్త ఎవరు?" అని (ఓ ప్రవక్తా!) వారిని అడుగు. 'అల్లాహ్‌యే' అని వారు తప్పకుండా చెబుతారు. (యూనుస్ : 31)

ఈ అంశానికి సంబంధించిన సూక్తులు దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో ఇంకా ఎన్నో ఉన్నాయి. కనుక ఎవరయినా కేవలం అల్లాహ్ ఉనికిని అంగీకరిస్తే లేదా అల్లాహ్‌ను సృష్టికర్తగా, అధికారిగా ఒప్పుకుని అంతటితో సరిపెట్టుకుంటే అతనికి తౌహీద్ (దేవుని ఏకత్వం) యొక్క వాస్తవికత అర్థం కాలేదని అనుకోవాలి. దైవప్రవక్తలు దేని వైపునకు పిలుపు ఇచ్చారో, దానిని అతను గ్రహించలేదన్నమాట! అతను అవశ్యమైన దానిని వదలి అనుబంధమైన దానిని మాత్రమే ఆశ్రయించాడు. సూచించిన వానిని వదిలేసి సూచనతోనే సరిపెట్టుకున్నాడు.

దైవత్వంలోని విశిష్ఠత ఏమిటంటే అన్ని రకాల ఆరాధనలు, ఉపాసనలు కేవలం నిజ దైవానికే ప్రత్యేకించబడాలి. ఉదాహరణకు – భక్తీశ్రద్ధలు, అశక్తత, అణకువ, ప్రార్థన (దుఆ) ఆశ, రుజువర్తన, భరోసా (నమ్మకం, భారం మోపటం), ప్రేమ, దీనావస్థ, నిస్సహాయస్థితి మొదలగు వాటన్నింటిని షరీయతుపరంగానూ, హేతువుపరంగానూ, స్వాభావికంగానూ ఒక్కడైన అల్లాహ్‌కే తప్పనిసరిగా ప్రత్యేకం చేసుకోవాలి. ఈ ఆరాధనలు దైవేతరుల కొరకు నిషిద్ధమని నిర్ధారించుకోవాలి.

2. తౌహీదె ఉలూహియత్ (దైవత్వంలో ఏకత్వం, ఆరాధనలో ఏకత్వం)

ఈ అంశం క్రింద ఆరు ప్రకరణలున్నాయి :

మొదటి ప్రకరణం : తౌహీదె ఉలూహియత్ భావం – దైవప్రవక్తలందరి సందేశంలోని ప్రధానాంశం తౌహీదె ఉలూహియతే.

రెండవ ప్రకరణం : షహాదతైన్ అర్థం – అందలి మౌలికాంశాలు – షరతులు – అవి కోరేదేమిటి? –

మూడవ ప్రకరణం : షరీయత్ ఆదేశం, ఏదేని వస్తువును ధర్మం లేదా అధర్మంగా ఖరారు చేసే హక్కు అల్లాహ్‌దే.

నాల్గవ ప్రకరణం : ఇబాదత్ (ఆరాధన) అంటే ఏమిటి? దాని రకాలు, ఇందులో ఏ ఏ అంశాలు చేరి ఉన్నాయి?

ఐదవ ప్రకరణం : ఇబాదత్ నిర్ధారణలో కలిగే అపార్థాలు (అంటే ఆరాధన విషయంలో అతిశయిల్లటం, లోటు చేయటం)

ఆరవ ప్రకరణం : నిజమైన ఆరాధన : దాని ముఖ్య సూత్రాలు – అంటే ప్రేమ (భక్తి), భీతి, ఆత్మ సమర్పణాభావం, ఆశాభావం.

మొదటి ప్రకరణం

ఆరాధనలో ఏకత్వం (తౌహీదె ఉలూహియత్) అంటే ఏమిటి? దైవప్రవక్తల సందేశంలోని ప్రధానాంశం ఇదే.

తౌహీదె ఉలూహియత్ : ఇది ఆరాధనకు మరో పేరు

దైవ సామీప్యం నిమిత్తం దాసులు షరీయత్‌బద్ధంగా నిర్వర్తించే క్రియలన్నీ తౌహీదె ఉలూహియత్ క్రిందికి వస్తాయి. ఉదాహరణకు : దుఆ (వేడుకోలు, ప్రార్థన), మొక్కుబడి, ఖుర్బానీ, భీతి, ఆశ, నమ్మకం, రుజువర్తన, మరలిరావటం (పశ్చాత్తాపం చెందటం) మొదలగునవి.

తౌహీద్ (ఏకేశ్వరోపాసన)కు సంబంధించిన ఈ రకం ఆద్యంతం దైవప్రవక్తల (عليهم السلام)సందేశంలో ప్రధానాంశంగా ఉండేది. ఉదాహరణకు విశ్వ ప్రభువు ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ﴾ (النحل:٣٦)

"మేము ప్రతి సముదాయంలోనూ ప్రవక్తను ప్రభవింపజేశాము. అతని ద్వారా 'ప్రజలారా!) అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప ఇతరత్రా మిథ్యా దైవాలకు దూరంగా ఉండండి' అని బోధ పరిచాము. (అన్ నహ్ల్ : 36)

ఇంకా ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ﴾ (الأنبياء:٢٥)

నీకు పూర్వం మేము ఏ ప్రవక్తను పంపినా, 'నేను తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. కనుక మీరు నన్నే ఆరాధించండి' అనే సందేశాన్ని అతనికి పంపాము. (అల్ అంబియా : 25)

ఏ ప్రవక్త తన జాతి ప్రజల వద్దకు వెళ్ళినా తౌహీదె ఉలూహియత్ (దైవత్వంలో ఏకత్వం) తోనే తన సందేశ కార్యక్రమాన్ని మొదలెట్టాడు. ఉదాహరణకు : నూహ్, హూద్, సాలెహ్, షుఐబ్ తదితర ప్రవక్తలు (عليهم السلام). వారిలా అన్నారు :

﴿يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ﴾ (الأعراف:٥٩،٦٥،٧٣،٨٥)

"ఓ నా జాతి వారలారా! మీరు అల్లాహ్‌నే ఆరాధించండి. ఆయన తప్ప వేరెవరూ మీ ఆరాధనకు తగినవారు కారు."

(అల్ ఆరాఫ్ : 59, 65, 73, 85)

﴿وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ﴾ (العنكبوت:١٦)

ఇబ్రాహీమ్ కూడా తన జాతి వారినుద్దేశించి ఇలా అన్నాడు : 'అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయనకు భయపడుతూ ఉండండి.' (అల్ అన్ కబూత్ : 16)

అంతిమ దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ)పై అవతరించిన సూక్తిని చూడండి :

﴿قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصاً لَّهُ الدِّينَ﴾ (الزمر:١١)

(ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : "ఆరాధనను అల్లాహ్‌కే ప్రత్యేకించి ఆయన్ని మాత్రమే ఆరాధించాలని నేను ఆజ్ఞాపించబడ్డాను." (అజ్ జుమర్ : 11)

మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) ఇలా అన్నారు :

"أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ" (بخاری ومسلم)

"అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేదని, ముహమ్మద్ (ﷺ) అల్లాహ్ సందేశహరుడని సాక్ష్యమివ్వటానికి అంగీకరించనంత వరకూ నేను జనులతో పోరాడాల్సిందేనని నాకు ఆజ్ఞాపించబడింది." (బుఖారీ, ముస్లిం)

ప్రాజ్ఞుడు, బుద్ధిమంతుడు (ముకల్లఫ్) అయిన ప్రతి వ్యక్తీ లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ (అల్లాహ్ తప్ప మరో దైవం లేదు) అని సాక్ష్యమివ్వాలి. తదనుగుణంగా ఆచరించాలి. ఇది అతని విద్యుక్త ధర్మం. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ﴾ (محمد:١٩)

"కనుక (ఓ ముహమ్మద్!) అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేదని నువ్వు బాగా తెలుసుకో. నీ పొరపాట్లకు గాను క్షమాపణ వేడుకుంటూ ఉండు." (ముహమ్మద్ : 19)

ఇస్లాంలో ప్రవేశించే ప్రతి ఒక్కరూ, అన్నిటికన్నా ముందు అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేదని, ముహమ్మద్ అల్లాహ్ సందేశహరుడని సాక్ష్యమివ్వవలసి ఉంటుంది. దీన్నిబట్టి స్పష్టమయ్యేదేమిటంటే 'దైవత్వంలో ఏకత్వమే' ప్రవక్తలందరి సందేశంలోని ప్రధానాంశం. 'తౌహీదె ఉలూహియత్' కూడా 'ఇలాహ్' నుండే వచ్చింది. 'ఉలూహియత్' అల్లాహ్‌కే స్వంతం. అది ఆయన గుణం. ఈ కారణంగానే ఆయన 'అల్లాహ్'గా పిలువ బడ్డాడు. అందుకే అల్లాహ్ అంటేనే దైవత్వం. దైవత్వం కలవాడు, ఆరాధ్యుడు అని భావం.

అందుకే 'తౌహీదె ఉలూహియత్'ను 'తౌహీదె ఇబాదత్' (ఆరాధనలో ఏకత్వం) గా కూడా వ్యవహరిస్తారు. ఆ విధంగా చూసినపుడు దాస్యం దాసుని గుణం. ఇంకా

సూటిగా చెప్పాలంటే దైవదాస్యం అతనికి తప్పనిసరి. నిష్కల్మష హృదయంతో అతను అల్లాహ్‌ను ఆరాధించాలి. ఎందుకంటే అతనికి అల్లాహ్ అవసరం ఉంది. అనుక్షణం అతను అల్లాహ్‌పై ఆధారపడి ఉన్నాడు.

షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియ (رحمه الله) ఏమన్నారో చూడండి :

"దాసుడు దేవునిపై ఆధారపడి ఉండే విషయాన్ని – అంటే అల్లాహ్‌ను సేవిస్తూ ఆయనకు సాటి కల్పించకుండా ఉండే విషయాన్ని – దేనితోనూ పోల్చలేము. అదొక అనుపమమైన విషయం. అది ఊహకు అందనిది. కాకపోతే – కొన్ని కారణాల దృష్ట్యా – ఇది మానవ శరీరానికి అవసరమయిన అన్న పానీయాలను పోలి ఉంది. అందులో కూడా చాలా వ్యత్యాసముంది. ఎందుకంటే దాసుని యదార్థస్థితికి అతని ఆంతర్యమే దర్పణం. దాని దిద్దుబాటు, బాగోగులు అతని ఆరాధ్య దైవం ద్వారానే సాధ్యం. ఆయన తప్ప మరో నిజ ఆరాధ్యుడు లేడు. కనుక లోకంలో ఆయన్ని స్మరించనంత వరకూ అతని మనసు నిమ్మళించదు. ఒకవేళ దాసునికి తన ఆరాధ్య దైవంగాక ఇతరత్రా వస్తువుల ద్వారా అతని అంతరంగానికి ఉపశమనం, ఊరట లభించినా అది శాశ్వతం కాదు. అది క్రమంగా క్షీణిస్తుంది లేదా వేరితర వ్యక్తులపైకి అతని ధ్యాస మళ్లుతుంది లేదా వేరితర వ్యాపకాల వైపు అతను మొగ్గుతాడు. ఇకపోతే దాసునికి దైవంతో గల సంబంధం : అది సర్వకాల సర్వావస్థల్లో అతనికి అవసరం. (అది వినా గత్యంతరం లేదు). అతనెక్కడ ఉన్నా అతని ఆరాధ్యుడు అతనికి తోడుగా ఉంటాడు."

(మజ్మూఅ అల్ ఫతావా : 1/24)

దేవుని ఏకత్వపు ఈ కోణమే దైవప్రవక్తల సందేశానికి కేంద్ర బిందువుగా ఉండేది. ఎందుకంటే ఆచరణలకు మూలం ఇదే. ఇది సంపూర్ణం కానంత వరకూ ఆచరణలు సజావుగా ఉండవు. ఎందుకంటే తౌహీదె ఉలూహియత్ (దైవత్వంలో ఏకత్వం) పరిపూర్ణం కాకపోతే దాని విరుద్ధాంశమైన బహు దైవోపాసన (షిర్క్) పొడసూపుతుంది. కాగా; బహు దైవోపాసన గురించి దేవుడేమన్నాడో చూడండి :

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ﴾ (النساء:٤٨،١١٦)

"తనకు భాగస్వామిగా మరొకరిని కల్పించటాన్ని (షిర్క్ చేయటాన్ని) అల్లాహ్ సుతరామూ క్షమించదు." (అన్ నిసా : 48, 116)

ఇంకా ఈ విధంగా సెలవీయబడింది :

﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (الأنعام:٨٨)

"ఒకవేళ వీరు సయితం దైవత్వంలో భాగస్వామ్యానికి ఒడిగట్టి ఉంటే, వారు చేసుకున్న కర్మలన్నీ వృథా అయిపోయేవి." (అల్ అన్ ఆమ్:88)

అల్లాహ్ ఈ విధంగా కూడా సెలవిచ్చాడు :

﴿لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾(الزمر:٦٥)

"ఒకవేళ నువ్వు గనక బహుదైవారాధనకు పాల్పడితే నువ్వు చేసుకున్నదంతా వృథా అయిపోతుంది. మరి నిశ్చయంగా నీవు నష్ట పోయినవారిలో చేరిపోతావు." (అజ్ జుమర్ : 65)

దేవుని ఏకత్వం (తౌహీద్) లోని ఈ కోణం వల్ల దాసునిపై తప్పనిసరి అయ్యే బాధ్యతలలో ఇది మొట్టమొదటిది. ఉదాహరణకు అల్లాహ్ సెలవిచ్చినట్లు –

﴿وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾(النساء:٣٦)

"అల్లాహ్‌ను ఆరాధించండి. ఆయనకు సహవర్తులుగా ఎవరినీ కల్పించకండి. తల్లిదండ్రుల యెడల ఉత్తమంగా వ్యవహరించండి." (అన్ నిసా : 36)

﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾(الاسراء:٢٣)

నీ ప్రభువు స్పష్టంగా ఆజ్ఞాపించాడు : 'మీరు ఆయనను తప్ప మరొకరు ఎవరినీ ఆరాధించకూడదు. తల్లిదండ్రుల యెడల ఉత్తమంగా వ్యవహరించాలి." (అల్ ఇస్రా : 23)

ఇంకా ఈ విధంగానూ ఉపదేశించబడింది –

﴿قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾(الأنعام:١٥١)

(ఓ ప్రవక్తా!) వారికి చెప్పు : "రండి, మీ ప్రభువు మీపై నిషేధించిన వస్తువులు ఏవో మీకు చదివి వినిపిస్తాను. అవేమంటే; అల్లాహ్‌కు సహవర్తులుగా ఎవరినీ కల్పించకండి. తల్లిదండ్రుల యెడల ఉత్తమ రీతిలో మెలగండి." (అల్ అన్ ఆమ్ : 151)

https://teluguislam.net

రెండవ ప్రకరణం

షహాదతైన్ (సాక్ష్యవచనాల) అర్థం : వాటి విషయంలో జరిగే పొరపాట్లు, వాటికి సంబంధించిన మౌలికాంశాలు, షరతులు, దోషాలు

మొదటిది : షహాదతైన్ అర్థం

(1) لا إله إلا الله **లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్** గురించి సాక్ష్యమివ్వటం అంటే అర్థం – అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేదని అంగీకరించటం, దానికి కట్టుబడి ఉండటం, అది కోరే వాటిని నెరవేర్చటం. ఎందుకంటే لا إله **లా ఇలాహ** ద్వారా అల్లాహ్ తప్ప వేరొకరు దాస్యానికి అర్హులన్న విషయం త్రోసిపుచ్చబడుతుంది – అతనెవరయినా సరే! إلا الله **ఇల్లల్లాహ్** ద్వారా దాస్యానికి, ఆరాధనకు అర్హుడు కేవలం అల్లాహ్‌యేనన్న విషయం రూఢీ అవుతుంది. క్లుప్తంగా చెప్పాలంటే ఈ కలిమా (వచనానికి) అర్థం لا معبود بحق إلا الله **అల్లాహ్ తప్ప నిజ ఆరాధ్యుడు ఎవడూ లేడు** అని వస్తుంది. **'లా'** (లేడు, లేనేలేడు) అనే దానిని శిరసావహించటంతో పాటు"بحق" **'నిజ'** ఆరాధ్యుడు అనే విషయాన్ని కూడా నొక్కి వక్కాణించటం, ధృవీకరించటం అవశ్యం. లేకుంటే లోకంలో అల్లాహ్ తప్ప ఎందరో దైవాలు ఉన్నారన్న భావం స్ఫురిస్తుంది. వారిని (వాటిని) పూజించటం అల్లాహ్‌ను పూజించటం క్రిందికే వస్తుంది అనే దానికి ద్వారం తెరచుకుంటుంది. ఇదే అన్నిటికన్నా పెద్ద అధర్మం, అసత్యం. ఇది వహ్‌దతుల్ వుజూద్ **(అన్నిటిలో దేవుడున్నాడు అని)** ఒప్పుకునే వారి నమ్మకం. భూమండలంపై ఉన్న అతి పెద్ద అవిశ్వాస పోకడ ఇదే.

ఈ ఏకత్వపు వచనానికి అనేక అధర్మ వ్యాఖ్యానాలు చేయబడ్డాయి. వాటిలో కొన్ని ఇవి :

(అ) **అల్లాహ్ తప్ప మరో దేవుడు లేడు** అనేది ఒక అర్థం. ఈ అర్థం ఒక మిథ్య. ఎందుకంటే దీనికి అర్థం – ప్రతి ఆరాధ్య దేవుడు – అతను సత్యమైనా, అసత్యమైనా – అతనే అల్లాహ్ అని వస్తుంది.

(ఆ) **అల్లాహ్ తప్ప మరో సృష్టికర్త లేడు** అనేది ఒకటి. ఇది ఈ కలిమాలో ఒక భాగమేగాని సంపూర్ణ భావం కాదు. ఎందుకంటే దీని ద్వారా 'తౌహీదె రుబూబియత్' మాత్రమే రుజువవుతుంది. దీంతో కలిమా అసలు ఉద్దేశ్యం నెరవేరదు. ఈ ఏకత్వాన్ని ముష్రిక్కులు సయితం ఒప్పుకుంటారు.

(ఇ) **అల్లాహ్ తప్ప వేరొక పాలకుడు ఎవడూ లేడు** అనేది ఇంకొక అర్థం. ఇది కూడా పాక్షికమైన భావమే. దీనివల్ల అసలు ధ్యేయం నెరవేరదు. కాబట్టి ఇది సరిపోదు. ఎందుకంటే ఏ వ్యక్తి అయినా అల్లాహ్‌ను కేవలం ఒక్క సార్వభౌమాధికారంలో మాత్రమే అద్వితీయుడుగా ఖరారుచేసి, మిగిలిన వ్యవహారాలన్నింటిలో అల్లాహ్‌ను

గాకుండా వేరితరులను మొరపెట్టుకుంటే లేదా ఇందు నిమిత్తం వేరితర ఆరాధనా విధానాన్ని కల్పించుకుంటే అతను 'ఏకేశ్వరోపాసి' అనిపించుకోడు.

కాబట్టి పైన పేర్కొనబడిన మూడు రకాల వ్యాఖ్యానాలు కూడా అధర్మమైనవి లేదా లోపభూయిష్టమైనవి. కొన్ని పుస్తకాలలో ఇలాంటి కల్పిత విషయాలు కానవస్తూ ఉంటాయి. అందుకే దీని గురించి మేము సావధానపరుస్తున్నాము.

తొలికాలపు సజ్జనుల, అగ్రశ్రేణి పరిశోధకుల దృష్టిలో ఈ కలిమాకు సరైన అర్థం ఇది : "అల్లాహ్ తప్ప నిజ ఆరాధ్యుడు ఎవడూ లేడు."

(2) محمد رسول الله **ముహమ్మదుర్రసూలుల్లాహ్** గురించి సాక్ష్యమివ్వటం అంటే అర్థం ఇది : ముహమ్మద్ (ﷺ) అల్లాహ్ దాసులనీ, ఆయన తరఫున సమస్త మానవాళి కొరకు పంపబడిన సందేశహరులని మనసా వాచా అంగీకరించటం. దాంతోపాటు ఈ కలిమా (సాక్ష్య వచనం) వాంఛించే వాటిని నెరవేర్చాలి. మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) ఆదేశించిన వాటిని శిరసావహించాలి. ఆయన (స)కు విధేయత చూపాలి. ఆయన అందజేసిన విషయాన్ని సత్యమని ఒప్పుకోవాలి. ఆయన (ﷺ) వారించిన విషయాలకు దూరంగా ఉండాలి. ఆయన (ﷺ) తెచ్చిన షరీయత్ కనుగుణంగా అల్లాహ్‌ను ఆరాధించాలి.

రెండవది : సాక్ష్యవచనాలలోని మౌలికాంశాలు :

(అ) లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్‌లో రెండు ప్రధానాంశాలున్నాయి.

ఒకటి : నకారాత్మకమైనది (Negative) , రెండవది : సకారాత్మకమైనది (Positive)

మొదటి అంశం నకారాత్మకమైనది : లా ఇలాహ : ఇది షిర్క్‌కు సంబంధించిన అన్ని రకాలను మిథ్యగా, అసత్యంగా ఖరారు చేస్తుంది. అల్లాహ్ తప్ప పూజించబడే అన్ని వస్తువులనూ త్రోసిపుచ్చటం అవశ్యమని చెబుతోంది.

రెండవ అంశం సకారాత్మకమైనది : ఇల్లల్లాహ్ : ఆరాధనలకు, దాస్యానికి అర్హుడు ఒక్కడైన అల్లాహ్ మాత్రమేనని ఇది రుజువు చేస్తుంది. దీని ప్రకారం ఆచరించటం తప్పనిసరి అని ఖరారు చేస్తుంది.

ఈ రెండు ప్రధానాంశాల భావం దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోని ఎన్నో సూక్తులలో అభివ్యక్త మవుతోంది. ఉదాహరణకు అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِن بِاللَّهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ﴾ (البقرة:٢٥٦)

"కనుక ఎవరయితే అల్లాహ్ తప్ప వేరితర ఆరాధ్యులను (తాగూత్‌ను) తిరస్కరించి అల్లాహ్‌ను మాత్రమే విశ్వసిస్తారో వారు దృఢమయిన కడియాన్ని పట్టుకున్నారు." (అల్ బఖర : 256)

(فَمَن يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ) **'ఫమన్ య్యక్‌ఫుర్ బిత్తాగూత్'** (ఎవరయితే తాగూత్‌ని తిరస్కరించారో) అనే వాక్యం (لا إله) **'లా ఇలాహ'** అనే మొదటి అంశం క్రిందికి వస్తుంది. (وَيُؤْمِن بِاللهِ) **'వ యూమిన్ బిల్లాహి'** (అల్లాహ్‌ను మాత్రమే విశ్వసిస్తారో) అనేది **'ఇల్లల్లాహ్'** అనే రెండవ అంశానికి సరిపోతుంది.

ఇదేవిధంగా దైవప్రవక్త ఇబ్రాహీమ్ (عليه السلام) తన తండ్రితో, తన జాతి వారితో ఏమన్నారో చూడండి –

﴿إِنَّنِي بَرَاءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ☆ إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي﴾ (الزخرف:٢٦،٢٧)

"మీరు పూజించేవాటితో నేను తెగత్రెంపులు చేసుకుంటున్నాను – నన్ను సృష్టించిన వానితో (అల్లాహ్‌తో) తప్ప!"

(అజ్ జుఖ్‌రుఫ్ : 26, 27)

إِنَّنِي بَرَاءٌ **'నేను తెగత్రెంపులు చేసుకుంటున్నాను'** అనే వాక్యంలో నకారాత్మక (Negative) భావం ఇమిడి ఉండగా, ﴿إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي﴾ **'నన్ను సృష్టించిన వానితో (అల్లాహ్‌తో) తప్ప!'** అన్న మాటలో సకారాత్మకత (Positive) వ్యక్తమవుతోంది.

(ఆ) محمد رسول الله **ముహమ్మదుర్రసూలుల్లాహ్** అని సాక్ష్యమివ్వటంలోని ప్రధానాంశాలు రెండు. వాటిలో ఆయన (ﷺ) దేవుని దాసుడు అనేది ఒకటి, దేవుని సందేశహరుడు అనేది రెండవది. ఈ రెండు ప్రధానాంశాలు దైవప్రవక్త (ﷺ) యెడల మనకు గల విశ్వాసాన్ని సమతూకంలో ఉంచుతాయి. హెచ్చుతగ్గుల నుండి, అతివాదం నుండి మనల్ని కాపాడుతాయి. నిశ్చయంగా ఆయన (ﷺ) దైవదాసుడు, దైవప్రవక్త. ఈ రెండు సద్గుణాల రీత్యా ఆయన మానవులందరిలోకీ సర్వశ్రేష్ఠులు. ఇక్కడ 'దాసుడు' అంటే భావం వినయ వినమ్రతలతో దైవారాధన, దైవదాస్యం చేసే భక్తుడన్నమాట. అంటే ఆయన (ﷺ) మానవమాత్రులు. మనుషులంతా సృష్టించబడినట్లే ఆయన (స) కూడా సృష్టించబడ్డారు. ఇతర మానవులకు ఎదురయ్యే సమస్యలే ఆయన (ﷺ)కూ ఎదురయ్యేవి. ఉదాహరణకు దివ్య ఖుర్‌ఆన్‌లో ఈ విధంగా సెలవీయబడింది –

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ﴾ (الكهف:١١٠)

(ఓ ప్రవక్తా!) వారికి ఇలా చెప్పు: "నేనూ మీ లాంటి మానవ మాత్రుణ్ణే." (అల్ కహ్ఫ్ : 110)

ఒక దాసునిగా ఆయన (సఅసం) తన కర్తవ్యాన్ని పూర్తిగా నిర్వర్తించారు. అల్లాహ్ 'దాసుడు' (అబ్ద్) అనే పదం ద్వారా ఆయన్ని అల్లాహ్ ఇలా సంబోధించాడు :

﴿أَلَيْسَ اللهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ﴾ (الزمر:٣٦)

"ఏమిటి, తన దాసునికి అల్లాహ్ సరిపోడా?" (అజ్ జుమర్ : 36)

﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ الْكِتَابَ﴾ (الكهف:١)

"తన దాసునిపై ఈ (ఖుర్ఆన్) గ్రంథాన్ని అవతరింపజేసిన అల్లాహ్‌కే సకల ప్రశంసలు శోభిస్తాయి." (అల్ కహ్ఫ్ : 1)

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى﴾ (الاسراء:١)

"తన దాసుణ్ణి రాత్రికి రాత్రే మస్జిదె హరామ్ నుండి మస్జిదె అక్సాకు తీసుకుపోయిన అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడు." (అల్ ఇస్రా : 1)

దైవప్రవక్త లేక దైవ సందేశహరుడు : అంటే ఆయన (ﷺ) అల్లాహ్ తరపున శుభవార్తను వినిపించేవానిగా, హెచ్చరించేవానిగా చేసి సమస్త మానవాళి వైపు పంపబడ్డారు.

ఆయన (ﷺ) గురించి ఈ రెండు విషయాల సాక్ష్యం ఇచ్చిన వారు (హెచ్చు తగ్గులనే) రెండు అతివాదాల నుండి సురక్షితంగా ఉంటారు. ఎందుకంటే ముహమ్మద్ ప్రవక్త (సఅసం) అనుయాయులమని చెప్పుకునే వారిలో చాలామంది ఆయన (ﷺ) విషయంలో అతిశయిల్లుతూ ఉంటారు. ఈ అతివాదం ఎంతవరకు వెళ్ళిందంటే ఆయన్ని (స) 'దాస్య' స్థానం నుండి ఏకంగా 'ఆరాధ్య దైవం' స్థానానికి ఎత్తేశారు. అల్లాహ్‌ను వదలిపెట్టి ఆయన్ని (ﷺ) విన్నవించుకోవటం మొదలెట్టారు. కేవలం అల్లాహ్ అదుపాజ్ఞలలో మాత్రమే ఉండే వస్తువులను ప్రవక్త (ﷺ) వద్ద అర్థించసాగారు. ఉదాహరణకు : తమ అవసరాలు తీర్చమని, తమ కష్టాలు దూరం చేయాలని అర్థించటం.

మరి కొంతమంది ఆయన (ﷺ) దైవదౌత్యాన్ని నిరాకరించారు. అంగీకరించినా పాక్షికంగా అంగీకరించారు. ఆయన విధానాన్ని అనుసరించే విషయంలో వెలితి చూపారు. ఆయన (ﷺ) తెచ్చిన షరీయత్‌లో విభేదించారు. ఆయన ప్రవచనాలకు, ఆదేశాలకు పెడర్థాలు తీశారు.

మూడవది : షహాదతైన్ షరతులు

'లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్' గురించిన సాక్ష్యం ఏడు షరతులతో ముడిపడి ఉంది. ఆ ఏడు షరతులకు కట్టుబడనంత వరకూ దీనికి సంబంధించిన 'అంగీకారం' వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనముండదు. అవి క్లుప్తంగా క్రింద పొందుపరచబడ్డాయి –

మొదటి షరతు : జ్ఞానం. ఈ జ్ఞానం అజ్ఞానానికి విరుద్ధంగా ఉండాలి.

రెండవ షరతు : నమ్మకం. ఇది సందిగ్ధానికి, అనుమానానికి తావులేనిదిగా ఉండాలి.

మూడవ షరతు : స్వీకృతి. అది నిరాకరణకు, ధిక్కారానికి పూర్తి వ్యతిరేకంగా ఉండాలి.

నాల్గవ షరతు : విధేయతా భావం. అది అవిధేయతకు తావు లేనిదై ఉండాలి.

ఐదవ షరతు : చిత్తశుద్ధి, నిష్కల్మషమైన భావన – ఇందులో ఎలాంటి కల్మషానికి, కల్తీకి తావు ఉండకూడదు.

ఆరవ షరతు : సత్యం. అందులో ఎలాంటి అసత్యానికి, ద్వంద్వ వైఖరికి ఆస్కారం ఉండరాదు.

ఏడవ షరతు : ప్రేమ. అందులో ఎలాంటి కల్లాకపటం ఉండరాదు. ఇంకా అది ద్వేషానికి, వైర వైఖరికి విరుద్ధంగా ఉండాలి.

ఆ ఏడు షరతుల తప్సీళ్ళు ఇవి :

మొదటి షరతు - జ్ఞానం :

అంటే ఈ 'కలిమా' ఏమేమి కోరుతుందో తెలిసి ఉండాలి. అది వేటిని నిరాకరిస్తుందో, వేటిని అంగీకరిస్తుందో కూడా తెలిసి ఉండాలి. ఈ జ్ఞానం ద్వారా అజ్ఞానం పటాపంచలవ్వాలి. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿إِلَّا مَن شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾ (الزخرف:٨٦)

"అయితే సత్యం గురించి సాక్ష్యమిచ్చి, దానికి సంబంధించిన జ్ఞాన మున్న వారు మాత్రం (సిఫారసుకు అర్హులు)." (అజ్ జుఖ్రుఫ్:86)

అంటే لا إله إلا الله **లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్** గురించి సాక్ష్యమివ్వాలి. ఏ విషయం గురించి వారు తమ నోటితో అంగీకరిస్తున్నారో, అదేమిటో వారి ఆంతర్యానికి తెలిసి ఉండాలి. నోటితో ఏం ఖరారు చేస్తున్నారో అది అంతరంగానికి తెలీకపోతే, అట్టి కలిమావల్ల వారికి ఒరిగేదేమీ ఉండదు. ఎందుకంటే నోటితో చెప్పే విషయంపై అంతరాత్మకు నమ్మకం ఉండదు.

రెండవ షరతు - నమ్మకం

ఇక్కడ 'నమ్మకం' అంటే అర్థం ఒక విషయాన్ని అంగీకరించే వ్యక్తికి ఆ విషయం యొక్క అర్థంపై, దానికి సంబంధించిన ఆధారాలపై పూర్తి విశ్వాసం ఉండాలి. ఎలాంటి సంశయం, తటపటాయింపు ఉండకూడదు. ఉంటే దానివల్ల లాభం ఏమీ ఉండదు. ఈ నేపథ్యంలో అల్లాహ్ ఏమంటున్నాడో చూడండి :

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا﴾ (الحجرات:١٥)

"నిశ్చయంగా ఎవరయితే అల్లాహ్‌ను, ఆయన ప్రవక్తను (దృఢంగా) విశ్వసించి, తరువాత ఎలాంటి సందేహానికి తావీయకుండా ఉంటారో ...." (అల్ హుజురాత్ : 15)

ఒకవేళ ఎవరయినా సందేహానికి, సందిగ్ధానికి తావిస్తే అలాంటివారు కపట విశ్వాసులవుతారు. మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) ఇలా ప్రవచించారు :

"مَنْ لَقِيتَ وَرَاءَ هٰذَا الْحَائِطِ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ مُسْتَيْقِنًا قَلْبُهُ فَبَشِّرْهُ بِالْجَنَّةِ" (بخاری)

"ఈ గోడ వెనుక ఎవరిని కలుసుకున్నా - అతను గనక హృదయపూర్వకంగా లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్ అని సాక్ష్యమిస్తే అతనికి స్వర్గ శుభవార్తను వినిపించండి." (సహీహ్ బుఖారీ)

కనుక హృదయపూర్వకమైన 'నమ్మకం' లేనివాడు స్వర్గ ప్రవేశానికి అర్హుడు కాడు.

మూడవ షరతు - స్వీకృతి (ఆమోదం)

ఈ కలిమాను అంగీకరించిన వ్యక్తి, కలిమా కోరేవాటిని కూడా అంగీకరించాలి. అంటే ఒక్కడయిన అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించాలి. అల్లాహ్ తప్ప వేరితరుల దాస్యాన్ని విడనాడాలి. ఒకవేళ ఎవరయినా లాంఛనప్రాయంగా నోటితో ఈ కలిమాను ఆమోదించి, అది వాంఛించే నియమ నిబంధనలకు కట్టుబడి ఉండకపోతే, అలాంటివారు లెక్కలోనికే రారు. అలాంటివారి గురించి అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు :

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ يَسْتَكْبِرُونَ ☆ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ﴾ (الصافات:٣٥،٣٦)

"అల్లాహ్ తప్ప మరో ఆరాధ్య దేవుడు లేడని వారితో అన్నప్పుడు వారు అహంకారంతో విర్రవీగేవారు. పిచ్చిపట్టిన ఒక కవి చెప్పినంత మాత్రాన మేము మా పూజ్య దైవాలను వదులుకోవాలా?" అనేవారు. (అస్ సాఫ్ఫాత్ : 35, 36)

నేటి సమాధి పూజారుల పరిస్థితీ ఇంతే. వారు لا إله الا الله **"లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్"** అని అంగీకరించటానికైతే అంగీకరించారు. కాని సమాధి పూజను మాత్రం మానుకోవటం లేదు. ఆ విధంగా వారు لا إله الا الله **"లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్"** అని నోటితో పలికినప్పటికీ, దాని అర్థాన్ని మాత్రం ఒప్పుకోవటం లేదు.

నాల్గవ షరతు - విధేయత :

ఈ కలిమా (సద్వచనం) వేటికి ఆజ్ఞాబద్ధమై ఉండాలని, విధేయత చూపాలని అంటున్నదో వాటికి బద్ధమై ఉండాలి. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَمَنْ يُسْلِمْ وَجْهَهُ إِلَى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى﴾ (لقمان:٢٢)

"ఎవరయితే సద్వర్తనుడై ఉండి, తనను తాను అల్లాహ్‌కు సమర్పించుకుంటాడో, అతను నిశ్చయంగా గట్టి కడియాన్ని పట్టుకున్నాడు." (లుఖ్మాన్ : 22)

గట్టి కడియం లేక గట్టి ఆధారం "اَلْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى" **(ఉర్వతిల్ ఉస్ఖా)** అంటే భావం لا إله الا الله **లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్** అనే. "يُسْلِمْ وَجْهَهٗ" **యుస్లిమ్ వజ్‌హహు**

అంటే నిష్కల్మషమైన హృదయంతో దేవుని ముందు ఆత్మ సమర్పణకు సంసిద్ధమవటం అన్నమాట!

ఐదవ షరతు - సచ్ఛీలత

ఇక్కడ సచ్ఛీలత అంటే భావం మనస్ఫూర్తిగా కలిమాను స్వీకరించటం. ఒకవేళ అతను గనక నోటితో కలిమాను అంగీకరించి మనసులో దానిని సద్వచనంగా భావించకపోతే అతను కేవలం పలికి బొంకుతున్నాడన్నమాట! ఇది కాపట్యానికి, వంచనకు ఆనవాలు. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُم بِمُؤْمِنِينَ ☆ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ☆ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ﴾ (البقرة:٨-١٠)

“మేము అల్లాహ్ పట్ల, అంతిమ దినం పట్ల విశ్వాసం కలిగి ఉన్నామ”ని జనులలో కొందరంటున్నారు. కాని యదార్థానికి వారు విశ్వసించినవారు కారు. వారు అల్లాహ్‌ను, విశ్వాసులను మోసపుచ్చుతున్నారు. అయితే వాస్తవానికి వారు స్వయంగా – తమను తామే మోసపుచ్చుకుంటున్నారు. కాని ఈ విషయాన్ని వారు గ్రహించటం లేదు. వారి హృదయాలలో రోగం ఉంది. ఆ రోగాన్ని అల్లాహ్ మరింతగా పెంచాడు. వారు చెప్పే అబద్ధం కారణంగా వారి కొరకు వ్యధాభరితమయిన శిక్ష ఉంది.” (అల్ బఖర : 8 – 10)

ఆరవ షరతు - చిత్తశుద్ధి :

చిత్తశుద్ధి (ఇఖ్లాస్) అంటే అర్థం మనిషి తన ఆచరణను అన్ని రకాల షిర్క్ నుండి, కల్తీల నుండి స్వచ్ఛంగా, నికార్సుగా ఉంచటం. సూటిగా చెప్పాలంటే అతను పలికే ‘కలిమా’ (సద్వచనం) ద్వారా ఎలాంటి ప్రాపంచిక స్వప్రయోజనాలను ఆశించరాదు. ప్రదర్శనాబుద్ధికి తావీయరాదు. ఎందుకంటే ఉత్బాన్ (رضي الله عنه) ఉల్లేఖించిన ప్రామాణిక హదీసులో మహనీయ ముహమ్మద్ (صلى الله عليه وسلم) ఇలా ప్రవచించారు :

”فَإِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَى النَّارِ مَنْ قَالَ: لَا إِلٰهَ إِلَّا اللَّهُ، يَبْتَغِي بِذَالِكَ وَجْهَ اللَّهِ“ (بخاری ومسلم)

“ఏ వ్యక్తి అల్లాహ్ ప్రసన్నత కోసం ‘లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్’ పలుకుతాడో, అతనిపై అల్లాహ్ నరకాగ్నిని నిషేధిస్తాడు.” (బుఖారీ, ముస్లిం)

ఏడవ షరతు - ప్రేమ

అంటే ఈ కలిమాను, ఈ కలిమా వాంఛించే అంశాలను ప్రేమించాలి. వాటి

కనుగుణంగా ఆచరించే ఏకేశ్వరోపాసకులను అభిమానించాలి. అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు :

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ﴾ (البقرة:١٦٥)

“అల్లాహ్‌ను కాదని ఆయనకు సహవర్తులుగా ఇతరులను నిలబెట్టి, అల్లాహ్‌ను ప్రేమించవలసిన విధంగా వారిని ప్రేమించేవారు కూడా ప్రజలలో కొందరున్నారు. అయితే విశ్వసించిన వారు అల్లాహ్‌ను అంతకంటే ప్రగాఢంగా (అధికంగా) ప్రేమిస్తారు.” (అల్ బఖర:165)

కాబట్టి బోధపడేదేమిటంటే لا إله إلا الله **‘లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్’**ను నమ్మేవారు అల్లాహ్ పట్ల నిష్కల్మషమైన ప్రేమాభిమానం కలిగి ఉంటారు. కాగా; బహుదైవోపాసకులు అల్లాహ్‌ను, దైవేతరులను కూడా ప్రేమిస్తారు. ఇది لا إله إلا الله **‘లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్’**కు విరుద్ధం.

(ఆ) مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ ‘ముహమ్మదుర్రసూలుల్లాహ్’ అని సాక్ష్యమివ్వటం : దానికి సంబంధించిన షరతులు :

దీని షరతులు ఇవి –

1. మహాప్రవక్త (ﷺ) వారి దైవదౌత్యాన్ని స్వీకరించటం, హృదయపూర్వకంగా దానిపై విశ్వాసముంచటం.
2. ఈ కలిమాను మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరించటమే గాక, నోటితో కూడా ప్రకటించటం.
3. మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) ఆజ్ఞలను శిరసావహించటం, ఆయనను అనుసరించటం. స్పష్టంగా చెప్పాలంటే ఆయన తెచ్చిన సత్యంపై త్రికరణ శుద్ధితో ఆచరించటం, ఆయన (ﷺ) వారించిన మిథ్యకు దూరంగా ఉండటం.
4. గతానికి – భవిష్యత్కాలానికి సంబంధించి ఆయన (ﷺ) తెలియజేసిన అగోచర విషయాలను సత్యమని ధ్రువపరచటం.
5. తన ధన ప్రాణాలకంటే అధికంగా, తన తల్లిదండ్రులకంటే, సమస్త మానవుల కంటే అధికంగా ఆయన (సఅసం) యెడల ప్రేమాభిమానాలు కలిగి ఉండటం.
6. ఆయన (ﷺ) మాటకు ఇతరులందరి మాటకన్నా అగ్రస్థానం ఇవ్వటం, ఆయన విధానాన్ని అవలంబించటం.

నాల్గవది : షహాదతైన్ కోరేదేమిటి?

(అ) لا إله الا الله ‘లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్’ సాక్ష్యం కోరేదేమిటంటే –

అల్లాహ్ తప్ప ఇతరత్రా దైవాలన్నింటి ఆరాధనను త్యజించాలి. కలిమా మొట్టమొదటి పదం لا إله **‘లా ఇలాహ’** చెప్పేది ఇదే. కేవలం ఏకేశ్వరుడు, సాటిలేని వాడైన అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించాలి. కలిమాలోని రెండవ పదం الا الله **‘ఇల్లల్లాహ్’**

ఇచ్చే సందేశమిదే. సాధారణంగా ఈ కలిమాను అంగీకరించే వారిలో చాలామంది, అది కోరే వాటికి విరుద్ధంగా వ్యవహరిస్తూ ఉంటారు. ఏ దైవేతరుల పూజను ఖండించటం జరిగిందో దానికే పాల్పడుతూ ఉంటారు. అంటే; వారు మనుషులను, సమాధులను, మిథ్యా దైవాలను, చెట్టుపుట్టలను, రాళ్లు రప్పలను పూజిస్తూ ఉంటారు.

ఈ రకమయిన పనులు చేసేవారు ఏకేశ్వరోపాసన (తౌహీద్)నే బిద్అత్‌గా భావిస్తారు. ఏక దైవారాధన వైపు పిలిచేవారిపై తీవ్రమైన ఆక్షేపణలు లేవనెత్తుతారు. కేవలం అల్లాహ్‌ను ఆరాధించేవారిని పరిహసిస్తూ ఉంటారు. చులకనగా మాట్లాడతారు.

(ఆ) مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللهِ **ముహమ్మదుర్రసూలుల్లాహ్ సాక్ష్యం కోరేది :** ప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ) ఆజ్ఞలను శిరసావహించాలి. ఆయనకు విధేయత చూపాలి. ఆయన (ﷺ) చెప్పిన విషయాలను సత్యమని ధ్రువీకరించాలి. ఆయన (ﷺ) వారించిన విషయాలను విడనాడాలి. ఆయన (ﷺ) చూపిన మార్గమే అనుసరణీయంగా నమ్మాలి. ఆయన (ﷺ) చూపిన బాట తప్ప మిగిలినవన్నింటినీ బిద్అత్‌లు (దురాచారాలు, కొత్తపుంతలు) గా భావించాలి. ఆయన (ﷺ) ప్రవచనానికే ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి.

ఐదవది : షహాదతైన్‌ను వృధా చేసే విషయాలు :

అంటే ఇస్లాంలో అనర్ధదాయకమైన అంశాలు. షహాదతైన్ (రెండు సాక్ష్యవచనాల) ద్వారా మనిషి ఇస్లాంలో ప్రవేశిస్తాడు. మనిషి సాక్ష్య వచనాలు పలికాడంటే దాని భావం ఏమిటి? అవి కోరే అంశాలను, ఇస్లాం చిహ్నాలను అంగీకరించి, వాటికి కట్టుబడి ఉంటానని మాటిచ్చాడన్నమాట! ఒకవేళ ఎవరయినా దీనికి కట్టుబడి ఉండకపోతే, అతను వాగ్దాన భంగానికి పాల్పడ్డాడు. కట్టుబాట్లను త్రెంచివేశాడు. ఈ విధంగా ఇస్లాం విధించిన కట్టుబాట్లను త్రెంచివేసే అంశాలు ఎన్నో ఉన్నాయి. వాటిని ధర్మవేత్తలు (ఫుకహా) తమ ఫికహ్ గ్రంథాలలో "ఇస్లాం నుండి ధర్మభ్రష్టం చేసే విషయాలు" అనే పేరుతో శాశ్వతంగా ఒక అధ్యాయాన్నే ఉంచారు. అలాంటి 10 అంశాలను షేఖుల్ ఇస్లాం ముహమ్మద్ బిన్ అబ్దుల్ వహ్హాబ్ అల్ తమీమీ (رحمه الله) ప్రస్తావించారు. అవేమంటే;

1. **అల్లాహ్ ఆరాధనలో భాగస్వాముల్ని కల్పించటం.** అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَاءُ﴾ (النساء:٤٨)

"తనకు భాగస్వామిగా మరొకరిని కల్పించటాన్ని (షిర్కు చేయటాన్ని) అల్లాహ్ సుతరామూ క్షమించడు. ఇది తప్ప ఆయన తాను కోరిన వారి ఇతర పాపాలను క్షమిస్తాడు." (అన్ నిసా : 48, 116)

﴿إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ﴾ (المائدة:٧٢)

“ఎవడు అల్లాహ్‌కు సహవర్తులుగా ఇతరులను కల్పించాడో అలాంటి వాని కోసం అల్లాహ్ స్వర్గాన్ని నిషేధించాడని తెలుసుకోండి. అతని నివాసం నరకాగ్ని. దుర్మార్గులకు సహాయపడేవాడెవడూ ఉండడు.” (అల్ మాయిదా : 72)

దైవేతరుల కోసం జంతుబలి ఇవ్వటం కూడా షిర్క్ క్రిందికే వస్తుంది. సమాధుల పేర, జిన్నాతుల పేర జంతుబలి ఇవ్వటం లాంటిదే ఇది కూడా.

2. ఎవరయితే తనకూ – అల్లాహ్‌కు మధ్య మధ్యవర్తిత్వాన్ని కల్పించి వారిని మొరపెట్టుకుంటాడో, వారి సిఫారసు కోసం కోర్తాడో, వారిపై ఆశలు పెట్టుకుంటాడో అతను ముమ్మాటికీ అవిశ్వాసి (కాఫిర్).

3. ఎవడయితే ముష్రిక్కులను అవిశ్వాసులు (కాఫిర్లు)గా పరిగణించడో, లేదా వారు అవిశ్వాసులు అనే విషయంలో సందిగ్ధానికి లోనవుతాడో, లేదా వారి మతాన్ని సరైనదిగా ఖరారు చేస్తాడో అతను కూడా అవిశ్వాసే (సత్యతిరస్కారియే).

4. ఎవరయితే మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ) విధానం కన్నా వేరితరుల విధానం పరిపూర్ణమైనదని నమ్ముతారో లేదా వేరితరుల తీర్పును ఆయన (ﷺ) తీర్పుకన్నా ఉత్తమమైనదని భావిస్తారో అలాంటివారు తమ స్వీయ కల్పిత శాసనాలకు ఇస్లాం శాసనాలపై ప్రాధాన్యత ఇచ్చినట్లే లెక్క. ఆ విధంగా వారు దైవప్రవక్త (ﷺ) నిర్ణయాలపై తాగూత్ (మిథ్యా దైవాల) నిర్ణయాలకు పెద్ద పీట వేశారన్నమాట!

5. ఎవరయితే మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ) తెచ్చిన షరీయత్‌ను ద్వేషిస్తాడో అతను కాఫిర్ – ఒకవేళ అతను ఈ షరీయత్ ఆదేశాలను పాటించేవాడైనా సరే!

6. ఏ వ్యక్తి అయినాసరే దైవప్రవక్త (ﷺ) తెచ్చిన షరీయత్‌లోని ఏదేని విషయాన్ని పరిహసించినా లేదా అది పుణ్యప్రదం లేదా శిక్షార్హం అనే విషయాన్ని ఎద్దేవా చేసినా అతడు కాఫిర్‌గా పరిగణించబడతాడు. దీనికి ఆధారం ఇది :

﴿قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ۝ لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾

“ఏమిటి, మీరు అల్లాహ్‌తో, ఆయన సూక్తులతో, ఆయన ప్రవక్తతో పరిహాసమాడుతున్నారా? అని అడుగు. మీరింక సాకులు చెప్పకండి. మీరు విశ్వసించిన తరువాత అవిశ్వాసానికి ఒడిగట్టారు.” (అత్ తౌబా : 65, 66)

7. చేతబడి, సర్ఫ్, ఇత్ఫ్ కూడా ఈ కోవకు చెందినవే. మనిషికి ఏదేని వస్తువు పట్ల గల మక్కువ నుండి అతని దృష్టిని మరల్చటం సర్ఫ్ అనబడుతుంది. ఉదాహరణకు: భర్తకు తన భార్యపై గల అపారమైన ప్రేమను పగ, ద్వేషంగా మార్చివేయటం.

ఇత్ఫ్ కూడా సర్ఫ్ లాగే ఒక క్షుద్రవిద్యే. దీని ప్రకారం ఒక మనిషికి ఒకానొక వస్తువు పట్ల కోరిక, ఆసక్తి ఏమాత్రం లేకపోయినప్పటికీ పైశాచిక పద్ధతుల ద్వారా అతనిలో కోర్కెను రగుల్గొల్పటం, ప్రేమను సృజించటం అన్నమాట. ఎవడయితే చేతబడి, బాణామతి లాంటి క్షుద్రవిద్యకు పాల్పడతాడో లేదా అలాంటి క్షుద్రపోకడల ద్వారా ఉపశమనం పొందుతాడో అతను కూడా అవిశ్వాసియే. దీనికి ఆధారం ఈ దైవసూక్తి.

﴿وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ﴾ (البقرة:١٠٢)

“మేము ఒక పరీక్ష వంటివారం. నువ్వు మాత్రం అవిశ్వాసానికి పాల్పడకు” అని చెప్పనంతవరకూ వారు (ఇద్దరూ) ఎవరికీ ఆ విద్యను నేర్పేవారు కారు. (అల్ బఖర : 102)

8. **ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా ముష్రిక్కులను వెనకేసుకు రావటం :** ఈ విధంగా జరుగుతుందనే దానికి దివ్య ఖుర్ఆన్‌లోని ఈ సూక్తి నిదర్శనం :

﴿وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ (المائدة:٥١)

“మీలో ఎవరయినాసరే వారితో చెలిమిచేస్తే అతను కూడా వారిలో ఒకడు గానే భావించబడతాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ దుర్మార్గులకు సన్మార్గం చూపడు.” (అల్ మాయిద : 51)

9. కొంతమంది షరీయతె ముహమ్మదీ (ﷺ) అనుసరణకు బద్ధులు కానవసరం లేదని, వారు స్వేచ్ఛగా వ్యవహరించవచ్చునని ఉదాహరణకు : ఏ విధంగానయితే ఖిజర్, దైవప్రవక్త మూసా (عليه السلام) షరీయత్‌కు బద్ధులై ఉండలేదో – ఆ విధంగా ప్రవర్తించవచ్చునని నమ్మేవారు కూడా అవిశ్వాసులే.

ఉదాహరణకు : సూఫీలలో ఒక వర్గం వారున్నారు. వారు ఒకానొక స్థాయికి చేరుకున్న తరువాత మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ) షరీయత్‌ను అనుసరించాల్సిన అవసరం లేదంటారు.

10. దైవధర్మం పట్ల విముఖతను, అనాసక్తతను చూపటం. దానిని గురించి తెలుసుకోకపోవటం. దాని ప్రకారం ఆచరించకపోవటం. దీనికి ఆధారం ఈ దైవసూక్తులు :

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُعْرِضُونَ﴾ (الأحقاف:٣)

“కాని అవిశ్వాసులు తాము హెచ్చరించబడే విషయం నుండి ముఖం త్రిప్పుకుంటున్నారు.” (అల్ అహ్ఖాఫ్ : 3)

﴿وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ﴾ (السجدة:٢٢)

https://teluguislam.net

"తన ప్రభువు ఆయతుల ఆధారంగా బోధపరచినప్పటికీ వాటి నుండి ముఖం త్రిప్పుకుపోయిన వానికంటే దుర్మార్గుడెవడుంటాడు? మేము కూడా (అలాంటి) పాపాత్ములపై తప్పకుండా ప్రతీకారం తీర్చుకుంటాము." (అస్ సజ్దహ్ : 22)

షేఖ్ ముహమ్మద్ బిన్ అబ్దుల్ వహ్హాబ్ (رحمه الله) ఇలా అంటున్నారు : "ఇస్లాంను వృథా గావించే ఇలాంటి విషయాలకు ఒడిగట్టడం – అది వేళాకోళానికి జరిగినా, సీరియస్‌గా జరిగినా, భయాందోళన వల్ల జరిగినా – ఎలాంటి వ్యత్యాసం ఉండదు. ఎవరయినా బలవంతంగా అలాంటి పని చేయిస్తే అది వేరే విషయం. అది క్షంతవ్యమే. ఇలాంటి పోకడలన్నీ ప్రమాదకరమైనవి. సంక్లిష్టమైనవి. జనులు విరివిగా ఇలాంటి చేష్టలకు ఒడిగడుతున్నారు. కనుక ముస్లిములు ఇలాంటి వాటిపట్ల ఆక్షేపణను తెలియజేయాలి. నిత్యం ఇలాంటి వాటిపట్ల అతి జాగ్రత్తగా ఉండాలి. అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురిచేసే విషయాల నుండి, ఆయన విధించే వ్యధాభరితమైన శిక్ష నుండి మేము శరణు వేడుకుంటున్నాము." (మజ్మూఅతుత్తౌహీద్ : 1, పేజీలు 37 – 39)

మూడవ ప్రకరణం

షరీయత్ రూపకల్పన గురించి

షరీయత్ రూపకల్పన కేవలం అల్లాహ్ హక్కు. షరీయత్ లేదా తష్రీ అంటే విశ్వప్రభువు అయిన అల్లాహ్ తరఫున అవతరింపజేయబడిన జీవన సంవిధానం. విశ్వాసాలలోనూ, వ్యవహారాలలోనూ దైవదాసులు దాని కనుగుణంగా నడుచుకుంటారు. అల్లాహ్ ధర్మ సమ్మతం (హలాల్)గా చేసినది, నిషిద్ధం (హరామ్) గా ఖరారు చేసినది కూడా అందులో చేరి ఉంది. కాబట్టి ఏ వ్యక్తి అయినాసరే దేవుడు ధర్మసమ్మతంగా చేసిన దానినీ, అధర్మంగా ఖరారు చేసినదానిని శిరసావహించటం వినా మార్గాంతరం లేదు. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ الْكَذِبَ هَٰذَا حَلَالٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ﴾ (النحل:١١٦)

"ఏ వస్తువునయినా తమ నోటితో 'ఇది ధర్మసమ్మతం' అనీ, 'ఇది నిషిద్ధం' అనీ ఇష్టమొచ్చినట్లు అబద్ధం చెప్పేసి, అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలు ఆపాదించకండి." (అన్ నహ్ల్ : 116)

ఇంకా ఈ విధంగా సెలవీయబడింది :

﴿قُلْ أَرَأَيْتُم مَّا أَنزَلَ اللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ آللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ أَمْ عَلَى اللَّهِ تَفْتَرُونَ﴾ (يونس:٥٩)

"అల్లాహ్ మీ కోసం ఆహారాన్ని అవతరింపజేయగా దానిలో కొంత భాగాన్ని మీరు మీ కోసం నిషేధించుకుని, మరికొంత భాగాన్ని ధర్మసమ్మతం చేసుకున్నారే, దీనికి మీ సమాధానం ఏమిటి?" అని వారిని అడుగు. "ఏమిటీ, ఈ మేరకు అల్లాహ్ మీకు ఆదేశించాడా? లేక మీరే అల్లాహ్‌కు అబద్ధాలను అంటగడుతున్నారా?" అని వారిని అడుగు. (యూనుస్ : 59)

పైన పేర్కొనబడిన సూక్తులలో అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ హదీసుల ఆధారం లేకుండా ఏదేని వస్తువును హలాల్‌గానో, హరామ్‌గానో ఖరారు చేయటాన్ని వారించాడు. ఈ విధంగా చేసేవాడు అల్లాహ్‌కు అబద్ధాన్ని అంటగట్టిన వాడవుతాడని కూడా తెలిపాడు. అంతేకాదు, ఎవరయినా నిరాధారంగా ఏదేని వస్తువును తప్పనిసరి (వాజిబ్) గా లేదా నిషిద్ధం (హరామ్)గా ఖరారు చేసుకున్నట్లయితే, అలాంటి వ్యక్తి తనంతట తానుగా ఆ విషయంలో 'అల్లాహ్ భాగస్వామి'గా నిలబెట్టుకున్నాడని సావధానపరచటం జరిగింది. కాగా; ఇది అల్లాహ్ స్వంతం. షరీయత్‌ను రూపొందించటం, షరీయత్ ఆదేశాలను జారీ చేయటం అల్లాహ్‌కే చెల్లుతుంది. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَن بِهِ اللَّهُ﴾ (الشورى:٢١)

"ఏమిటీ, అల్లాహ్ అనుమతితో నిమిత్తం లేకుండానే తమ కోసం ఏవైనా ధర్మాదేశాలను నిర్ధారించే భాగస్వాములను గాని మీరు కలిగి ఉన్నారా?" (అష్ షూరా : 21)

ఏ వ్యక్తి అయినా ధర్మజ్ఞానం పొందిన మీదట కూడా అల్లాహ్‌ను వదలి ఇతరత్రా షరీయత్ కర్తల వెనుక నడిస్తే, వారు చెప్పిందల్లా తుది వాక్కుగా భావించి ఆచరిస్తే, అట్టి వ్యక్తి అల్లాహ్‌తో పాటు అతన్ని భాగస్వామిగా నిలబెట్టినట్లే లెక్క. ఈ పూర్వ రంగంలో దేవుడేమంటున్నాడో చూడండి :

﴿وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ﴾ (الأنعام:١٢١)

"ఒకవేళ మీరు గనక వారిని అనుసరించారంటే, మీరు కూడా అల్లాహ్‌కు సహవర్తుల్ని కల్పించినవారు అయిపోతారు (జాగ్రత్త!)."

(అల్ అన్ ఆమ్ : 121)

అంటే; అల్లాహ్ నిషేధించిన మృత జంతువులను హలాల్ (ధర్మసమ్మతం)గా చేసుకున్న వారు చెప్పినట్లుగా ఎవరయినా నడుచుకుంటే వారు ముష్రిక్కులుగా పరిగణించబడతాడు. అలాగే అల్లాహ్ నిషేధించిన (హరామ్ గావించిన) వాటిని ధర్మసమ్మతం (హలాల్)గా, అల్లాహ్ ధర్మసమ్మతం చేసిన వస్తువులను నిషిద్ధం (హరామ్)గా ఖరారు చేయటంలో పండితులను, సన్యాసులను అనుసరించేవారు కూడా అల్లాహ్‌ను వదలి వారిని తమ ప్రభువులుగా చేసుకున్నారు. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَٰهًا وَاحِدًا لَّا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ (التوبة:٣١)

"వారు అల్లాహ్‌ను వదలి తమ పండితులను, సన్యాసులను తమ ప్రభువులుగా చేసుకున్నారు – మర్యమ్ కుమారుడైన మసీహ్‌ను కూడా! నిజానికి వారికి, ఒక్కడైన అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించవలసిందిగా ఆజ్ఞాపించబడింది. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేదు. వారు నిర్ధారించుకుంటున్న భాగస్వామ్యాలకు ఆయన అతీతుడు, పవిత్రుడు." (అత్ తౌబా : 31)

అదీ బిన్ హాతిమ్ (رضي الله عنه) ఈ సూక్తిని విన్నప్పుడు, "దైవప్రవక్తా (స)! మేమైతే వారిని ఎన్నడూ ఆరాధించలేదు కదా!' అని సందేహపడ్డారు. దానికి దైవప్రవక్త (ﷺ), "వారు (ఆ పండితులు, క్రైస్తవ సన్యాసులు) అల్లాహ్ నిషేధించిన వాటిని ధర్మసమ్మతంగా ఖరారు చేయగా, మీరు వాటిని ధర్మసమ్మతం (హలాల్) అని భావించేవారు. అల్లాహ్

ధర్మసమ్మతం చేసిన వస్తువులను వారు నిషిద్ధం (హరామ్)గా ప్రకటిస్తే, మీరు వాటిని నిషిద్ధంగానే పరిగణించేవారు. ఇది నిజం కాదా!?" అని ప్రశ్నించారు. దానికాయన (رضي الله عنه) 'నిజమే. మేమలాగే భావించేవారం' అని సమాధానమిచ్చారు. "వారిని ఆరాధించటమంటే ఇదే" అని ఆయన (صلى الله عليه وسلم) వివరించారు. (తిర్మిజీ–3095 హసన్)

షేఖ్ అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ హసన్ (రహ్మా) ఇలా అంటున్నారు : అల్లాహ్‌కు అవిధేయత కనబరిచే విషయంలో పండితులను, సన్యాసులను అనుసరించటం అంటే అల్లాహ్‌ను వదలిపెట్టి, వాళ్లను ఆరాధించటం వంటిదేనని ఈ హదీసు ద్వారా రూఢీ అవుతోంది. ఇది పెద్ద షిర్క్. దీనిని అల్లాహ్ క్షమించడు. యదార్థానికి ఆ సూక్తి చివర్లో దైవవాక్కు ద్వారా స్పష్టంగా ఇది బోధపడుతోంది –

﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَـٰهًا وَاحِدًا لَّا إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ (التوبة:٣١)

"నిజానికి వారికి, ఒక్కడైన అల్లాహ్‌ను మాత్రమే ఆరాధించవలసిందిగా ఆజ్ఞాపించబడింది. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్య దైవం లేడు. వారు నిర్ధారించుకుంటున్న భాగస్వామ్యాలకు ఆయన అతీతుడు, పవిత్రుడు." (అత్ తౌబా : 31)

అలాగే దేవుని ఈ ఉత్తర్వు కూడా గమనార్హమే.

﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰ أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ﴾ (الأنعام:١٢١)

"అల్లాహ్ పేరు స్మరించబడని జంతువులను తినకండి. ఎందుకంటే ఇది ఆజ్ఞోల్లంఘన క్రిందికి వస్తుంది. మీతో వాదులాడటానికి షైతానులు తమ మిత్రులను ఉసిగొల్పుతున్నారు. ఒకవేళ మీరు గనక వారిని అనుసరించారంటే మీరు కూడా అల్లాహ్‌కు సహవర్తుల్ని కల్పించిన వారవుతారు (తస్మాత్ జాగ్రత్త!)."(అల్ అన్ ఆమ్ : 121)

నేడు తమ ఇమాములను, పెద్దలను అనుసరించేవారిలో చాలామంది పరిస్థితి కూడా ఇదే. ఏదేని ప్రామాణిక ఆధారం వారి ఇమాములకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నప్పటికీ వారు లెక్క చేయరు. ఇలాంటివారి ఆచరణ కూడా ఇలాంటి షిర్క్ పరిధిలోకే వస్తుంది.

కాబట్టి అల్లాహ్ షరీయతు ప్రకారం ఆచరించటం, ఇది మినహా ఇతరత్రా షరీయతును పరిత్యజించటం అవసరం. لا إله إلا الله **'లా ఇలాహ ఇల్లల్లాహ్'** కోరే వాటిలో అత్యంత ప్రధానమైన విషయమిది. అల్లాహ్ తోడ్పడుగాక! والله المستعان

నాల్గవ ప్రకరణం

ఇబాదత్ అంటే ఏమిటి?

(1) ఇబాదత్ అర్థం : అశక్తత, అణకువ, వినయం, వినమ్రత, దీనావస్థలకు మరోపేరే ఆరాధన (ఇబాదత్).

షరీయత్‌పరంగా : షరీయత్‌లో దీనికి పలు నిర్వచనాలున్నప్పటికీ వాటన్నింటి భావార్థం మటుకు ఒకటే.

ఒక నిర్వచనం : అల్లాహ్ తన ప్రవక్తల ద్వారా పంపిన ఆజ్ఞను శిరసావహిస్తూ ఆయనకు విధేయత చూపటమే ఇబాదత్ (ఆరాధన, దాస్యం).

మరో నిర్వచనం : ఇబాదత్ (దాస్యం, ఆరాధన) అంటే అర్థం పరమపవిత్రుడైన అల్లాహ్ ముందు అణకువను, వినయ వినమ్రతలను వ్యక్తం చేయటం. అంటే అల్లాహ్ యెడల భక్తితో, ప్రేమాతిశయంతో తన నిస్సహాయ స్థితిని చాటి చెప్పటం.

ఇబాదత్ సమగ్ర నిర్వచనం ఇది : మనో వాక్కాయ కర్మల చేత మనిషి అల్లాహ్‌కు నచ్చిన, అల్లాహ్‌కు మెచ్చిన వాటిని చేయటమే ఇబాదత్ అనబడుతుంది.

ఈ ఆరాధనలు మనసుతోనూ, మాటలతోనూ, కర్మలతోనూ ముడిపడి ఉన్నాయి. వీటిలో భయము, ఆశ, ప్రేమ, నమ్మకం, అనుబంధం వంటివన్నీ మనసుతో సంబంధమున్న ఆరాధనలనబడతాయి. దైవస్తోత్రం, దేవుని పవిత్రతను కొనియాడటం, దేవుని గొప్పదనాన్ని చాటి చెప్పటం కృతజ్ఞతలు తెలుపటం – వీటన్నింటి సంబంధం మనసుతో, నోటితో ఉంటుంది.

నమాజ్ చేయటం, జకాత్ చెల్లించటం, హజ్జ్ చేయటం, జిహాద్ చేయటం వంటి ఆరాధనలన్నీ శారీరకమైనవి. అయితే వీటన్నింటి వెనుక కూడా అంతర్ప్రేరణ ఉంటుంది.

ఇవి గాకుండా ఆరాధనలో మరెన్నో రకాలున్నాయి. వాటన్నింటి సంబంధం మనసుతో, నోటితో, శరీరంతో ఉంటుంది.

దేవుడు ప్రాణులను సృష్టించటంలోని అసలు ఉద్దేశ్యం ఆరాధనే.

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ☆ مَا أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ ☆ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ (الذاريات:٥٦،٥٨)

"నేను జిన్నాతులను, మానవులను సృష్టించినది వారు నన్ను ఆరాధించటానికి మాత్రమే. నేను వారి నుండి జీవనోపాధిని కోరటం లేదు. వారు నాకు అన్నం పెట్టాలని కూడా నేను కోరటం లేదు. అల్లాహ్ స్వయంగా అందరికీ ఉపాధిని సమకూర్చేవాడు. ఆయన మహాశక్తిశాలి, మహాబలుడు." (అజ్ జారియాత్ : 56 – 58)

మానవుల, జిన్నాతుల పుట్టుకలోని పరమార్థం దైవారాధన, దైవదాస్యమేనని పై

సూక్తుల ద్వారా విదితమవుతోంది. అల్లాహ్ అక్కరలేనివాడు. వారు ఆయన్ని ఆరాధించకపోయనంత మాత్రాన ఆయనకు కలిగే నష్టం ఏమీ లేదు. యదార్థానికి అది వారి అవసరం. ఎందుకంటే వారు అనుక్షణం అల్లాహ్‌పై ఆధారపడి ఉన్నారు. కనుక వారు ఆయన్ని, ఆయన చూపిన పద్ధతి (షరీయత్) ప్రకారం ఆరాధించాలి. దైవారాధనకు నిరాకరించినవాడు 'గర్విష్టి' అనబడతాడు. దైవారాధనలో ఇతరులకు భాగస్వామ్యం కల్పించినవాడు 'ముష్రిక్' (షిర్క్ చేసినవాడు) అవుతాడు. దేవుడు పంపిన షరీఅత్‌కు విరుద్ధంగా దైవారాధన చేసినవాడు 'బిద్అతీ' గా పరిగణించబడతాడు. కాగా; ఒక్కడైన అల్లాహ్‌ను ఆయన పంపిన షరీయత్ ప్రకారం ఆరాధించినవాడు విశ్వాసి (మోమిన్)గా, ఏకేశ్వరోపాసి (మువహ్హిద్) గా భావించబడతాడు.

(2) ఇబాదత్ (ఆరాధన) పలు రకాలు. అందులో చేరి ఉన్న అంశాలు:

ఆరాధన అనేది అనేక రకాలు. మనిషి నోటిద్వారా, శరీరావయవాల ద్వారా వ్యక్తమయ్యే, మనసు ద్వారా ప్రేరితమయ్యే ఎన్నో వినయ విధేయతలను, క్రియలను అది తనలో అంతర్లీనం చేసుకుని ఉంది. ఉదాహరణకు : దైవకీర్తన, దేవుని పవిత్రతను కొనియాడటం, ఖుర్ఆన్ పారాయణం, ఖుర్ఆన్ అనుసరణ, నమాజ్, ఉపవాసం, జకాత్, హజ్జ్, జిహాద్, మంచిని పెంపొందించటం, చెడుల నుండి ఆపటం, బంధువుల, అనాథల, బాటసారుల హక్కును నెరవేర్చటం, అల్లాహ్ పట్ల, ఆయన ప్రవక్త పట్ల ప్రేమ కలిగి ఉండటం, దైవభీతి, దేవుని వైపునకు పశ్చాత్తాపభావంతో మరలటం, ధర్మాన్ని కేవలం అల్లాహ్ కొరకు ప్రత్యేకించటం, దైవనిర్ణయాలపై ఓర్పు వహించటం, దేవుని విధి వ్రాతపై సంతృప్తిచెందటం, అల్లాహ్‌పైనే భారం మోపటం, ఆయన కారుణ్యాన్ని ఆశించటం, ఆయన శిక్షకు భయపడటం – ఇవన్నీ ఆరాధనలో అంతర్భాగమే. అంతేకాదు, ఒక విశ్వాసి చేసే ప్రతి పనీ – దాని వెనుక సత్సంకల్పం గనక ఉంటే – అది ఆరాధనా పరిధిలోనికే వస్తుంది. ఆఖరికి అతని దైనందిన అలవాట్లు సయితం ఆరాధనలోనికే వస్తాయి. కాకపోతే ఆ అలవాట్లలో అతను దైవ విధేయతకు కట్టుబడి ఉండాలి. దైవప్రసన్నతను చూరగొనటమే అతని నిజ ధ్యేయమై ఉండాలి. ఉదాహరణకు : తినటం, త్రాగటం, నిద్రించటం, క్రయవిక్రయాలు జరపటం, జీవనోపాధిని అన్వేషించటం, వివాహమాడటం – ఇవన్నీ సంకల్పశుద్ధి మూలంగా ఆరాధనలుగా మారిపోతాయి. వీటికి గాను పుణ్యఫలం ప్రాప్తిస్తుంది. ఇబాదత్ (ఆరాధన) అనేది కేవలం కొన్ని ప్రసిద్ధిచెందిన క్రియలకు, చిహ్నాలకు మాత్రమే ప్రతీక కాదు.

ఐదవ ప్రకరణం

ఇబాదత్ నిర్ధారణలో ఉన్న అపోహలు, అపార్థాలు

ఆరాధనలు దైవం తరఫున నిర్ధారితమైనవి – అంటే ఏ ఆరాధన అయినా దైవగ్రంథానికి, దైవప్రవక్త (ﷺ) విధానానికి విరుద్ధంగా, నిరాధారంగా చేస్తే అది సమ్మతం కాదు. షరీయత్‌లో లేని ఆరాధన స్వీకారయోగ్యమవదు. పైగా అదొక కొత్త పోకడ (బిద్అత్)గా పరిగణించబడుతుంది. మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) ప్రవచించినట్లు:

"مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ" (متفق عليه)

"మేము ఆజ్ఞాపించని పనిని ఎవరయినా చేస్తే అది కొట్టివేయబడు తుంది (త్రోసిపుచ్చబడుతుంది)." (ముత్తఫఖున్ అలై)

అంటే; అతని ఆచరణ అతనికే త్రిప్పి పంపబడుతుంది – అది స్వీకరించబడదు. పైగా ఆ పనిచేసిన కారణంగా అతను పాపాత్ముడవుతాడు. ఎందుకంటే అతను అవిధేయతకు ఒడిగట్టాడు. విధేయుడుగా రాణించలేదు.

షరీయతు ద్వారా రూఢీ అయిన ఆరాధనలను నెరవేర్చేటప్పుడు మనిషి రెండు అతివాదాలకు నడుమ మధ్యేమార్గాన్ని అవలంబించాలి. ఇదే సరైన విధానం. దేవుడు తన ప్రవక్త (సఅసం) కు ఈ విధంగా ఉపదేశించాడు :

﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا﴾ (هود:١١٢)

"కనుక (ఓ ముహమ్మద్!) నీకు ఆజ్ఞాపించబడినట్లుగా నీవూ, నీతోపాటు (పశ్చాత్తాపభావంతో) మరలి వచ్చినవారూ గట్టిగా నిలబడి ఉండండి. హద్దు మీరకండి." (హూద్ : 112)

ఆరాధనలను పాటించే విషయంలో ఈ సూక్తిలో సరైన విధానమేదో, దాని పరిమితులేవో స్పష్టంగా సూచించబడ్డాయి. అంటే హెచ్చుతగ్గులు చేయకుండా, కుడి ఎడమల అపవాదాలకు లోనుకాకుండా మధ్యేమార్గాన్ని అవలంబించాలి. దానిపై నిలకడ చూపాలి. దివ్య వచనంలో సూచించినట్లుగా షరీయత్ కనుగుణంగా ఆరాధన చేయాలి. ఆయత్‌లో ﴿كَمَا أُمِرْتَ﴾ **'ఆజ్ఞాపించబడినట్లుగా'** అనే పదం గమనించదగినది. ఆ తరువాత ﴿وَلَا تَطْغَوْا﴾ **'హద్దు మీరవద్దు'** అని చెప్పటం కూడా గమనార్హమే. తనకు చేయబడిన సూచనను లక్ష్యపెట్టకుండా, నిర్లక్ష్యంగా అవధులు మీరిపోవటాన్ని అరబీలో **'తుగ్‌యాన్'** అంటారు. అంటే ఇక్కడ భావం ఆరాధనలలో అతిశయిల్లటం అన్నమాట!

అలాగే – తన ప్రియ సహచరులలో ముగ్గురు వ్యక్తులు తమ దైనందిన ఆచరణలను తక్కువగా భావించి, అతివాదంతో కూడిన ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారని మహాప్రవక్త (ﷺ) కు తెలిసింది. అంటే వారిలో ఒకరు అనుదినం ఉపవాసం ఉంటానని, ఉపవాస విరమణ

చేయనని నిర్ణయించుకోగా, నేను రాత్రంతా నమాజ్‌లో నిలబడతాను, అసలు నిద్రేపోనని రెండోవ్యక్తి సంకల్పించుకున్నాడు. నేనసలు స్త్రీలను వివాహమే చేసుకోనని మూడవ వ్యక్తి నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆయన (ﷺ) ఆ ముగ్గురినీ ఉద్దేశ్యించి, "నేను (నఫిల్) ఉపవాసాలూ పాటిస్తాను, మధ్య మధ్యలో ఉపవాస విరమణ కూడా చేస్తుంటాను. నేను రాత్రిపూట జాగరణ కూడా చేస్తాను. నిద్రపోవటం కూడా చేస్తాను. నేను స్త్రీలను వివాహమాడుతాను కూడా. నా విధానం పట్ల విముఖత చూపినవాడు నా వాడు కాడు" అని ఉపదేశించారు. (ముత్తఫకున్ అలై)

నేడు ప్రజలు ఆరాధనల విషయంలో రెండు వర్గాలుగా చీలిపోయారు. ఒకరు తూర్పున ఉంటే మరొకరు పడమరన ఉన్నారు.

మొదటి వర్గం :

ఆరాధనల భావార్థాన్ని గ్రహించటంలో వీరివల్ల లోటు జరిగింది. అందువల్ల వీరు దైవారాధన విషయంలో మరీ బద్ధకంగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఆరాధనల క్రిందవచ్చే ఎన్నో విషయాలను వీరు స్తంభింపజేశారు. పైగా వాటిని కొన్ని ప్రత్యేక ఆచారాలకు, చిహ్నాలకు పరిమితం చేసివేశారు. అవి కేవలం మస్జిద్‌లో మాత్రమే ఆచరించబడతాయి. గృహ వ్యవహారాలలో, కార్యాలయాలలో, దుకాణాలలో, వ్యవహారాలలో, రాజకీయాలలో, వివాదాలపై తీర్పు తదితర విషయాలలో ఆరాధనా భావానికి – వీరి దృష్టిలో – ఎలాంటి ప్రమేయమే లేదు.

మస్జిదులకు గల ప్రాశస్త్యాన్ని ఎవరూ కాదనటం లేదు. ఐదు పూటల నమాజులను మస్జిదులలో చేయటం తప్పనిసరే. కాని ఒక ముస్లిం జీవితపు సమస్త విభాగాలను ఆరాధన (ఇబాదత్) పరివేష్ఠించి ఉంది – అతను మస్జిదులో ఉన్నా, మస్జిద్ బయట ఉన్నా వాటి నుండి తప్పించుకోలేడు.

రెండవ వర్గం :

ఆరాధనలు, ఉపాసనల నిర్వర్తనలో ఈ వర్గం వారి వ్యవహారం అతిశయిల్లి రాగాన పడింది. వీళ్లు అభిలషణీయం (ముస్తహబాత్) అయిన ఎన్నో ఆరాధనలను తప్పనిసరి (వాజిబ్)గా చేసుకున్నారు. అనుమతించబడిన కొన్ని ముబాహ్ వస్తువులను తమ కొరకు నిషిద్ధం (హరామ్) చేసేసుకున్నారు. తమ అభిమతానికి, దృక్పథానికి వ్యతిరేకంగా కనిపించే వారిని మార్గవిహీనులుగా, పాపాత్ములుగా ముద్రవేస్తున్నారు. తమ వెంట రాని వారిని అంటరానివారుగా చూస్తున్నారు. వారి అవగాహనను తప్పుడు అవగాహనగా ఖరారు చేస్తున్నారు. యదార్థానికి మహనీయ ముహమ్మద్ (ﷺ) వారి విధానమే అత్యుత్తమ విధానం. ధర్మంలో జరిగే కొంగ్రొత్త ఆవిష్కరణలు, సరికొత్త పోకడలన్నీ అధ్వాన్నమైనవే. పెడదారి పట్టించేవే.

ఆరవ ప్రకరణం

సిసలయిన ఆరాధనకు మూలసూత్రాలు

'ఆరాధన' అనేది మూడు మూలస్తంభాలపై నిలబడి ఉంది : (1) ప్రేమ (భక్తి), (2) భయము (3) ఆశ.

కనుక ఆరాధన (ఇబాదత్)లో అశక్తత, అణకువలతో పాటు ప్రేమ పరవశించాలి. భీతితో పాటు ఆశాభావం కూడా ఉట్టిపడాలి. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ﴾ (المائدة:٥٤)

"అలాగైతే అల్లాహ్ త్వరలోనే మరో జాతి వారిని తీసుకువస్తాడు. అల్లాహ్ వారిని ప్రేమిస్తాడు. వారు అల్లాహ్‌ను ప్రేమిస్తారు." (అల్ మాయిద : 54)

ఇంకా ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ﴾ (البقرة:١٦٥)

"విశ్వసించినవారు అల్లాహ్‌ను అంతకంటే ప్రగాఢంగా (అధికంగా) ప్రేమిస్తారు." (అల్ బఖర : 165)

దేవుడు తన ప్రవక్తల సుగుణాలను వివరిస్తూ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ﴾ (الأنبياء:٩٠)

"ఈ సజ్జనులు సత్కార్యాల కోసం త్వరపడేవారు. ఆశతోనూ, భయంతోనూ మమ్మల్ని వేడుకునేవారు." (అల్ అంబియా : 90)

కొందరు సలఫ్‌లు ఇలా అభిప్రాయపడ్డారు : కేవలం ప్రేమాతిశయంతో దైవారాధన చేసినవాడు పాషండుడు, పారసీక మతస్థుడు (జిన్ దీఖ్). కేవలం ఆశతో దైవారాధన చేసేవాడు మర్జీ వర్గీయుడు. కేవలం భయం కొద్దీ దైవారాధన చేసేవాడు ఖవారిజ్ వర్గానికి చెందినవాడు. ప్రేమ, భయం, ఆశ – ఈ మూడు భావాలను రంగరించి దైవారాధన చేసేవాడు విశ్వాసి, ఏక దైవారాధకుడు. షేఖుల్ ఇస్లాం ఇబ్నె తైమియ రిసాల (అల్ అబూదియహ్)లో ఈ విషయం ప్రస్తావించారు. ఆయన ఇంకా ఇలా అన్నారు : దైవధర్మం అంటే ఏమిటి? దైవాన్ని ఆరాధించటం. ఆయనకు విధేయులై ఉండటం. ఆయన ముందు అశక్తతను, అణకువను వ్యక్తపరచటం. అశక్తత, అణకువలకు నామాంతరమే ఆరాధన. ఏదైనా దారి పదే పదే నడవటం వల్ల సుగమం అవుతే దానిని అరబీలో طريق متعبد **'తరీఖ్ ముతఅబ్బ్'** (దాసోహమన్న దారి) అంటారు. అయితే మనిషికి ఆజ్ఞాపించబడిన దాస్యం (ఆరాధన)లో దీనావస్థతో పాటు, ప్రేమ కూడా కలగలసి ఉంది. అంటే ఆరాధనకు పూనుకున్నప్పుడు అతనిలో అల్లాహ్ పట్ల అమితమైన ప్రేమ పొంగి

పొరలడంతో పాటు, అతనిలో వినయ వినమ్రతలు కూడా ఉట్టిపడాలి. ఎవరయినా వేరొకరి యెడల ద్వేషాన్ని అణచిపెట్టుకుని అతనికి లోబడి వ్యవహరిస్తే, అతన్ని ఆరాధించేవాడని అనరు. అలాగే అతను ఏదైనా వస్తువును అమితంగా ఇష్టపడుతూ కూడా దానికి లోబడకపోతే దానిపట్ల అతనికి గల ఆరాధనా భావం స్వీకారయోగ్య మవదు. ఉదాహరణకు: మనిషి తన ఆలుబిడ్డలను ప్రేమిస్తాడు. చెప్పవచ్చిందేమిటంటే; రెండింటిలో ఏదో ఒక్క వస్తువు ఉన్నంత మాత్రాన అది అల్లాహ్ ఆరాధనకు సరిపోదు. పైగా దాసుని దృష్టిలో అల్లాహ్ అన్ని వస్తువులకన్నా ఎక్కువ ప్రియతముడై ఉండాలి. అన్ని వస్తువులకన్నా గొప్పవాడై ఉండాలి. ఇంకా చెప్పాలంటే ప్రేమకు, సంపూర్ణ విధేయతకు హక్కుదారుడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే అయి ఉండాలి. (మజ్మూఅతు త్తౌహీద్ అన్ నజ్‌దియ : పేజీ – 549)

ఇవీ ఆరాధన యొక్క ప్రాథమిక సూత్రాలు. వీటిపైనే అది ఆధారభూతమై ఉంది. అల్లామా ఇబ్నుల్ ఖయ్యిమ్ (رحمه الله) **'ఖసీదహ్ నూనీయ'**లో ఇలా అంటున్నారు –

"కరుణామయుని దాస్యం (ఆరాధన) ఎలా ఉండాలంటే ఆరాధకుడు అత్యంత వినయ వినమ్రతతో పాటు అల్లాహ్ యెడల అంతులేని ప్రేమ కలిగి ఉండాలి. ఆరాధనకు ఇవి రెండూ (వినమ్రత, ప్రేమ) మూలాంశాలు (ధ్రువ నక్షత్రాలు). ఈ రెండింటిపైనే ఆరాధన అనే అంతరిక్ష గ్రహం పరిభ్రమిస్తూ ఉంది. ఈ రెండు ధ్రువ నక్షత్రాలు నెలకొననంత వరకూ గ్రహం తిరుగాడదు. ఈ పరిభ్రమణం కూడా దైవప్రవక్త (صلى الله عليه وسلم) ఆదేశానుసారం జరుగుతోంది. మనో వాంఛలకు, పైశాచిక ప్రేరణలకు లోబడి ఎంత మాత్రం కాదు."

ఇబ్నుల్ ఖయ్యిమ్ (رحمه الله) ప్రియతముడు అయిన అల్లాహ్ కోసం అశక్తత, అణకువ, ప్రేమలతో కూడుకున్న ఆరాధనా పరిభ్రమణమును రెండు ధ్రువ నక్షత్రాలపై పరిభ్రమించే అంతరిక్ష గ్రహంతో పోల్చారు. ఈ ఆరాధన కూడా మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (صلى الله عليه وسلم) ఆదేశానికి, ఆయన గారి షరీయత్‌కి అనుగుణంగా ఉంటుందని ప్రస్తావించారు. అంతేగాని మనోవాంఛలకు, పైశాచిక ప్రేరణలకు లోబడి కాదు. ఎందుకంటే ఇవి ఆరాధన (ఇబాదత్) కావు గనక. కాబట్టి దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (صلى الله عليه وسلم) నిర్దేశించినది మాత్రమే ఆరాధన అనే అంతరిక్ష గ్రహాన్ని నడిపిస్తుంది. దురాచారాలు, కల్పిత విషయాలు, మనోవాంఛలు, తాతల తండ్రుల అనుసరణా పంథా దానిని నడిపించలేవు.

3. తౌహీదె అస్మా వ సిఫాత్

(దైవ నామాలు, దైవగుణాలలో ఏకత్వం)

ఈ విషయం క్రింది అంశాలతో కూడుకుని ఉంది.

మొదటిది : దైవ నామాలు, గుణగణాలకు సంబంధించి ఖుర్ఆన్, హదీసుల వెలుగులో ఆధారాలు, బౌద్ధికమైన నిదర్శనాలు.

రెండవది : అల్లాహ్ పేర్లు, గుణగణాల గురించి అహ్లె సున్నత్ వల్ జమాఅత్ విధానం.

మూడవది : అల్లాహ్ నామాలను, గుణగణాలను లేదా వాటిలో కొన్నింటిని నిరాకరించే వారి ధోరణిని ఖండించటం.

మొదటిది : దైవనామాలు, గుణాల గురించి ఖుర్ఆన్, హదీసుల ఆధారాలు, బౌద్ధికమైన ఆధారాలు.

(అ) ఖుర్ఆన్ హదీసుల ఆధారాలు :

ఇంతకుముందు మేము తౌహీదె ఉలూహియత్, తౌహీదె రుబూబియత్, తౌహీదె అస్మా వ సిఫాత్ అనే మూడు రకాలను గురించి ప్రస్తావించి ఉన్నాము. వాటిలో మొదటి రెండింటి ఆధారాలను, నిదర్శనాలను గురించి కూడా చర్చించాము. ఇప్పుడు తౌహీద్ మూడవ రకమయిన 'అస్మా వ సిఫాత్' (దైవనామాలు, గుణగణాల)ను రూఢీచేసే ఆధారాలను తెలుసుకుందాము.

(1) దివ్య ఖుర్ఆన్ ద్వారా కొన్ని ఆధారాలు :

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ (الأعراف:١٨٠)

"అల్లాహ్‌కు మంచి పేర్లున్నాయి. కాబట్టి మీరు ఆయన్ని ఆ పేర్లతోనే పిలవండి. ఆయన పేర్ల విషయంలో వక్రంగా వాదించే వారిని వదలిపెట్టండి. వారు చేస్తూ ఉండిన దానికి వారు తప్పకుండా శిక్షించబడతారు." (అల్ ఆరాఫ్ : 180)

ఈ సూక్తి ద్వారా అల్లాహ్ తనకు కొన్ని పేర్లున్నాయని, అవి అత్యుత్తమమయిన పేర్లని తెలియజేస్తున్నాడు. ఆ పేర్లతోనే తనను పిలవమని కూడా ఆదేశించాడు. ఉదాహరణకు : ఓ రహ్మాన్ (ఓ దయాకరా!), ఓ రహీమ్ (ఓ కృపాశీలుడా!), ఓ హై (ఓ సజీవుడా!), ఓ ఖయ్యూమ్ (ఓ ఆధారభూతుడా!), ఓ రబ్బిల్ ఆలమీన్ (ఓ లోకేశ్వరుడా!) మొదలగునవి. తన నామాల విషయంలో వక్రవైఖరి అవలంబించే వారిని, నిరాకరించేవారి గురించి హెచ్చరించాడు. ఎందుకంటే వారు అల్లాహ్ పేర్ల విషయంలో సత్యం నుండి

తొలగిపోతారు లేదా అల్లాహ్‌కు గల పేర్లను పూర్తిగా నిరాకరిస్తారు. లేదా వాటి అర్థాలను వక్రీకరిస్తారు లేదా నాస్తికతకు సంబంధించిన మరేదైనా దారి తెరుస్తారు. అలాంటి వారికి, తమ స్వయంకృతానికి తగిన శిక్ష లభిస్తుందని కూడా అల్లాహ్ హెచ్చరించాడు.

అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿اللَّهُ لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ﴾ (طه:٨)

"ఆయనే అల్లాహ్. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. సుందరమైన పేర్లన్నీ ఆయనవే." (తాహా : 8)

﴿هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمَٰنُ الرَّحِيمُ ☆ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْمِنُ الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ☆ هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾ (الحشر:٢٢-٢٤)

"ఆయనే అల్లాహ్. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్య దేవుడు లేడు – గోప్యంగా ఉన్నవాటికి, బహిర్గతమై ఉన్నవాటిని ఎరిగినవాడు. ఆయన కరుణామయుడు, కృపాశీలుడు. ఆయనే అల్లాహ్ – ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేడు. ఆయనే రాజాధిరాజు, పరమ పవిత్రుడు, లోపాలన్నింటికీ అతీతుడు, శాంతిప్రదాత, పర్యవేక్షకుడు, సర్వశక్తుడు, బలపరాక్రమాలు గలవాడు, పెద్దరికం గలవాడు. ప్రజలు (ఆయనకు) కల్పించే భాగస్వామ్యాల నుండి అల్లాహ్ పవిత్రంగా ఉన్నాడు. ఆయనే అల్లాహ్ – సృష్టికర్త, ఉనికిని ప్రసాదించేవాడు, రూపకల్పన చేసేవాడు. అత్యుత్తమమైన పేర్లన్నీ ఆయనకే ఉన్నాయి. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతి వస్తువూ ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతోంది. ఆయనే సర్వాధికుడు, వివేకవంతుడు." (అల్ హష్ర్ : 22 – 24)

(2) మహాప్రవక్త (సఅసం) మహితోక్తుల వెలుగులో దైవ నామాలకు సంబంధించిన ఆధారాలు :

హజ్రత్ అబూ హురైరా (رضي الله عنه) ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త మహనీయులు (صلى الله عليه وسلم) ఇలా ప్రవచించారు :

"إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْماً، مِائَةً إِلَّا وَاحِداً، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ" (متفق عليه)

"అల్లాహ్‌కు 99 పేర్లున్నాయి – ఒకటి తక్కువ వంద పేర్లు. ఇవి ఎటువంటి నామాలంటే, వాటిని (జ్ఞానపరంగానూ, క్రియాత్మకంగానూ) గ్రహించినవాడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు." (ముత్తఫఖున్ అలైహి)

https://teluguislam.net

అల్లాహ్ యొక్క అత్యుత్తమ నామాలు కేవలం ఈ సంఖ్య (99)కే పరిమితం కావు. దీనికి ఆధారం హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఊద్ (رضي الله عنه) గారి ఈ ఉల్లేఖనం – మహనీయ ముహమ్మద్ (صلى الله عليه وسلم) ఇలా వేడుకున్నారు –

"أَسْئَلُكَ بِكُلِّ اِسْمٍ هُوَ لَكَ سَمَّيْتُ بِهِ نَفْسَكَ وَ اَنْزَلْتَهُ فِيْ كِتَابِكَ أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدٍ مِّنْ خَلْقِكَ أَوِ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِيْ عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ أَنْ تَجْعَلِ الْقُرْآنَ رَبِيْعَ قَلْبِيْ وَ نُوْرَ صَدْرِيْ وَجَلَاءَ حُزْنِ وَ ذَهَابَ هَمِّيْ وَ غَمِّيْ" (مسند احمد:۳۵۲۸، صحيح الجامع:۲۶۲۲)

"(ఓ అల్లాహ్!) నేను నీకు గల ప్రతి నామం ఆధారంగా నిన్ను అర్థిస్తున్నాను–దేని ద్వారానయితే నిన్ను నీవు పిలుచుకున్నావో! లేదా నీ గ్రంథంలో అవతరింపజేశావో! లేదా నీ సృష్టితాలలో ఎవరికయినా నేర్పావో! లేదా దానిని నీ వద్దనే – అగోచర జ్ఞానంలో భద్రపరచి ఉంచావో! అలాంటి ప్రతి నామం ఆధారంగా నిన్ను వేడుకుంటున్నాను (ప్రభూ!) మహత్తరమైన ఖుర్ఆన్‌ను నా హృదయ వసంతం గావించు!"

(ఈ హదీసును ఇమామ్ అహ్మద్ తన ముస్నద్–3528 లో పొందు పరిచారు. ఇబ్నె హిబ్బాన్ దీనిని ప్రామాణికమైన హదీసుగా ఖరారు చేశారు. అల్లాహ్ పేర్లు కేవలం 99కే పరిమితమై లేవని ఈ హదీసు నిరూపిస్తోంది. కనుక ఈ హదీసు ద్వారా విదితమయ్యేదేమిటంటే – నిజము దేవుడెరుగు– ఈ 99 పేర్లను నేర్చుకున్నవాడు, వాటి ఆధారంగా అర్థించినవాడు, వాటి ఆధారంగా దైవారాధన చేసినవాడు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తాడు. ఈ విశిష్ఠత ఈ పేర్లకే స్వంతం–సహీహుల్ జామె–2622).

అల్లాహ్ యొక్క ప్రతి నామం ఆయన గుణగణాలలోని ఒకానొక గుణాన్ని సూచిస్తోంది. ఉదాహరణకు : 'అలీమ్' అనే నామం ఆయనలోని ఇల్మ్ (జ్ఞాన) గుణానికి నిదర్శనంగా ఉంది. అలాగే 'హకీమ్' అనే పేరు ఆయనలోని హిక్మత్ (యుక్తి, వివేకం)ను సూచిస్తోంది. 'సమీ' అనే పేరు ఆయన 'సమ్అ' (వినే) గుణానికి తార్కాణంగా ఉంది. 'బసీర్' అనే ఆయన నామం ఆయనలోని 'బసర్' (చూసే, గమనించే) గుణానికి నిదర్శనంగా ఉంది. ఇదేవిధంగా ప్రతి పేరు అల్లాహ్ గుణ విశేషాలలో ఏదో ఒక గుణానికి ఆధారంగా ఉన్నది.

అల్లాహ్ ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు :

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ☆ اللَّهُ الصَّمَدُ ☆ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ☆ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾

(الاخلاص:۱-۴)

https://teluguislam.net

(ఓ ముహమ్మద్!) వారికి చెప్పు : "ఆయన అల్లాహ్ (నిజ ఆరాధ్యుడు) ఒకే ఒక్కడు. అల్లాహ్ నిరపేక్షాపరుడు (ఏ అక్కరా లేనివాడు). ఆయన (ఎవరినీ) కనలేదు. ఆయన (కూడా) ఎవరికీ పుట్టినవాడు కాడు. ఆయనకు సరిసమానుడు (సరితూగేవాడు, పోల్చదగినవాడు) ఎవడూ లేడు." (అల్ ఇఖ్లాస్ : 1 – 4)

హజ్రత్ అనస్ (رضي الله عنه) కథనం : ఒక అన్సారీ వ్యక్తి మస్జిదె ఖుబాలో వారికి ఇమామత్ చేసేవాడు (వారి సామూహిక నమాజుకు సారథ్యం వహించేవాడు). అతనెప్పుడు నమాజ్ చేయించినా (ఫాతిహా సూరా అనంతరం) **'ఖుల్‌హు వల్లాహు అహద్'** సూరా పారాయణం మొదలెట్టేవాడు. ఆ తరువాత ఏదైనా మరో సూరా పఠించేవాడు. అతను ప్రతి రకాత్‌లో అలాగే చేసేవాడు. సహచరులలో ఇది చర్చనీయాంశం అయింది. వారంతా కలసి అతనితో మాట్లాడారు. "నీవు ఇదే సూరాతో ఖిరాత్ మొదలెడుతున్నావు. పోనీ దీంతో సరిపెట్టుకుంటావా అంటే అదీ లేదాయె. దీంతో పాటు మరో సూరా కూడా పఠిస్తున్నావు. నీవు పఠిస్తే ఈ ఒక్క సూరాయే పఠించు. లేదంటే దీనిని వదిలేసి వేరే సూరా ఏదన్నా పఠించు" అని అతన్ని కోరారు. దానికతను ఇలా జవాబిచ్చాడు : "నేను ఈ సూరాను వదలనుగాక వదలను. మీకిష్టముంటే నేనిలాగే ఇమామత్ చేస్తాను. ఇలా చేయటం ఇష్టం లేదనుకుంటే చెప్పండి, మీ సారథ్య బాధ్యతలు వదలుకుంటాను." కాని వారంతా ఆ వ్యక్తిని తామందరిలోకెల్లా ఉత్తమునిగా పరిగణించేవారు. కనుక అతను తప్ప వేరొక వ్యక్తి తమకు ఇమామత్ చేయటం వారికిష్టం లేదు. మహాప్రవక్త (ﷺ) తమ వద్దకు ఏతెంచినపుడు, పరిస్థితుల స్వరూపాన్ని క్షుణ్ణంగా వివరించారు. అప్పుడాయన (ﷺ) ఆ వ్యక్తినుద్దేశించి,

"ఓ ఫలానా వ్యక్తీ! నీ సహచరులు అడుగుతున్నట్లుగా మసలుకోవటంలో నీకు వచ్చిన చిక్కేమిటీ? అంటే ప్రతి రకతులో ఇదే సూరా పఠించటానికి నిన్ను ప్రేరేపిస్తున్నదేది?" అని ప్రశ్నించారు.

దానికా వ్యక్తి, "నేనీ సూరాను ప్రగాఢంగా ఇష్టపడుతున్నాను" అన్నాడు.

"ఈ సూరాపట్ల నీకు గల ప్రేమ నిన్ను స్వర్గానికి చేరుస్తుంది" అని మహాప్రవక్త (ﷺ) చెప్పారు. (సహీహ్ బుఖారీ)

హజ్రత్ ఆయిషా (رضي الله عنها) కథనం ఇలా ఉంది : దైవప్రవక్త (ﷺ) ఒక వ్యక్తిని ఓ చిన్న సైనిక బృందానికి అమీర్ (నాయకుని)గా నియమించి పంపారు. ఆ వ్యక్తి తన బృందానికి నమాజ్ చేయించేవాడు. ఈ సందర్భంగా ఖిరాత్ చివర్లో ఎలాగయినాసరే **"ఖుల్‌హు వల్లాహు అహద్"** సూరా చదివేవాడు. ఆ బృందంలోని సభ్యులు తిరిగి వచ్చాక, ఈ సంగతిని దైవప్రవక్త (ﷺ) ముందు ప్రస్తావించగా,

"అతనలా ఎందుకు చేసేవాడో అతన్నే అడగండి" అని ఆయన (ﷺ) సూచించారు.

జనులు ఈ విషయమై అతన్ని దర్యాప్తు చేయగా అతనిలా అన్నాడు : "ఈ సూరా పారాయణం అంటే నాకెంతో ఇష్టం." ఇది విని దైవప్రవక్త (ﷺ) ఇలా అన్నారు :

"అల్లాహ్ అతన్ని ఇష్టపడుతున్నాడని అతనికి తెలియజేయండి." (సహీహ్ బుఖారీ)

అంటే; ఈ సూరా కరుణామయుడైన అల్లాహ్ గుణగణాలతో కూడుకుని ఉంది.

తనకు ముఖం కూడా ఉందని అల్లాహ్ తెలియజేశాడు. దీనికి నిదర్శనం ఈ సూక్తి :

﴿وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾ (الرحمن:٢٧)

"ఎప్పటికీ మిగిలి ఉండేది వైభవోపేతుడైన, గౌరవనీయుడైన నీ ప్రభువు ముఖారవిందమే." (అర్ రహ్మాన్ : 27)

అలాగే – అల్లాహ్‌కు రెండు చేతులున్నాయి :

﴿لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ﴾ (ص:٧٥)

"నేనతన్ని (ఆదమును) నా రెండు చేతులతో సృష్టించాను." (సాద్ : 75)

﴿بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ﴾ (المائدة:٦٤)

"వాస్తవానికి అల్లాహ్ చేతులు రెండూ తెరచుకుని ఉన్నాయి."

(అల్ మాయిద : 64)

ఇంకా – అల్లాహ్ సంతోషిస్తాడు, ప్రేమిస్తాడు, కినుక వహిస్తాడు, ఆగ్రహిస్తాడు – ఇవన్నీ ఆయన లక్షణాలే. ఇవిగాక మరెన్నో లక్షణాలున్నాయి. వాటిని గురించి ఆయన స్వయంగా చెప్పుకున్నాడు. దైవప్రవక్త (ﷺ) ప్రవచనాల ద్వారా కూడా ఆయన లక్షణాలు తెలుస్తున్నాయి –

(ఆ) అల్లాహ్ నామాలను, లక్షణాలను నిరూపించే బౌద్ధిక ఆధారాలు

దేవుని నామాలు, గుణగణాలకు సంబంధించి షరీయత్‌పరమయిన ఆధారాలున్నట్లే బుద్ధిపరమయిన ఆధారాలు, నిదర్శనాలు కూడా ఉన్నాయి :

1. రకరకాల సృష్టితాలు అసంఖ్యాకంగా ఉనికిలోనికి రావటం. తమ సృష్టికి వెనుక ఉన్న పరమార్థాలను నెరవేర్చటంలో అవి పకడ్బందీగా పనిచేయటం, తమ కొరకు నిర్ధారించబడిన కక్ష్యలో – పరిధిలో – ఉండి మరీ తమ కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించటం, ఇవన్నీ దేవుని ఘనత్వానికి, శక్తికి, యుక్తికి, జ్ఞానానికి, ఆయన ఇచ్ఛకు నిలువుటద్దంగా ఉన్నాయి.

2. అనుగ్రహించటం, మేలు చేయటం, కష్టాలను, ఆపదలను తొలగించటం – ఇవన్నీ దైవకారుణ్యానికి, ఉదాత్త గుణానికి నిదర్శనంగా ఉన్నాయి.

https://teluguislam.net

3. అవిధేయులను శిక్షించటం, ధిక్కారులపై ప్రతీకారం తీర్చుకోవటం – ఇది దైవాగ్రహ గుణానికి తార్కాణం.

4. విధేయులను, విశ్వాసపాత్రులను సత్కరించటం, కటాక్షించటం, వారికి పుణ్యఫలం ప్రసాదించటం – ఇవి రెండూ దైవ ప్రసన్నతకు, ప్రేమైక గుణానికి దర్పణంగా ఉన్నాయి.

రెండవది : దైవనామాలు, దైవగుణాల విషయంలో అహ్లె సున్నత్ వల్ జమాఅత్ విధానం : అహ్లెసున్నత్ వల్ జమాఅత్ వారు, సలఫె సాలెహ్ కోవకు చెందినవారు, వారి అనుయాయులు – అల్లాహ్ నామాలు, గుణగణాల విషయంలో వీరందరి విధానం ఒక్కటే. దైవగ్రంథంలో, దైవప్రవక్త (ﷺ) సున్నత్‌లో తెలుపబడినట్లుగా వారు వాటిని యథాతథంగా విశ్వసిస్తారు. వారి పద్ధతి క్రింది నిబంధనలననుసరించి ఉంటుంది.

(1) వీరు దైవనామాలను, గుణగణాలను దైవగ్రంథానుసారం, ప్రవక్త విధానానుసారం నమ్ముతారు. తదనుగుణంగానే వాటిని రూఢీ చేస్తారు. వాటి బాహ్య స్వరూపానికి విరుద్ధంగా అర్థాలు తీయరు. వాటిని మార్చే ప్రయత్నం కూడా చేయరు.

(2) ఆయన నామాలను, లక్షణాలను సృష్టితాల లక్షణాలతో పోల్చి చెప్పటాన్ని వ్యతిరేకిస్తారు. ఉదాహరణకు : అల్లాహ్ సెలవిచ్చినట్లు –

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ (الشورى:١١)

"ఆయన్ని పోలిన వస్తువేదీ లేదు. ఆయన వినేవాడు, చూసేవాడు." (అష్ షూరా : 11)

(3) దైవనామాలను, దైవిక గుణాలను రుజువు చేయటానికి ఏ ఏ ఆధారాలు, నిదర్శనాలు ఖుర్ఆన్, హదీసులలో ఇవ్వబడ్డాయో, వాటిని సుతరామూ ఉల్లంఘించరు. దేవుడు, దైవప్రవక్త (ﷺ) ఏ ఏ ఆధారాలను, రుజువులను చూపారో, వాటిని ఖచ్చితంగా అంగీకరిస్తారు. దేవుడు, దైవప్రవక్త (ﷺ) త్రోసిపుచ్చిన వాటిని వీరు కూడా త్రోసిరాజంటారు. ఏ విషయాలపై దేవుడు, దైవప్రవక్త (ﷺ) మౌనం వహించారో వాటిపై వీరు కూడా మౌనం వహిస్తారు.

(4) దైవనామాలు, గుణగణాలకు సంబంధించిన దైవసూక్తులను వీరు తిరుగులేనివిగా, స్పష్టమైనవి (ముహ్కమాత్)గా విశ్వసిస్తారు. వాటి భావార్థాన్ని గ్రహించవచ్చునని, వాటిని గురించి కూలంకషంగా విడమరచి చెప్పటం సాధ్యమేనని భావిస్తారు. ఈ ఆయతులను వారు అస్పష్టమైనవిగా, నిగూఢమైనవి (ముతషాబిహాత్) గా పరిగణించరు. అందుకే వారు – అభినవ రచయితలు కొంతమంది లాగా తప్పుడు ప్రకటనలు ఇవ్వటంగానీ, విషయాన్ని దృష్టి మళ్లించే ప్రయత్నం చేయటం గానీ చేయరు. మొత్తానికి వీరి వ్యవహారం ఈ విషయంలో నిర్దిష్టంగా, నిర్ద్వంద్వంగా, సూటిగా ఉంటుంది.

https://teluguislam.net

(5) గుణగణాల వైనం ఎలా ఉంటుంది? అన్న ప్రశ్న జనించినపుడు ఆ జ్ఞానం అల్లాహ్‌కే ఉందని చెబుతారు. ఈ విషయంలో వితండ వాదనకు దిగరు. అనవసరంగా విషయాన్ని సాగదీయరు.

మూడవది : మొత్తం పేర్లను, గుణగణాలను లేదా వాటిలో కొన్నింటిని నిరాకరించే వారి ధోరణిని ఖండించటం –

దైవ నామాలను, గుణగణాలను నిరాకరించే వారిలో మూడు రకాల వారున్నారు–

1. జహ్మియా వర్గం : వీరు జహమ్ బిన్ సఫ్వాన్ అనుయాయులు. వీళ్లు దేవుని పేర్లన్నింటినీ, గుణగణాలన్నింటినీ నిరాకరిస్తారు.

2. మోతజిలా వర్గం : వీళ్లు వాసిల్ బిన్ అతా అనుయాయులు. వాసిల్ ఇమామ్ హసన్ బస్రీ సమావేశాల నుండి వేరైపోయాడు. వీరు కేవలం అల్లాహ్ నామాలను మాత్రమే రూఢీ చేస్తారు. అయితే ఆ నామాలు కేవలం పదాలేనని, వాటికి అర్థం అనేది ఏమీ లేదని వాదిస్తారు. ఇక దేవుని గుణగణాల విషయానికివస్తే, ఆసాంతం వాటిని నిరాకరిస్తారు.

3. అషాఅరా[1], మాతరీదీయ[2] వర్గీయులు – వారి అనుయాయులు :

వీరు దైవనామాలు, గుణగణాలలో కొన్నింటిని అంగీకరిస్తారు. కొన్ని గుణాలను మాత్రం నిరాకరిస్తారు.

వీరి అభిమతానికి పునాది ఇది :

అల్లాహ్‌ను ఆయన సృష్టితాలతో పోల్చే చేష్ట నుండి తాము సురక్షితంగా ఉండాలి. ఎందుకంటే ప్రాణులలో కొందరున్నారు. వారు తమను దైవనామాలతో పిలుచుకుంటు న్నారు. దైవ గుణాలలో కొన్ని గుణాలను తమ కొరకు ప్రత్యేకించుకుంటున్నారు. ఇది సరైనది కాదు. ఎందుకంటే దీనివల్ల పేర్లు, గుణగణాల విషయంలో సృష్టికర్త – సృష్టితాలు కలగాపులగం అవుతున్నాయి. తత్కారణంగా ఆ రెండింటి వాస్తవికతలో కూడా 'భాగస్వామ్యానికి' తావు ఏర్పడుతున్నది. ఆ విధంగా సృష్టితాలను కూడా సృష్టికర్తతో పోల్చేందుకు ఆస్కారం కలుగుతోంది – ఇదీ వారి వాదన. అందువల్ల వారు క్రింద పేర్కొనబడిన రెండు విషయాలలో ఏదో ఒకదానిని మాత్రమే అవలంబిస్తారు.

(అ) వారు దైవనామాలు, దైవ గుణాలకు సంబంధించిన 'మూలాల'ను వాటి బాహ్యార్థాల ద్వారా గ్రహిస్తారు. ఉదాహరణకు : (దేవుని) 'ముఖము'ను దేవుని అస్తిత్వం అనే అర్థంలో తీసుకుంటారు. (దేవుని) 'చేతులు'ను దైవానుగ్రహం అన్న భావంలో తీసుకుంటారు.

(ఆ) లేదా ఈ 'మూలాల' భావార్థాన్ని అల్లాహ్‌కే వదలివేస్తారు. అదేమంటే, వాటి అర్థం అల్లాహ్‌కే తెలుసు అంటారు. ఈ నామాలు మరియు గుణాలు వాటి బాహ్యార్థంలో లేవని కూడా నమ్ముతారు.

https://teluguislam.net

అన్నిటికన్నా ముందు అల్లాహ్ నామాలను, గుణాలను త్రోసిపుచ్చిన వారు కొందరు అర[illegible]:

﴿كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَتْلُوَ عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَٰنِ﴾ (الرعد:٣٠)

"(ఓ ముహమ్మద్!) ఇదేవిధంగా మేము నిన్ను ఈ సమాజంలోకి పంపాము – ఇంతకు మునుపు ఎన్నో సమాజాలు గతించాయి –మా తరఫున నీపై అవతరించిన వాణిని వారికి వినిపించటానికి! వారు కరుణామయుని (అల్లాహ్‌ను) తిరస్కరిస్తున్నారు." (అర్ రాద్ : 20)

ఈ సూక్తి అవతరణ వెనుక గల నేపథ్యం ఇది :

దైవప్రవక్త (సఅసం) కరుణామయుని (రహ్మాన్) ప్రస్తావన తీసుకువచ్చినప్పుడు, వారు దానిని స్పష్టంగా త్రోసిపుచ్చారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి గురించి ﴿وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَٰنِ﴾ **"వారు కరుణామయుని (అల్లాహ్‌ను) తిరస్కరిస్తున్నారు"** అనే ఆయతును అవతరింపజేశాడు.

ఇది హుదైబియా ఒడంబడిక సందర్భంగా ఎదురయిన సంఘటన అని అల్లామా ఇబ్నె జరీర్ అభిప్రాయపడ్డారు. దైవప్రవక్త (ﷺ)కు – అరబ్బు ముష్రిక్కులకు మధ్య జరిగిన ఒడంబడికను లిఖించటానికి పూనుకున్నప్పుడు, దైవప్రవక్త (ﷺ) **'బిస్మిల్లా హిర్రహ్మా నిర్రహీమ్'** అని వ్రాయించారు. దానికి ఖురైషులు అభ్యంతరం తెలుపుతూ 'రహ్మాన్ ఎవరో మాకు తెలీదు' అన్నారు.

ఇబ్నె జరీర్ గారు హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ (رضي الله عنه) ఉల్లేఖనాన్ని ఈ సందర్భంగా ఉదాహరించారు. దీని ప్రకారం మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (ﷺ) సజ్దా స్థితిలో దుఆ చేస్తూ "యా రహ్మాన్! యా రహీమ్!" అనేవారు. అది విన్న ముష్రిక్కులు, 'ఈయన గారు ఒక ఆరాధ్య దైవాన్ని మొరపెట్టుకుంటున్నట్టు భావిస్తున్నాడు. కాని ఆయన మొరపెట్టుకునేది ఇద్దరు ఆరాధ్యులను' అని ఎద్దేవా చేశారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఈ సూక్తిని అవతరింపజేశాడు.

﴿قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوِ ادْعُوا الرَّحْمَٰنَ أَيًّا مَّا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ﴾ (الاسراء:١١٠)

వారికి చెప్పు : "అల్లాహ్‌ను అల్లాహ్ అని పిలిచినా, రహ్మాన్ అని పిలిచినా – ఏ పేరుతో పిలిచినా–మంచి పేర్లన్నీ ఆయనవే."

(అల్ ఇస్రా : 110)

---

1. *వీరు అబుల్ హసన్ అష్అరీ అభిమతాన్ని అనుసరించేవారు. అయితే అబుల్ హసన్ తరువాతి కాలంలో తన విధానానికి స్వస్తిపలికి అహ్లె సున్నత్ అభిమతాన్ని అవలంబించారు. కాని అతని అనుయాయులు మరలి రాలేదు. కాబట్టి వీళ్లకు అషాఅరా వర్గీయులని అనటం సరికాదు.*

2. *వీరు అబూ మన్సూర్ మాతరీదీ అనుయాయులు.*

https://teluguislam.net

అల్ ఫుర్ఖాన్ సూరాలో అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తున్నాడు :

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمَٰنُ﴾ (الفرقان:٦٠)

"కరుణామయునికి సాష్టాంగపడండి" అని వారితో అన్నప్పుడు, 'కరుణామయుడంటే ఏమిటి? (ఇంతకీ ఆయనెవరు?)' అని వారంటారు. (అల్ ఫుర్ఖాన్ : 60)

కనుక దైవ నామాలను, దైవగుణాలను – ఏ విధంగానయినా నిరాకరించే ఈ ముష్రిక్కులు, జహ్మియా వర్గీయులు, మోతజిలా వర్గీయులు, అషాఅరా అనుంగు అనుచరులు, ఇంకా ఈ ధోరణిని అనుసరించే వారి పూర్వీకులు – వీరంతా నిరసించదగిన వారు.

దైవనామాలను, గుణగణాలను నిరాకరించేవారి ధోరణి క్రింది పద్ధతుల ద్వారా ఖండించబడుతుంది –

మొదటి పద్ధతి :

మొదటి పద్ధతి ఏమిటంటే అల్లాహ్ తన కొరకు నామాలను, గుణాలను రూఢీ చేశాడు. ఆయన ప్రవక్త (ﷺ) కూడా ఆయనకు పేర్లు, గుణాలున్నాయని రుజువు చేశాడు. కనుక అల్లాహ్ నామాలను, గుణాలను పూర్తిగాగానీ, పాక్షికంగా గానీ నిరాకరించటమంటే అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త (ﷺ) నిరూపించిన వాటిని ఏకంగా త్రోసిపుచ్చటమే అవుతుంది. ఆ విధంగా ఇది దైవంతోనూ, దైవప్రవక్త (ﷺ)తోనూ వ్యతిరేకతను, శత్రుత్వాన్ని కొనితెచ్చుకునే చేష్టే.

రెండవ పద్ధతి :

రెండవ పద్ధతి ఏమిటంటే; మనుషులలో దేవునిలోని సుగుణాలు కానవచ్చినంత మాత్రాన లేదా మనుషులలో కొందరికి అల్లాహ్ పేర్లున్నంతమాత్రాన సృష్టికర్తకు – సృష్టితాలకు (దేవుడికీ – మనుషులకు) మధ్య సామ్యం, పోలిక ఉండాల్సిన ఆవశ్యకత ఏమీ లేదు. ఎందుకంటే దేవుని నామాలు, గుణ విశేషాలు దైవానికే స్వంతం. దైవానికే పరిమితం, ప్రత్యేకం. మనుషులకు గల పేర్లు, గుణాలు మనుషులకే పరిమితం. ఏ విధంగానయితే అల్లాహ్ అస్థిత్వం ఇతర సృష్టితాల అస్థిత్వంతో పోలిక కలిగిలేదో, అదేవిధంగా అల్లాహ్ నామాలు, గుణగణాలు కూడా సృష్టితాల పేర్లతో, గుణాలతో పోలిక కలిగి లేవు. దేవుని పేరు – మనుషుల పేరు ఒకటై ఉన్నంత మాత్రాన వారికి భాగస్వామ్యం ఉన్నట్లు లెక్క కాదు. ఉదాహరణకు : అల్లాహ్‌కు అలీమ్, హకీమ్ అనే పేర్లున్నాయి. అయితే ఆయన తన దాసుల్లో కొందరికి 'అలీమ్' అనే పేరు పెట్టాడు.

﴿وَبَشَّرُوهُ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ﴾ (الذاريات:٢٨)

"వారు (దైవదూతలు) అతని (ఇబ్రాహీమ్)కి జ్ఞాన సంపన్నుడైన అబ్బాయి

https://teluguislam.net

పుడతాడని శుభవార్త వినిపించారు." (అజ్ జారియాత్ : 28)

ఇక్కడ 'అలీమ్' అంటే ఇస్హాఖ్ (عليه السلام) అన్నమాట. మరొక దాసునికి 'హలీమ్' అనే నామకరణం చేశాడు :

﴿فَبَشَّرْنَاهُ بِغُلَامٍ حَلِيمٍ﴾ (الصافات:١٠١)

"అందువల్ల మేమతనికి, సహనశీలుడైన ఒక అబ్బాయి గురించిన శుభవార్త వినిపించాము." (అస్ సాఫ్ఫాత్ : 101)

ఇక్కడ 'హలీమ్' అంటే ఇస్మాయీల్ (عليه السلام) అని భావం. అయితే ఈ 'అలీమ్' గానీ, 'హలీమ్'గానీ అల్లాహ్‌కు గల పేర్ల (అలీమ్, హలీమ్) వంటివి కావు.

అలాగే అల్లాహ్ తనకు సమీ, బసీర్ అనే పేర్లు పెట్టుకున్నాడు. ఆయన తన గురించి ఇలా చెప్పుకున్నాడు :

﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا﴾ (النساء:٥٨)

"నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అంతా వింటున్నాడు, అంతా చూస్తున్నాడు." (అన్ నిసా : 58)

అయితే ఆయన తన దాసుల్లో కూడా కొందరిని సమీగా, బసీర్‌గా అభివర్ణించాడు. ఉదాహరణకు ఒకచోట మనిషిని గురించి ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا﴾ (الانسان:٢)

"నిశ్చయంగా మేము మానవుణ్ణి పరీక్షించటానికి ఒక మిశ్రమ వీర్య బిందువుతో పుట్టించాము. మరి మేము అతన్ని వినేవాడుగా, చూసే వాడుగా చేశాము." (అల్ ఇన్సాన్ : 2)

అయితే ఒక వినేవాడు (సమీ) మరో వినేవాని (సమీ) వంటివాడు కాదు. ఒక చూసేవాడు (బసీర్) మరో చూసేవాని (బసీర్) వంటివాడు కాదు.

ఇంకా చెప్పాలంటే అల్లాహ్ తనకు రవూఫ్, రహీమ్ అనే పేర్లు పెట్టుకున్నాడు. ఉదాహరణకు : ఆయన ఒకచోట ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ (الحج:٦٥)

"నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మనుషుల యెడల మృదుత్వం గలవాడు, జాలిచూపేవాడు." (అల్ హజ్జ్ : 65)

అయితే అల్లాహ్ తన దాసుల్లో కూడా కొందరిని రవూఫ్‌గా, రహీమ్‌గా వ్యవహరించాడు. ఉదాహరణకు : ఒకచోట ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾ (التوبة:١٢٨)

https://teluguislam.net

"మీ దగ్గరకు స్వయంగా మీలో నుండే ఒక ప్రవక్త వచ్చాడు. మీకు కష్టం కలిగించే ప్రతిదీ అతనికి బాధ కలిగిస్తుంది. అతను మీ మేలును ఎంతగానో కోరుకుంటున్నాడు. విశ్వాసుల యెడల అతను మృదు స్వభావి (రవూఫ్), దయాశీలి (రహీమ్)." (అత్ తౌబా : 128)

అయితే ఒక 'రవూఫ్' మరో 'రవూఫ్' వంటివాడు కాడు. ఒక 'రహీమ్' మరో 'రహీమ్' వంటివాడు కాడు.

అలాగే అల్లాహ్ తనకు ఎన్నో గుణ విశేషాలున్నాయని చెప్పుకున్నాడు. దాంతో తన దాసులలో కూడా అలాంటి గుణగణాలున్నాయని పేర్కొన్నాడు. ఉదాహరణకు : ఒకచోట ఈ విధంగా సెలవీయబడింది :

﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ﴾ (البقرة:٢٥٥)

"ఆయనకున్న జ్ఞానంలోని ఏ విషయమూ వారి గ్రాహ్య పరిధిలోకి రాదు." (అల్ బఖర : 255)

ఈ సూక్తిలో ఆయన తనలోని జ్ఞాన విశేషాన్ని గురించి చెప్పుకున్నాడు. దాంతో పాటే తన దాసుల జ్ఞాన విశేషాన్ని గురించి కూడా ప్రస్తావించాడు. ఈ విధంగా సెలవిచ్చాడు:

﴿وَمَا أُوتِيتُم مِّنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾ (الاسراء:٨٥)

"మీకు ఒసగబడిన జ్ఞానం బహు స్వల్పం." (అల్ ఇస్రా : 85)

మరోచోట ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ﴾ (يوسف:٧٦)

"ప్రతి జ్ఞానినీ మించిన జ్ఞాని ఒకడున్నాడు." (యూసుఫ్ : 76)

వేరొకచోట ఇలా అనబడింది :

﴿وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ﴾ (القصص:٨٠)

"అప్పుడు (ధర్మ) జ్ఞానం వొసగబడినవారు వారికి ఇలా బోధపరచ సాగారు ...." (అల్ ఖసస్ : 80)

అలాగే అల్లాహ్ తనకు గల శక్తి గుణాన్ని గురించి చెప్పుకున్నాడు.

﴿إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾ (الحج:٤٠)

"నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మహాబలుడు, సర్వాధిక్యుడు." (అల్ హజ్జ్ : 40)

ఈ విధంగా కూడా చెప్పుకున్నాడు :

﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ (الذاريات:٥٨)

https://teluguislam.net

"అల్లాహ్‌యే స్వయంగా అందరికీ ఉపాధిని సమకూర్చేవాడు. ఆయన మహాశక్తిశాలి, మహాబలుడు." (అజ్ జారియాత్ : 58)

దాంతోపాటే తన దాసుల శక్తిని గురించి ఆయన ఇలా విశ్లేషించాడు :

﴿اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِن بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً﴾ (الروم:٥٤)

"అల్లాహ్ – ఆయనే మిమ్మల్ని బలహీన స్థితిలో పుట్టించాడు. మరి ఈ బలహీనత తరువాత (మీకు) బలాన్ని ఇచ్చాడు. ఈ బలం తరువాత మళ్లీ మీకు బలహీనతను ఇచ్చాడు. (మిమ్మల్ని) వృద్ధాప్యానికి చేర్చాడు." (అర్ రూమ్ : 54)

దీనిద్వారా తెలిసిందేమిటంటే అల్లాహ్ నామాలు, గుణాలు ఆయనకే స్వంతం. ఆయనకే శోభాయమానం. మనుషుల పేర్లు గుణాలు వారికే ప్రత్యేకం, వారికే అవి తగినవి. పేర్లు, గుణాలు ఒకేవిధంగా కనిపించినంతమాత్రాన వాస్తవంలో అవి ఒకటి కావు. రెండింటి మధ్య ఎలాంటి సామ్యంగానీ, పోలికగానీ లేదు. ఇది చాలా స్పష్టమయిన విషయం. సర్వస్తోత్రాలు అల్లాహ్‌కే శోభాయమానం.

మూడవ పద్ధతి :

ఎవరయితే గుణగణాల రీత్యా పరిపూర్ణుడు కాడో అతనికి ఆరాధ్య దేవుడయ్యే అర్హత లేదు. అందుకే దైవప్రవక్త హజ్రత్ ఇబ్రాహీమ్ (عليه السلام) తన తండ్రితో ఇలా అన్నారు–

﴿لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ﴾ (مريم:٤٢)

"(ఓ నాన్నా!) వినలేని, కనలేని వాటిని మీరు ఎందుకు పూజిస్తారు?"

(మర్యమ్ : 42)

ఆవు దూడను పూజించే వారి చర్యను ఖండిస్తూ అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا﴾ (الأعراف:١٤٨)

"అది తమతో మాట్లాడలేదనీ, తమకు ఏ దారీ చూపదన్న సంగతిని గురించి వారు ఆలోచించలేదా?" (అల్ ఆరాఫ్ : 148)

నాల్గవ పద్ధతి :

గుణాలను రూఢీ చేయటం పరిపూర్ణతకు చిహ్నం. నిరాకరించటం లోపానికి ఆనవాలు. ఎందుకంటే గుణములు లేనివాడు నశించినవానితో సమానం. లేదా లోపభూయిష్టతకు తార్కాణం. అల్లాహ్ ఈ రెండింటికీ అతీతుడు, పవిత్రుడు.

https://teluguislam.net

ఐదవ పద్ధతి :

దైవగుణాలకు మనం మనవైన భాష్యాలు చెప్పటానికి ఎలాంటి ఆధారం లేదు. పైగా ఈ ధోరణి ఒక మిథ్య. వాటి అర్థాలను అల్లాహ్‌కే అప్పగించటం కూడా సరైనది కాదు. ఇలా చేస్తే, ఖుర్‌ఆన్‌లో మనకు ఏమీ తెలియని విషయాల గురించి అల్లాహ్ మనకు ఆజ్ఞలు జారీచేసినట్లవుతుంది. కాగా; తనను తన పేర్లతోనే పిలవమని అల్లాహ్ మనల్ని ఆదేశించాడు. మరి మనకు అర్థమే తెలియనపుడు ఎలా పిలిచేది? మరోవైపు అల్లాహ్ ఖుర్‌ఆన్‌లో అనేకచోట్ల ఆజ్ఞాపిస్తున్నాడు – ఖుర్‌ఆన్‌పై చింతన చేయమని! మనకు భావార్థాలే తెలియనపుడు వాటిపై మనం చింతన ఎలా చేయగలుగుతాము?

కనుక బోధపడేదేమిటంటే అల్లాహ్ యొక్క నామాలను, ఆయన గుణగణాలను మనుషులతో పోల్చకుండా యథాతథంగా అంగీకరించటం అనివార్యం. ఎందుకంటే ఆయన నామాలు, ఆయన గుణగణాలు ఆయన స్థాయికి, వైభవానికి తగినట్లుగానే ఉన్నాయి. ఉదాహరణకు : అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు :

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ (الشورى:١١)

“ఆయన్ని పోలిన వస్తువేదీ లేదు. ఆయన వినేవాడు, చూసేవాడు.”

(అష్ షూరా : 11)

ఈ ఆయతులో అల్లాహ్ తనను ఏ వస్తువుతోనయినా సరే పోల్చటాన్ని త్రోసిపుచ్చాడు. అలాగే తనలోని వినే, చూచే గుణాలను రుజువు చేశాడు. దీన్నిబట్టి విదితమయ్యేదేమిటంటే దైవగుణాలను అంగీకరించటం వల్ల వాటికి పోలికలను ఆపాదించినట్టు అర్థం కాదు. పోలికలను త్రోసిపుచ్చటంతో పాటు, గుణగణాలను అంగీకరించటం అవశ్యమని కూడా దీనిద్వారా అవగతమవుతోంది. దైవనామాల, గుణాల విషయంలో అహ్లె సున్నత్ వల్ జమాఅత్ చెప్పేదొక్కటే : “పోలికలతో నిమిత్తం లేకుండా వీటిని ఒప్పుకోవాలి. కాదు, కూడదు అని అనకుండా వాటిని స్వచ్ఛమైనవిగా ఖరారు చేయాలి.”

https://teluguislam.net